

NOVA ^{slovenska} DOBA

Cena 35 SLT

Slovenija, sreda, 20. novembra 1991

št. 46 – leto XXV

EKSKLUZIVNO: NOVA DOBA JE ODKRILA GOLJUFIO DESETLETJA MED SLOVENSKIMI BANKIRJI STR. 7

SKRIVNA BORZA V III. NADSTROPJU

PASTI PRI ODKUPOVANJU DRUŽBENIH STANOVANJ STR. 3

BODITE PREVIDNI

PIRAN: PRI BEGUNCIH S HRVAŠKE NA OBALI STR. 10

GOLA ŽIVLJENJA

JE PRAVICA DO SPLAVA SOCIALISTIČNI IZUM ALI CIVILIZACIJSKA NUJNOST? STR. 9

SPLAV NA SPLAVU

NOVO MESTO: Z BULDOŽERJI NAD OGNJIŠČA STR. 15

ROM, KJE JE TVOJE SONCE?

MURSKA SOBOTA: POLITIK BI NAJ DO SMRTI POVOZIL ČLOVEKA STR. 14

KISILAK NA BEGU

MEDNARODNA TRGOVINA Z BELIM BLAGOM STR. 22

OTROCI IZ KATALOGA

PO SLEDEH ZVEZ: KJE JE BAVČARJEVA ŽENA? STR. 6

Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA/Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Hrvaška in BiH 50 DIN

HUDIČARIJE

Janusovska tragičnost Janeza Janše

Obrambni minister Janez Janša je po svoje tragična figura. Že kakšna štiri leta je osrednja politična medijska zvezda slovenskega prostora, od aretacije s strani armade preko procesa, kampanje za njegovo izpustitev (vštevši še ostale tri iz kvarteta JBTZ), volitev in inavguracije za obrambnega ministra v Peterletovi vladi, pa vse do junijsko-julijske vojne s tistim vred, kar se je po njej zgodilo do danes. Vse to obdobje je Janša nekakšen narodni junak, simbol pokončnosti in sposobnosti, zlasti ko je šlo za spravo »nagajanje«, nato še spopad in končno izgon JLA iz Slovenije. Toda Janez vseskozi nastopa v vlogi Janusa. Poleg herojskega obličja nosi s seboj še tistega drugega, nasprotnopolnega, v katerega se kar naprej zaganjajo. Ta, drugi Janusov (Janezov) obraz je pač tak, da kot vojaški minister posebej vse pasti in nevarnosti, kakršnih se prave demokratične družbe po svetu bojijo kot hudič križa – namreč zlorabe moči nad vojsko oziroma represivnim aparatom v politične namene, v najslabšem primeru s totalitarnim izidom.

Zato je razumljivo, da je Janša, največkrat kot institucija (obrambno ministrstvo), kar naprej tarča sumničnej in tudi napadov, kar je v razmerah tako mlade in krhe, nestabilne demokracije, kakršna je slovenska, posebej razumljivo. Kaže, da ljudje (predvsem intelektualci) podoživljajo 45 let boljševidne vladavine kot bolezensko travmo, ki so jo nekako preboleli ali pa so vsaj v fazi okrevanja, pa vsak, tudi še tako nezaten simptom te iste bolezni, imenovane totalitarizem občutijo kot resno pretnjo za bolezensko recidivo.

V tak okvir bi lahko umestili tudi nedavni objavi pism Borisa A. Novaka predsednika slovenskega PEN, in dr. Ljuba Bavcon, sekretarja Sveta za zaščito človekovih pravic v Delu, v katerem imenovana izražata resno zaskrbljenost zavoljo nekaterih zakonskih in tudi v praksi izpeljanih pretenj nastajajoči demokratični tvorbi.

Pismi sta dovolj provokativni, da se je samemu Janši zdelo vredno nanju odgovoriti. Razvila se je polemika, ki verjetno še ni pri koncu. Čeprav je obrambni minister obema zadnjima »napadalcema« odgovoril dokaj argumentirano, pa vendar iz njiju veje nekakšna zagrenjenost, ki se na trenutke spridi celo v arogantnost, česar sicer pri njegovem umirjenem javnem nastopanju nismo vajeni. Tako Bavcon, vsaj posredno, uvršča v tisti »trend« na Slovenskem, ki da je dosti bolj prizanesljiv do izgnanega agresorja kot do uveljavljenega domačega vojaškega establishmenta. Novaka pa si Janša celo upa vprašati, kje je bil, ko je slovenska obramba na Medvedjeku ustavljala jugotanke in mu še zagrozi s sodiščem!

Domnevali bi, da je zagrenjenost povezana z Janševim pogrešanjem ustrezne glorifikacije (vsaj po njegovih merilih) potem, ko je uspešno pripravil nastajajočo slovensko vojsko za tisto, kar se je konec junija in v začetku julija res zgodilo. Zgodovina bo verjetno pokazala, da je Janša zlasti v fazi priprav opravil ključno delo, saj je najbrž res, da je malodane ves slovenski povolilni politični vrh podcenjeval pretnje jugoarmade Sloveniji, da o mirovnikih (ali psevdomirovnikih), ki so ves ta čas iz udobnega kota kričali proti (avto)militarizaciji, raje ne govorim. Posebej velja omeniti Marka Hrena ki s svojo infantilno mirovniško držo, tudi v času samih spopadov na slovenskih tleh, res ni imel razloga za teatralni lučaj armijske čelade tam po ljubljanskem asfaltu potem, ko je še zadnji jugovojak zapustil slovensko ozemlje.

Sama vojna je že drugo vprašanje. Kot sem zapisal, javno mnenje zlasti v Janši personificira zmago nad jugovojsko, pri tem pa zanemarija bojevniško vlogo profesionalcev, torej predvsem policajev – specialcev (če znova posebimo ta segment obrambe, potem moramo imenovati policijskega ministra Bavcarja) ki so – vsaj kolikor je meni znano – odigrali glavno vlogo na ključnih bojiščih, kot so denimo bila tista pri Šentilju, Ormožu, Krakovskem gozdu in tudi na Medvedjeku.

Prav Janšev očitek Novaku, kje da je bil pesnik v času medvedješke avanture, je zato dvojno depasiran. Te ključne vojaške operacije so očitno bile pretrd oreh tudi za premalo izurjeno in organizirano teritorialno obrambo, kaj šele, da bi tam naokoli motovillili popolni vojaški outsiderji, med katere lahko verjetno upravičeno prisodimo tudi pesnika Borisa A. Novaka. On in njemu podobni so bili svoje bitke na drugih, predvsem svet animirajočih frontah, kar pa je prizadetemu Janši tako dovolj nazorno razložil v Delovi polemiki.

Bojim se, da je Janez Janša kljub svoji prepričljivi hladnosti v javnem nastopanju precej ranjena živalca. Saj verjamemo, da pritiska, ki mu je izpostavljen, nikakor ni lahko prenesti, da se morda upravičeno huduje na premalo poudarjeno lastno vlogo pri zagotovitvi uspešne slovenske brambe, vendar pri tem ne zna več ločiti zrna od plevela. V isti koš tlači nekega intelektualca (in s tem ves relevantni kulturni krog, ki je za slovensko pomlad opravil ogromno delo), in tiste, ki so bili nesposobni doumeti trenutek ali pa so celo iz zavestnih nagibov (najpogosteje defetističnih) nasprotovali pripravam in samemu oboroženemu uporju agresorju.

Očitek Novaku v zvezi z Medvedjekom me spominja na maniro zmagovitih partizanov leta 1945, ki so si vso oblast prigrabili v imenu svojega neposrednega, oboroženega boja in v resnici niso priznavali prav nikogar, ki ni imel hostniške izkušnje, pa četudi je bila njegova vloga med okupacijo še tako pokončna.

Zato bo treba tudi novodobnim uniformiranim osvoboditeljem glasno in jasno še naprej dopovedovati, kot to ravnokar počenjata Bavcon in Novak: »Dobri ste bili, hvala vam! Ampak samo do tiste mere, ko si v imenu svoje zmagovitosti na bojnem polju ne boste skušali prilastiti oblasti na način, ki ni v sosluhu z demokracijo in ki je na koncu koncev prav zavoljo tega tudi ni mogoče več nadzorovati.«

Braco Zavrnik

MED NAMI

Najprej je bila kravca

Neopazno je prejšnji teden minilo leto dni izhajanja Nove dobe, enajtedeset števil po tistem, ko je Nova doba leta 1941 ob okupaciji prenehala izhajati. Ob tem se zahvaljujemo vsem, ki so se našega jubileja spomnili in nam čestitali. Kakor smo ponosni na leto dni, se nam malce kolca po tistih začetkih iz lanskega novembra v dnevni sobi glavnega urednika. Mnogo kolegov, s katerimi smo skupaj začeli veliko pranje (Mi bomo prali – vi boste brali je bilo naše prvo geslo) je v tem času svoje ambicije odneslo v druge redakcije, mnogo pa jih je navkljub nerednemu izplačevanju honorarjev ostalo. Skupaj z njimi si včasih zaželim, da bi spet sedeli v nekogaršnji dnevni sobi, metali sočne članke na od doma prinesen papir in se veselili izvirnega novinarstva.

Ampak za otroštvom ne gre žalovati, zrelost mora prinesiti nova veselja. Naše drugo geslo je bilo Tujega nočemo – svojega nimamo. Približno na tem smo danes. Naredili smo časopis, zdaj mu moramo zagotoviti streho nad glavo, da nas ne bo ogrozila vsaka podražitev papirja, predvsem pa zato, da damo časopisu več vpliva v domači javnosti. Potrebujemo torej še več naročnikov in še višjo naklado. Glavni bi temu suhoparno rekel, da potrebujemo kapital za propagandno promocijo in razširitev Nove dobe z že zdavnaj pripravljenimi zasnovami. Na tej negotovi poti pa se nam zlahka pripeti marsikaj. Zato se ne čudite, če nove dobe prihodnji teden sploh ne bo, Nova doba pa bo še debelejša, popolnejša in še bolj brez predsodkov. Ali obratno.

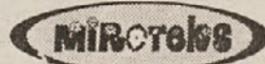
Brane Piano

FOTOGRAFIJA TEDNA

NOVA DOBA

Glavni urednik: Janez Sever
Odgovorni urednik: Brane Piano
Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: Marjana Arnsšek (kronika), Jana Štrlekar (reportaža), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Braco Zavrnik (mediji), LucaS (fotografija)
Tehnični urednik: Janez Herle
Trženje: Nives Seničar, Ines Paradižnik, Sarita Črnac, Matevž Cene (prodaja), Suzana Rober (tajnica).
Izdaja Prese d.o.o., direktor: Janez Sever, namestnik Brane Piano, pomočnica direktorja Valerija Glavač, tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, tel. (063) 27-606, 25-331, fax (063) 25-849. Dopolništv Koper, Cankarjeva 9 a, tel. (066) 21-533, fax (66) 51-702, p. p. 311. Cena 35 SLT, mesečna naročnina 120 SLT. Ziro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu republiškega sekretariata za informiranje. Izhaja ob sredah. Rokopisov ne vračamo.

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

Zidanska 27, Celje

To je trgovina z najcenejšim ženskim in moškim perilom, največjo izbiro body-ey, pižam, spalnih srajc, halj, svilenih nogavic in največjo izbiro uvoženih ženskih in moških kopalk

Pridite in se prepričajte!
HVALA ZA ZAUPANJE

Dne 14. oktobra 1991 je minilo leto dni, odkar smo svečano pokopali teharske žrtve. Grobišče še vedno, tudi v samostojni Sloveniji, skrunimo z odpadki. Doklej?

EKSKLUZIVNO: ZA NAŠIMI HRBTI SI OBLASTNIKI DELIJO ARMADNO PREMOŽENJE

Hišice na robu Slovenije

Nekatera civilna družbena gibanja, ki še niso ugotovila, da vsaka oblast kviri ljudi, še vedno upajo, da jim bo sedanja oblast naklonjena in jim bo podarila tudi kos vojaškega kolača, ki ga te dni v veliki tajnosti reže. V Sloveniji se namreč pričinja delitev nekdanjega vojaškega premoženja ali natančneje – stavb in drugih nepremičnin, ki jih je zapustila vojska.

Ker hočemo biti Slovenci zopet enkrat nadvse pošteni do nekdanje matere Jugoslavije in do naše bratske JLA, velja odločilo, da ni mogoče nobene nepremičnine prodati, dokler ni opravljena delitvena bilanca z nekdanjo Jugoslavijo. Ker ni nikakršnih izgledov, da naj bi se to zgodilo kmalu, se je slovenska vlada modro odločila, da bo dala nekdanje vojaške objekte vsaj v najem, če jih že ne bo prodati ali podariti. V ta namen obstajajo celo nekateri kriteriji, kako je mogoče do teh objektov priti, saj načelno lahko postane najemnik nekdanjih vojaških objektov vsakdo. Če jih bo seveda kaj ostalo, ko si jih razdelijo vsi zainteresirani.

Zanimanje za izpraznjene vojašnice je zelo veliko. Vlada sicer priporoča, naj Teritorialna obramba ne bi naseljevala vojašnic, ki so v središču mest, nikjer pa ne piše, da tega ne smejo storiti drugi upravni organi. Celo več, izvršni svet je sklenil, da lahko prazne kasarne v Ljubljani (isto pa velja tudi za druge kraje po Sloveniji) zasedejo upravni organi, če jih potrebujejo. Ker so se nekateri republiški upravni organi očitno odločili, da bodo vile, v katerih sedaj domujejo, prepustili bodočim tujim diplomatsko konzularnim predstavnikom v Sloveniji, npr. Ministrstvo za informiranje, je jas-

no, da bodo rabili nove prostore.

Tako je v Ljubljani vse pogostejše slišati, da naj bi slovito vojašnico na Metelkovi dobila policija. Kaj bo policija v tistih prostorih počela, ni čisto jasno, razen če nima namena preseliti zaporov s Povšetove na Metelkovo. Ker je znano, da so tudi na Metelkovi zapori, ki jih je vojska izdatno uporabljala in jih je izkusil tudi sedanji slovenski obrambni minister **Janez Janša**, je seveda mogoče pričakovati, da bo **Bavčar** storil vse, da dobi Metelkovo. S tem bodo seveda z dolgimi nosovi ostali vsi tisti, ki upajo, da bo alternativna slovenska kultura končno dobila svoje mesto.

Kot je znano, obstaja v Ljubljani izredno močno gibanje »Mreža za Metelkovo«, ki si prizadeva dobiti vojašnico na Metelkovi, ki naj bi bila v bodoče zbirališče in stičišče vseh mogočih kulturnih tokov. Očitno pa delajo račun brez krčmarja. Janez Janša se očitno ne zaveda, kako bi mu pri mirovnikih in kulturnikih zrasla cena in popularnost, če bi jim predal Metelkovo. Na eni strani bi se znebil skrbi za stroške, ki si jih bo država nakopala na glavo z adaptacijo Metelkove. Če bodo hoteli iz tistih prostorov narediti karkoli spodobnega, bodo morali zelo globoko poseči v žep. Če pa bi vlada, ki jo

v tem primeru posebej Janša, oddala to vojašnico gibanju Mreža za Metelkovo, bi na eni strani utišala najglasnejše kritike sedanjega slovenskega obrambnega ministra, skrb za prenovitev stare kasarne pa bi preložila na druge. Mreža za Metelkovo namreč zagotavlja, da bodo vsa prenovitvena dela opravili sami, po načelu sponzorstva ali z oddajanjem prostorov. To pomeni, da se nameravajo preživljati sami. Zanimivo bo spremljati, kdo bo v primeru Metelkove zmagal. Ali bo Janša uslišal svojega ministrskega kolega in velikega

prijatelja **Bavčarja** in mu odstopil Metelkovo, ali pa si bo skušal pridobiti nove volilne točke in bo popustil alternativni.

Tudi za nekdanjo vojaško bolnico **Mladiko** je veliko zanimanje. Nekateri so prepričani, da je tudi tukaj že vse dogovorjeno, saj naj bi stavbo dobilo **Ruplovo** zunanje ministrstvo. Drug resen kandidat pa je **Etnografski muzej**. Slednjega je podprl tudi skupščinska komisija za varstvo kulturne in naravne dediščine, vendar po mnenju poznavalcev ta podpora nima politične teže.

Še bolj zanimivo bo videti, ali bo pri vračanju premoženja res imela pednost cerkev. Vlada namreč predlaga, naj bi premoženje, ki je bilo odvzeto cerkvi in ga je dobila vojska, prvotnemu lastniku tudi že vrnilo ali vsaj izročilo v uporabo. Če se bo to res zgodilo, bo cerkev dobila vrnjeno tudi nekoč elitno vojašnico v Ljubljani – to je v **Šentvidu**. Stari del vojašnice je bil namreč v lasti **Škofovih** zavodov, po koncu vojne pa je to prešlo najprej v roke države in nato vojske. Slišati je sicer, da naj bi dobila **Šentviško** vojašnico **TO**, saj je

daleč najprimernejša in najbolje opremljena vojašnica za potrebe slovenske vojske. Glede na spremenljivost na slovenski politični sceni, pa seveda ni mogoče ničesar z zanesljivostjo trditi.

Kot je slišati iz številnih slovenskih krajev, kjer imajo vojašnice, niso nikjer navdušeni, da bi se vanje vselila slovenska **TO**. Ljudje so pač ugotovili, da je vojska vojska, tuja ali domača, zato hočejo imeti le še mir.

Adriano Ferrari

MANIJA ODKUPOVANJA DRUŽBENIH STANOVANJ

Bodite previdni

Za prodajo stanovanj pod tako ugodnimi pogoji kot jih je zakon omogočil imetnikom stanovanjske pravice, je izredno zanimanje. Ocenjuje se, da bo prodano kar 40% stanovanjskega fonda lastnikov.

Argumentom proti takšni razprodaji nasprotujejo argumenti, ki vidijo prednosti v sprostitvi nekoristno spravljene denarja (devize iz nogavic) v čimkrajšem času. To bi lahko zavrželo ali vsaj premaknilo z oduševstvom bank zavrtlo kolo gospodarstva.

V največje zadovoljstvo vseh bo denarni tok stekel brez obveznega posredništva bank, ki so ob vseh dosedanjih večjih transakcijah denarja mlatile mastne dobičke.

Ugodnosti

Kupce stanovanj je v teh dneh zanimalo predvsem dvoje:

- skleniti pogodbo pri vrednosti točke 66,60 SLT in
- izkoristiti čimveč popusta.

Pri prvem ni bilo večjega zaviranja pri večini lastnikov. Po začetnih težavah so se pogodbe podpisovale že nekaj dni po vloženi zahtevi, čeprav zakon omogoča 30 dnevno zavlačevanje sklenitve pogodbe. Tiste lastnike, ki so trmasto zavlačevali, pa je s preprosto potezo osmešilo Jazbinskovo ministrstvo. Z objavo nove vrednosti točke v Uradnem listu so še bolj trmasto zavlačevali.

Pri popustih pa že nastopajo razlike. Oglejte si jih v grafu za določeno stanovanje. Tu bi pohvalil celjsko občino, ki se je

ravnala po matematični logiki, ne pa po določili zakona, ki pravi, da se dodatni popust zaradi hitrejšega odplačevanja računa na pogodbeno ceno, ne na vrednost stanovanja. Zakonski lapsus, ki je bil povzročil verjetno zaradi naših pametnih poslancev, ki morajo na vsakem predlogu, ne da bi razumeli logiko posameznega določila, pustiti svojo krako, med enoletnim odplačevanjem in enkratnim plačilom ostro prelomi sicer konstantno matematično krivuljo.

Pasti

Pogodbe, če so pripravljene v skladu z zakonom, ne podležejo preverjanju javnega pravobranilstva. To bi sicer ugotavljalo, če je bila s prodajo oškodovana družbena lastnina. Tako ne podležejo preverjanju niti določila, ki samovoljno zmanjšujejo ugodnosti iz zakona. Ob mrzlici, ki je zajela kupce zaradi vrednosti točke, so pristajali tudi na to.

Nekatera podjetja, ki so v pogodbo vključevala devizno klavzulo, sicer niso kršila zakona – pogodba je vzajemni sporazum med dvema partnerjema, sklenjena pa je tudi v korist družbene lastnine. Kupcem stanovanj teh podjetij svetujemo, da pogodbo podpišejo, obveznosti pa plačujejo:

- polog ali celotno pogodbeno ceno v višini določeni na dan sklenitve pogodbe,
- obroke povečane za rast življenjskih stroškov.

Odgovorni takšnih podjetij pozabljajo, da je sprememba

deviznega tečaja nekaj povsem drugega kot rast življenjskih stroškov. Makroekonomski ukrepi bodo verjetno narekovali spremembe tečaja, socialne intervencije pa omejevale

pretirano rast življenjskih stroškov.

Da ste ravnali v nasprotju s pogodbo, bo moralo dokazovati podjetje, za take primere pa se bo medtem že oblikovala

ustrezna zakonska praksa.

Drug primer pa je prej pohvaljena celjska občina. V pogodbi določajo, da davek plača kupec, čeprav lahko prodajalec izkoristi oprostitev davka v primeru uporabe kupnine za stanovanjski fond. Določilo lahko pomeni dvoje:

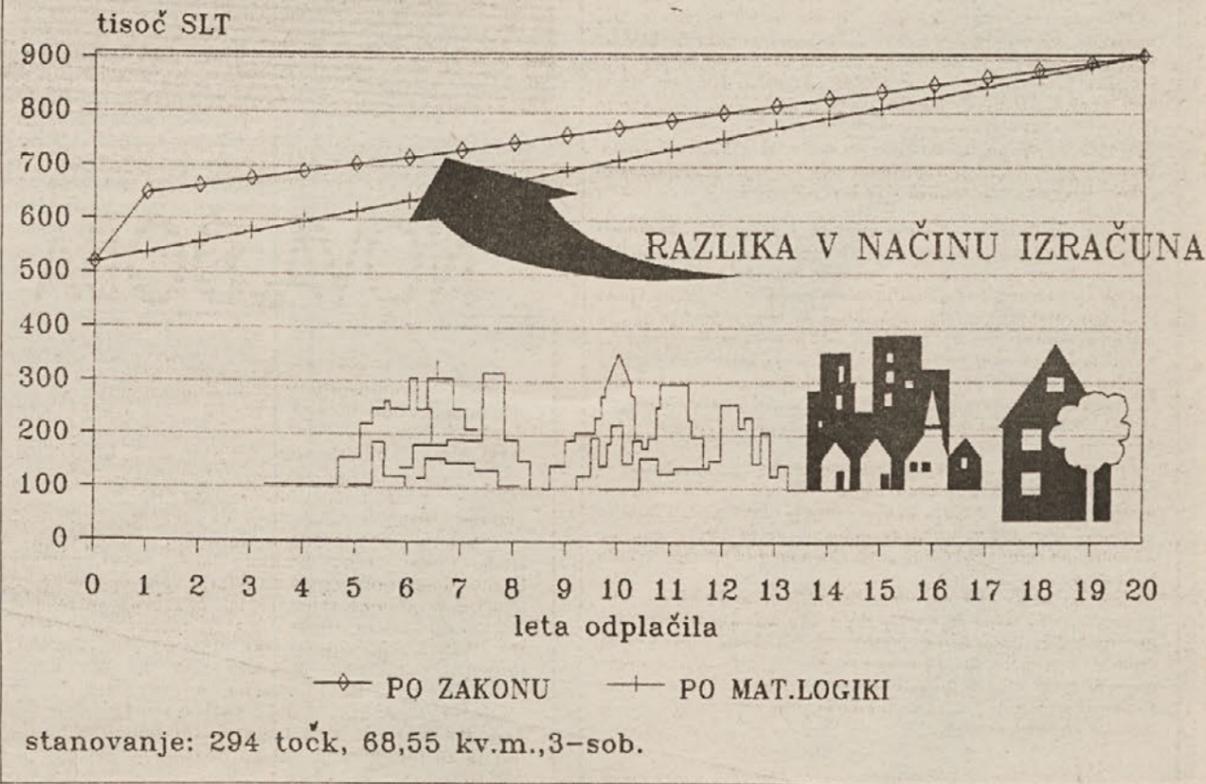
1. občina ne namerava obnavljati ali večati stanovanjskega fonda in

2. zaradi črne pike njeni davčni upravi želi pridobiti do-

datna sredstva, da bo financ minister zadovoljen in ne bo več vrtal po napakah.

In še za tiste, ki stanovanja ne bodo kupili. Prizadet bo sicer vaš posestniški nagon, vendar še naprej uživajte druge materialne in duhovne dobrine, ki vam pomenijo več kot lastništvo stanovanja. Sklenili boste najemno pogodbo za nedoločen čas, odiranja pri stano-rini pa si lastniki ne bodo smeli privoščiti.

POGODBENA CENA STANOVANJA GLEDE NA ŠTEVILO LET ODPLAČEVANJA

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PISMA

Tajne plače?

En izmed temeljnih problemov naše družbe v sedanjem času je nepopolna vizija naše družbe v bodočnosti, kar pomeni, da nam ni popolnoma jasno, kaj želimo. Kot prvo, morali bi se okvirno dogovoriti po organiziranosti naše družbe, določiti cilje in na osnovi dogovorov pričeti s spremembami. Če ni dosežen dogovor, javnosti natančno prikazana prihodnja ureditev in dosežena njena večinska privolitev, lahko mnoge dejavnosti, ki se nanašajo na družbene spremembe, vzamemo kot nepristojne in manipulacijske. Naša družba, vsaj v večini, ne pozna zahodnega sistema, zato lahko dandanes skoraj vsakdo predstavlja njegovo resnico. Nihče ne bo biti neveden in proti spremembam, zato rajši poje v zboru kolektivne neumnosti (primer: Cesarjeva nova oblčila). Ti časi so idealni za spekulante, ki si pridobivajo privilegije in materialna bogastva na račun drugih (družbe), tisti, ki bi morali uživati sadove svojega dela, pa so opeharjeni (največkrat delavci in brezposelni). Sprememb ne smemo izvajati brez dogovorov, programov in na »horuk« način. Kdor dandanes javno izjavlja pripadnost novi ureditvi (katere pri najboljši volji ne moremo uvrstiti nikamor), ima brezpogojen prav. Ljudem preostane le eno, verjeti v nove čudeže ali pa so proti sistemu. Upornejši kritiki pa so podvrženi sumničanju, etiketiranju in težnji, da se jih izloči kot motilne elemente iz »igre«.

S tem ostajamo zvesti svoji balkanski politični kulturi oziroma »živela« negativna stran revolucije. Tako posamezniki s te strani zamenjujejo politične organizacije in ideološke parole, da lahko obdržijo svoje privilegije in položaje.

Na področju osebnih dohodkov čaka sindikate še mnogo dela. Tajnost izplačil je le del prevar, ki jih uporabljajo vodilni pri zlorabi svojih položajev. Družbene lastnine ne pozna tajnih plač, saj smo njeni lastniki vsi in imamo pravico vedeti, kolikšne dohodke prejema izbranci v vodstvenem kadru. Na Zahodu ni takšnih skrivnosti kot jih nekateri hočejo prikazati. Namen tajnosti plač je, da ne bi vsakdo »brskal« po dohodkih drugih. Sindikati imajo pravico in dolžnost vpogleda v plače in primerno ukrepati. Časopisi, tudi naši, so polni člankov o zaslužkih filmskih, glasbenih zvezd, igralcev tenisa, poslovnih, direktorjih in drugih. Omenjeni med seboj tekmujejo, kdo ima več in kdo manj. Višina dohodka bi naj prikazala njihove kvalitete.

Sindikati in delavci ne nasprotujemo visokim prejemkom vodilnih, če jih le ti opravičijo. Pogoji za visoke plače vodilnih so: ustrezne plače delavcev, uspešnost in perspektivnost poslovanja, urejeni odnosi in drugo. Tajnost plač je idealen način prikrievanja neupravičeno visokih dohodkov vodilnih, ki slabo vodijo podjetja, po nepotrebnem odpustajo delavce (administracija navadno ostane zaposlena naprej, ker štiti vodilne, ali pa se je bojijo), na koncu pa privedejo podjetje v stečaj. Milo rečeno je to gospodarski kriminal. Na novo moramo postaviti razmerja med osnovno plačo direktorja in delavca, ki bi naj bila maksimalno 1:2. Nagrajevanje direktorjev z visokimi dohodki naj določa delavski svet, na osnovi uspešnosti poslovanja podjetja. Tako bomo vodstvene kadre stimulirali, da bodo marljivo in uspešno vodili podjetja. Slabe kadre je potrebno nemudoma zamenjati s sposobnimi. Vodilnih ne smemo deliti po politični pripadnosti in lojalnosti. Spekulanti lahko namreč menjajo svojo barvo in tako postanejo »pravoverni in uspešni«, medtem ko se uspešne in nepraverne preganja po mili volji (velja tudi obratno). Da bi delavski sveti lahko očistili podjetja slabega kadra (kar je prvi

pogoj za pričetek uspešnosti poslovanja podjetij), je potrebna predčasna menjava delegatov v njih (kjer je to potrebno).

Javna skrivnost je, da imamo delegate v nekaterih delavskih svetih, ki so bili izvoljeni z blagoslovom direktorja. S tem so si ustvarili svojo zakonito bazo, ki štiti njihovo nesposobnost in spekulativnost. Veliko članov delavskega sveta se da podkupiti ali ustrahovati. Praksa dokazuje, da so nekatere odločitve delavskih svetov bile nerazumne. Slednje je vodilo v spopade med sindikati in delavskimi sveti. Ena izmed pravic sindikatov je tudi, predlaganje kandidatov za delavske svete. Sindikati lahko skupno dosežemo menjave delavskih svetov tam, kjer je to potrebno.

En izmed pogojev za zagon slovenskega gospodarstva, ki še ni rešen, je premalo upoštevanje strokovnega kadra. Ta je bil in je še zmeraj postavljen na »stranski tir«, šikaniran in preganjan. V mnogih podjetjih so strokovnjaki pripravljali študije, programe in drugo, ki so ostali skrbno zaklenjeni v predalih vodilnih. Po drugi strani so taista podjetja naročevala in drago plačevala enake stvari od zunaj, ki jih pogosto niti niso znala uporabljati ali pa so bile študije neuporabne. Važno je bilo, da se je nekaj dogajalo, čeprav nesmiselno in nepravilno. Omenjeni kader v podjetjih se je in se še vedno boji sposobnih strokovnjakov, saj bi le-ti lahko prevzeli njihove položaje. Delo strokovnjakov bomo morali začeti bolj spoštovati, nagrajevati in jim omogočiti normalne pogoje dela.

Stanje v gospodarstvu se še zmeraj slabša. Neodvisni Sindikati Slovenije menimo, da so svoj delež k temu prispevale slabe vodilne strukture v nekaterih podjetjih. Zato ponovno odpiramo črno listo podjetij in črno listo direktorjev, na katero bodo prišli tisti, ki si to »zaslužijo«. Na njih bodo ostali, dokler ne bodo računski poravnani.

Podpiramo zamisli in ideje, da se ustanovijo klubi ali organizacije poslovnih in direktorjev. Njihovi člani so lahko samo tisti, ki so pošteno, ugledni in uspešni pri vodenju podjetij (politična pripadnost ne sme imeti nobene vloge). Te organizacije morajo imeti visoka moralna in poslovna pravila. Člane teh organizacij in njihove uspehe je potrebno predstavljati strokovno in laični javnosti, primerno nagrajevati in jim dati status, ki jim pripada. Sposobni vodstveni kader lahko pričakuje od NSS pozitiven odziv.

Potrebno je ločiti zrno od plevela in dobro od slabega.

RASTKO PLOHL, NSS, Ptuj

Gospodu Janezu Črneju – replika

Spoštovani, veseli me, da še vedno ne kadam, čeprav se mnogi radi ravnajo po prispevkih svojih »zastrujenih« znornikov. Niste me pričakali

Pričakoval sem Vaš odgovor. Niste me razočarali. Če komu stopiš na žulj, pač zastoka.

Namen je bil torej dosežen. Vaša reakcija je bila bolj kot ne zlonamerna – verjetno značilna za Vas. Merila za različne stvari in za različne ljudi pač niso enaka ali podobna. To je poseben problem, kar stvari zapleta.

Postregli ste z velikim številom podatkov, ki pa so žal že uporabljeni in zlorabljeni za pomanjkljivo dokazovanje. Za odgovore je škoda dragocenega časa in časopisnega prostora. Vaše navedbe so več ali manj znane. So »kritika« brez prave pripravljenosti za reševanje in značilne »metode« Vašega delovanja. Problemi namreč ostajajo. S podatki o vašem osebnem delovanju Vas ne bom utrujal. Niso prepričljivi.

Primerjava s patologiji je pone-srečena. Velja bolj za Vas, kar ni zgolj slučaj. Kar se Janezek nauči, to Janez zna in se težko prilagodi.

V primerih, ki jih navajate, je bilo v strokovnem pogledu veliko storjenega. Vsak korak je dobrodošel. Žal pa za preprečevanje in odpravljanje problematike »zdravega« okolja še vedno ni dovolj pripravljenosti ljudi in družbe, oz. ni dovolj denarja. Sloni bolj na ugotovitvah in populizmu, kar pa je daleč od učinkovitosti.

Postanite dobronamerni. Začnimo ali pospešimo aktivnosti za primerne zakonske rešitve tega področja in za zagotovitev stalnih virov sredstev za reševanje obsežnih problemov.

Ena od možnosti – ekološki in zdravstveni odstotek od prevelike količine prodanih cigaret, alkoholnih pijač in podobnega. Pričakovati je Vašo podporo takšnih in podobnih idej.

Naš skupen cilj je živeti v deželi s čim manj žvepla, PCB-a, CO₂, sevanja, nikotina... Verjamem, da vsaj to ni sporno.

Za čistejši jutri. Vaš prim. JOŽE ARZENSEK, dr. med., Celje

PS. Predlagam, da prostor za pisanje v časopisu pustiva drugim, saj je še veliko problemov in zahtev. Probleme, o katerih si piševa, pa je mogoče uspešneje in hitreje reševati z aktivnostmi v strokovnih in drugih odgovornih krogih ter javnost sproti obveščati o dosežkih.

Komu koplje jamo Kopač?

Novinar Stane Kodrič me je v članku s tem naslovom v zadnji oktobrski številki vaše revije obdolžil preganjanja študentskih servisov v Ljubljani in Mariboru ter celo mafijskih poslov. Članek je sicer zmeden in večkrat protisloven, kar kaže na to, da je Stane Kodrič o stvari nekaj slišal, razume je pa ne. Tako Kodrič, kot urednik revije, ki je članku dal ustrezno bombastičen naslov, bi lahko kdaj prebrala časopisno polemiko, ki se je v slovenskem medijskem prostoru na to temo že odvila.

V čem je problem? Z uvedbo Zakona o dohodnini je začela veljati tudi 13. točka 16. člena, ki govori, da davka od osebnih prejemkov ne plačujejo študentje in dijaki za nakazila, dobljena prek študentskih organizacij obeh univerz, ki imajo sklenjeno delovno koncesijsko pogodbo z Ministrstvom za finance.

Ta določba, ki je nisem predlagal niti jaz, niti Izvršni svet, je nesmiselna in neizvedljiva, saj delovno koncesijo daje le Ministrstvo za delo (ne za finance), monopola države nad posredovanjem del študentom in učencem, ki bi odstopal s koncesijo, pa ni. Svoj študentski servis si lahko ustanovi tudi Stane Kodrič, če želi. Ker torej po zakonu koncesija ni mogoča, bi se morali od začetka letošnjega leta naprej obdavčevati vsi prejemki študentov in učencev, nakazani preko kate-regakoli študentskega servisa v Sloveniji, vključno s tistim, ki mu gospodujeta gospoda Kranjc in Bricman, po Kodriču menda žrtvi mojih mafijskih poslov (gospod Bricman je taka žrtev, da si je od študentskega denarja pred časom poleg lepe redne plače izplačal še posebno nagrado v višini 18 svojih plač) in ki imata (tako Kodrič) edina zakonito podlago za svoje delovanje. Obdavčitev pa se po navodilu SDK-ja nikjer v Sloveniji namenoma ne izvaja, ker bi nastal problem s financiranjem obštudijskih dejavnosti študentov, ki ga sedaj delno opravljajo študentski in mladinski servisi in ker je v skupščinski proceduri že predlog Izvršnega sveta za spremembo Zakona o dohodnini, po katerem naj se ne bi obdavčevali sploh nobeni osebni prejemki študentov.

Skratka, to je vsa zgodba. Naj Stanetu Kodriču zagotovim, da kot javni delavec zelo skrbim za to, da so vsa moja dejanja povsem v skladu z zakoni in naj svoje obtožbe o mafijskih poslih lepo prosim dokaže kar na sodišču.

Kolikor vem, tudi vsi mladinski in študentski servisi v Sloveniji po pravkar opravljeni preiskavi SDK-ja, poslujejo zakonito. Od teh servisov pa jaz nimam nič, le kup nevednosti, ko moram odgovarjati na polpismene primitivizme, kakršen je bil npr. članek Staneta Kodriča.

JANEZ KOPAČ,
poslanec LDS, Ljubljana

Slovenija, moja brezpravna dežela!

Slovenija je dočkala svoj dan D, preživela vojno in zmagala v tej vojni za neodvisnost. Mednarodno priznanje je takorekoč le vprašanje časa. Slovenija se v tujini predstavlja v najlepši luči, kot država, kjer se spoštujejo manjšine in človeške temeljne pravice in svobode, ne glede na vero, raso ali pripadnost. Slovenija odpravlja krivice, ki so bile storjene v preteklosti, dela pa nove napake, ki jih vsekakor ne bi smela. Vse več je upravičenih očitkov in obtožb, da v Sloveniji vlada pravni kaos, saj se danes ne spoštujejo nobeni zakoni več, temveč je politika tista, ki odloča v stvari.

V zvezi s tem bi želela opisati, kako se rešuje primer lokalna California na Ravnah na Koro-

škem. Po letu dni obratovanja, in to zelo uspešnega, je drugostopni organ (Ministrstvo za turizem in gostinstvo), Peci Šerafedinu odpravil odločbo v obrtnem dovoljenju. Do tega je prišlo zaradi pritožbe neposredne sosedne Lečnik Hede, prav tako zasebne gostinke, ki je sprožila upravni spor, češ da jo moti hrup iz lokalne »California« in da ji je zaradi tega kratena pravica, ker ni sodelovala kot stranka v postopku. Pri tem pa ni navedla, da so bile meritve hrupa opravljene štirikrat in da ni želela sodelovati v postopku za izdajo obrtnega dovoljenja, saj niti enkrat ni dovolila, da se nivo hrupa izmeri tudi v njenih bivalnih prostorih. Zaradi dejstva, da hrup iz lokalne »California« ni presegal dovoljenih mej v najbližji okolici, je bilo obrtno dovoljenje prvič tudi izdano.

Kakor koli že, obrtno dovoljenje je bilo odpravljeno, občinskemu organu pa je bilo naloženo, da ponovno odloči in preveri, ali se dejavnost opravlja v skladu z zakonom o varstvu pred hrupom. Tu pa se je potem začelo zapletati. Občinski organ je od Peci Šerafedina nezakonito zahteval dodatno dokumentacijo in s tem zavlačeval postopek za izdajo obrtnega dovoljenja. Sprašujem se, v čigavem interesu je, da lokal »California« ne bi obratoval. Lečnik Heda vsekakor ima interese, da bi bil lokal zaprt, saj bi se s tem rešila neposredne

konkurence. Da pa občinska vlada tako zelo upošteva njen interes, je verjetno pogojeno z dejstvom, da je prav njen glas na volitvah odločil, da je na Ravnah zmagala Demosova koalicija, in da sedaj občinsko vlado sestavljajo Demosovi ljudje.

Ta Demosova vlada pa sledi navodilom prav tako Demosovega ministra za pravosodje in upravo gospoda Rajka Pirnata, oziroma njegovim resorjem. Glede na vse navedeno ni težko razbrati, kakšna veriga oziroma neprebojni zid je tu postavljen za gospoda Peci in pri tem se kar samo od sebe postavlja vprašanje programa Pirnatove »narodnjaške« stranke. Res je, da smo Slovenci majhen narod, ki vsekakor potrebujemo pravno in moralno zaščito, vendar pa ne na škodo drugih. V kolikor bi minister Pirnat upošteval ista pravila oziroma isti zakon za vse, potem bi moralo biti zaprtih več kot polovica lokalov, takoj prvi pa prav od Hede Lečnik.

Ravenska občinska vlada pa se v teh časih spopada s Slovenjgrško občino za mesto regijskega središča. Le kako mislijo pri tem uspeti. Dokler bodo podpirali monopol, se ozirali v preteklost in ne v prihodnost, zapravljali čas za nepomembne stvari in se dogovarjali, delali pa nič, mislim, da ne morejo uspeti.

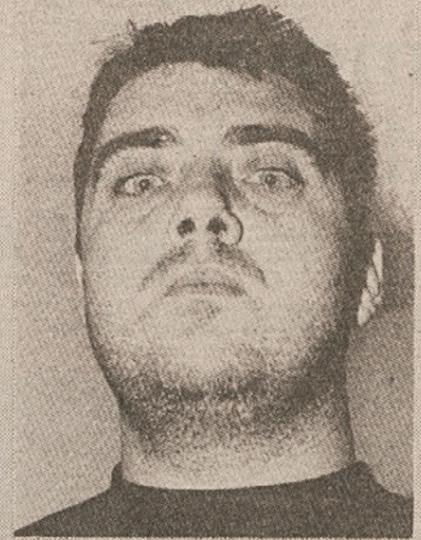
O primeru »California« čivkajo že vrabci na strehi, toliko je (dalje na strani 20)

S. O. S. IZ POSTELJE

Na vprašanja bralcev odgovarja seksolog amater, g. Anton Koritnik

Gospod Koritnik, najprej vam pošiljam en lep pozdrav in upam, da mi ne boste zamerili, ker se vam oglašam z tako majhnim problemom. Za mene je zelo velik in me muči, ampak ne vem kako bi se ga rešil. Sem namreč predebel in sem že tudi opazil, da si zaradi tega tudi ne morem dobiti kakšne punce. Star sem petindvajset let in sem zaposlen kot navaden delavec, zato tudi nimam toliko denarja, da bi lahko veliko hodil po disko klubih in si iskal punce. Moja debelost zelo odbija punce. Zdi se mi, kot da že kar na začetku dajo vedeti, da jih ne zanimam. Ne bi rad bil celo življenje sam. Mogoče bi mi vi lahko dali kakšen nasvet? Ali obstajajo kakšne shujševalne kure, ki bi mi lahko pomagale?

ROBERT

Spoštovani Robert!

Ze dolgo časa sem si potihom želel takega pisma. Če mi ne zameriš, te bom kar tikal, saj imava nekaj skupnih potez. Kot lahko vidiš na sliki, sem tudi jaz med tistimi moškimi, ki prisegajo na Rubensovo lepotni ideal. Toda jaz imam en problem manj kot ti. Sem namreč prekleto ponosen na mojo ljubko zaobljeno postavbo. In povem ti tudi, da z ženskami nimam prav nikakršnih problemov. Tiste, ki zaradi silne teže niso izdihnile, me še danes po božje častijo. Še več, moj svaka pravi, da se pravi moški začno meriti šele nad sto kilogramov telesne teže. In on JE pravi moški!

Tvoj problem, dragi moj Robert, sploh ni noben problem. Ko bi le vedel, koliko deklet sanja o tem, da bi jih vsaj enkrat v življenju pritisnil pravi moški, takšen simpatičen vampelj, ki bi jih pošteno spešt! Mar misliš, da je prav vsem ženskam všeč, kadar plazijo po njih kakšne suhljave grinte?

Nič naj te ne bo strah, da boš ostal sam. Če boš znal izkoristiti prednost, ki ti jo je podaril ljubi bog, se ti bo v življenju zgodilo še marsikaj veselega. Kar pa se shujševalne kure tiče, ti moram povedati moj lastni recept. Je zelo preprost in vedno vžge. V principu lahko ješ vse, prav vse, izogiba se moraš le tistih jedi, ki jih ne maraš. Shujšal ne boš prav nič, se boš pa bolje počutil in dobro počutje je pol zdravlja. Zdravje je, kot vemo, naše največje bogastvo, zato se ti kot navadnemu delavcu ni treba več bati, da ne bi imel dovolj denarja, saj boš bogataš. Svetujem ti le, da se pripraviš na shujševalno kuro, ki nam jo pripravlja gospod Peterle, saj se vse bolj zdi, da bo namesto dosedanjega brezmesnega petka uvedel še ostalih šest dni v tednu kot dneve brez mesa in ostalih dobrot. Saj veš, če si že vegetarijanec, potem bodi to zaradi svoje vere in ne vere nekoga drugega.

DR. FRANC ZABUKOŠEK: SEM EDINI ZOBOZDRAVNIK BREZ DELA

Gniloba na drsečem seznamu

Dr. Franc Zabukošek, stomatolog in poslanec Šentjurske skupščine, obtožuje. Javnost seznanja s potni in stranpotni, ki so ga pripeljale do vrat Zavoda za zaposlovanje. Trdi, da ga je kritika predstojnikov spravila ob kruh in na cesto.

»Doma sem iz Sentjurja, pravzaprav iz Dramelj. Zato sem se zaposlil v Zdravstvenem domu Šentjur kot zobozdravnik. Delal sem z veseljem, dokler moje delo ni bilo ovirano do take mere, da sem moral odditi. In odšel sem zaradi nasilja, kajti doktor Ivan Mozer, moj nadrejeni, mi ni pustil delati kot stomatologu s polno odgovornostjo. Bil sem oviran pri strokovnem in organizacijskem delu.

Tako sem se leta 1974 zaposlil v Zdravstvenem domu Vojnik. Delo je bilo težko, čutil sem že bolečine v hrbtenici, kjer se pojavljajo tipične okvare stomatologov. Tam sem delal tri leta. Odšel sem zaradi pritiskov in nerazumevanja vodstva celjske zobozdravstvene službe. Približno deset let sem nato delal v farmacevtski industriji Alkaloid. Vedno bolj sem pogrešal svoje zobozdravstveno delo.

Na povabilo doktorice Vilme Cviki sem se zaposlil januarja 1985 leta kot zobozdravnik v Zdravstvenem domu v Štorah. Kmalu so se pojavile znane bolečine v hrbtenici. Junija 1986 sem moral na operacijo.

Seveda po njej nisem več mogel delati poln delovni čas. Doktor Marjan Hrušovar, ki je bil takrat vodja Zdravstvenega doma v Štorah, in je obljubil, da bom opravljal dela iz socialne medicine. Takšno delo bi z zadovoljstvom opravljal.

Čakal sem še na oceno invalidske komisije.

Doktor Hrušovar me je napotil v celjski Zdravstveni dom kjer bi naj delal na analitiki. Obljubil mi je usposabljanje za socialnega medicince, kajti to je bilo pač drugo področje dela, čeprav bi lahko bilo v tesni povezavi z zobozdravstveno preventivo. Dela, ki sem jih opravljal so bila iz delokroga socialne medicine, čakal sem le na specializacijo.

Eno leto sem bil celo v Ljub-

ljani, vendar tam nisem dobil ustreznih spričeval.

Komu je bil v napoto?

Nato se je zadeva pričela zapletati. Invalidska komisija je ocenila, da ne morem delati kot stomatolog, to sem pričakoval. Vendar pa so ocenili, da lahko delam administrativna opravila. Kot doktor stomatolog tega dela nisem mogel sprejeti, saj sem se bil pripravljen usposablјati. Takrat sem bil star osemindeset let.

Ko sem nekoliko kasneje videl v svoji personalni mapi izvlečke iz zapisnika z dne 29. 9. 1986 sem vedel, da so se dogovarjali za mojim hrbtom.

Slo je za cel kup sprenevedanj. Predvidevam, da sta bila vzrok vsem težavam doktor Marjan Hrušovar in doktorica Danica Homan. Iz kakšnih namenov sta delala vam lahko le onadva povesta.

Tako sem od leta 1986 naprej opravljal vse kar mi je bilo naročeno. Delal sem tudi dela iz socialne medicine za katere pa se nisem imel pravice usposablјati.

Sprva so delali z mano kriminalno, z nedemokratičnimi in nečloveškimi metodami.

Po odločitvi invalidske komisije se je doktorica Homanova neprijetno vedla do mene. Tudi strokovna služba ni hotela reševati stvari. Njihov stil ni bil prijeten. Imel sem zvezane roke.

Naj povem še, da se nikoli nisem ukvarjal s črno prakso, ampak sem hotel vse stvari strokovno reševati. Zameril sem doktor Mozerju in doktor Hrušovarju. Slednjemu sem se uprl, ker mi je paciente iz medicine dela pošiljal kar tako kot tistim v laboratoriju.

Sam sem želel aktivno preventivno urediti sistematično splošne medicine dela. Zameril sem se mu, ker sem želel izboljšati strokovni način dela.

Šušmarji so bili vedno vedno proti

Tisti, ki so delali na črno niso bili za preventivno medicino.

Ker sem videl, da se ne moremo sporazumeti sem se najprej odločil tožiti SPIZ (skupnost pokojninsko invalidskega zavarovanja). Tožba je bila rešena v moje dobro.

Ker pa delovna organizacija ni hotela upoštevati odločbe SPIZ-a sem moral tožiti še njo. Tam se je krog obravnave dvakrat obrnil. Končna odločba ni bila na moji strani – izgubil sem.

Naj vam povem, da sem invalid III. kategorije s pravico do usposobitve za socialno medicino, kar je po vseh tolmačenjih specializacija. Strokovnjaki Zdravstvenega centra Celje so rekli, da temu ni tako, da to ni v programu.

Od prvega oktobra letos sem na čakanju kot višek delovne sile. Tako sem verjetno edini zobozdravnik v Sloveniji, ki je tako razporejen. Pred tem so na socialni medicini zaposlili dve delavki na delovni mesti, ki bi jih lahko jaz opravljal. To ni bila notranja prerazporeditev, dobili so ju z zunanjim razpisom. Takrat, ko sem našo pravico vprašal zakaj nisem bil jaz sprejet, mi je rekla, da se nisem prijavil. Kako to, če sem že ves čas evidentiran? Kadrovska služba je za to vedela pa je sprejela druge.

Stalno sem delal zavestno in v interesu stroke, nas ne potrebuje medicina, potrebujejo nas ljudje.

To vam pripovedujem, ker nekateri posamezniki izmed omenjenih postajajo danes bolj ali manj pomembni ljudje. Tako je na primer doktor Hrušovar direktor Zdravstvenega zavoda ZC Celje, istočasno opravlja zdravniško delo in ima privatno firmo.

Demokracija je tudi javnost, ki lahko stvar vidi, mora pa biti pravilno prikazana. Javnost naseda avtoritetam, ne vem ali je plašna ali nezavedna, pravi zdaj brezposelni doktor Franc Zabukošek.

ŠTAJERSKA BANKA

OBRTI IN PODJETNIŠTVA
D. D. CELJE

NE KUPITE STANOVANJA SEDAJ

REPUBLIKA SLOVENIJA VAM JE DALA ZA OBDOBJE DVEH LET PRAVICO NAKUPA STANOVANJA PO VREDNOSTI, KAKRŠNA JE DANES. SPREMEMBA BO LE NA VREDNOSTI TOČKE, KI SE SPREMINJA V SKLADU Z RASTJO ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV.

ŠTAJERSKA BANKA VAM SVETUJE, KUPITE STANOVANJE ČEZ DVE LETI S TEM, DA BOSTE ZANJ TAKRAT PLAČALI LE 34% IN NE 40%, KOT BI GA PLAČALI DANES.

VAS ZANIMA KAKO? STOPITE V ŠTAJERSKO BANKO IN IZVEDELI BOSTE KAKO BI LAHKO DENAR, KI STE GA TEŽKO PRISLUŽILI BISTVENO BOLJE OBRNILI.

TO NI PROPAGANDNI OGLAS, TO JE INFORMACIJA, KATERE VREDNOST LAHKO SAMI IZRAČUNATE.

KJE NAS JE NAJTI? NA TRGU V. KONGRESA 7 V CELJU, ALI PA NAS POKLIČITE PO TELEFONU (065) 21-300.

ŠTAJERSKA BANKA

OBRTI IN PODJETNIŠTVA
D. D. CELJE

KJE JE BAVČARJEVA ŽENA Policija je moja družina

Z novim šolskim letom so v kadetski šoli v Tacnu med drugim zamenjali tudi šolskega zdravnika. Bodoči slovenski policaji se zdravijo po novem pri dr. Bavčarjevi. Seveda je mogoče brez pretiranega ugibanja ugotoviti, da je dr. Bavčarjeva v zelo tesni povezavi z gospodom Igorjem Bavčarjem. Dr. Bavčarjeva je namreč njegova žena.

Ni malo tistih, ki trdijo, da je policijski minister Bavčar naredil eno svojih največjih strokovnih napak s tem, da je svojo ženo postavil na mesto zdravnice v tacenski kadetnici. Ne le zato, ker mu marsikdo zameri, da je svojo ženo zaposlil v policiji. Mnogi menijo, da ženska še zdaleč ni primerna zdravnica za fante med 14. in 19. letom, ki se razen z boleznimi srečujejo še s celo vrsto mladostnih in pubertetniških težav. Treba je namreč vedeti, da v to šolo prihajajo fantje iz vse Slovenije, da gredo nekateri praktično prvič od doma in da so v šoli pod Tacnom med tednom praktično izolirani od zunanjega sveta. Marsikomu je šolski zdravnik edina opora in včasih edini človek, na katerega se lahko obrne. Ali bodo ti fantje odšli na pogovor o svojih mladostnih težavah k mladi zdravnici, ki je povrh vsega še ministрова žena, je seveda vprašanje za ministra Bavčarja. Posebej zato, ker se v vestne policijske kartone skrbno beleži marsikaj. Tudi boleznim.

Zato ni neumestno vprašanje, ali minister Bavčar svoji

ženi res ni mogel najti drugega delovnega mesta? Prednosti ambulante v kadetski šoli so seveda velike: gospa Bavčar ima benificirano delovno dobo, ordinacija dela le dopoldne, plača je seveda drugačna kot v zdravstvu. Vseeno bi veljalo ponoviti vprašanje: ali je strokovno pametno, da je v kadetski šoli kot zdravnica zaposlena ženska in ali je res pametno, da je to ministрова žena?

J. DRNOVŠEK: POMAGAM Z ZVEZAMI

Knjige na fronto

V petek sta v žalski knjižnici gostovala Janez Drnovšek in Stipe Mesič. Pravzaprav je Janez Drnovšek samo izpolnil obljubo, dano že pred letom dni, da bo obiskal novo žalsko knjižnico. Ker pa je bil že nekaj dni na obisku pri Drnovšku njegov bivši šef Stipe Mesič, je prišel v Zalec tudi ta.

Da nista prišla zgolj na kosilo, sta dokazala s tem, da sta si vzela celih petnajst minut časa za odgovore novinarjem.

Obisk se je pričel dokaj zanimivo, za kar je bila zaslužna ravnateljica žalske knjižnice ANKA KRČMAR. Da bi STIPETU MESIČU dokazal, da tudi Zalcane skrbi vojna na Hrvaškem, in, da si želi pomagati sosedom, mu je zaupala, da so jim iz žalske knjižnice poslali v prve frontne vrste kar dva zaboja knjig. In odgovor Stipeta Mesiča na to darežljivost: »Pa puno vam hvala, al' dobro bi nam došla i koja raketa.«

Po obilnem kosilu sta gosta odgovorila na nekaj novinarskih vprašanj. Mesič je razložil, da si JLA in Srbija želita umiriti vojno na Hrvaškem in jo prenesti v Bosno. To je armada verjetno dokazala z zavzetjem Vukovarja. Ker se je takrat, ko je bil Mesič v žalski knjižnici, Vukovar še držal, je Stipe na vprašanje, kako komentira govornice, da je hrvaška vlada izdala Vukovar, odgovoril, da to ni res, saj bi Vukovar že zdavnaj padel, če mu ne bi pomagala cela Hrvaška. Ker pa je verjetno pričakoval njegov skorajšnji padec, je izjavil takole: »Ne strinjam se s tem, da se vsa politika veže na neko mesto. Tudi, če Vukovar pade, zato še ne bo padla Hrvaška. Najvažnejše so evropske garancije o nespremenljivosti hrvaških meja. Vtis, ki so ga pustile te besede, bi bil najkrajše izražen s temi besedami: »Ko jebe Vukovar.«

Da pa je Stipe storil tudi nekaj dobrega na mestu predsednika predsedstva, je potrdil z dokazom, da je blokiral jugoslovanske devizne rezerve v tujini. »Če me ne bi bilo na tem položaju, bi Srbija pobrala 3,5 milijarde dolarjev, tako pa so jih na mojo zahtevo vlade zahodnih držav blokirale, kar koristi tako Sloveniji kot Hrvaški.«

JANEZ DRNOVŠEK nam je razložil, zakaj ni sprejel Kučanove ponudbe, da bi delal pri slovenskem predsedstvu kot ekspert za zunanjo politiko, saj ne opravlja več svoje funkcije v zveznem predsedstvu:

»Nisem pripravljen sprejeti nobene zgolj formalne funkcije. Svoj prispevek k priznanju Slovenije lahko dam tudi prek svojih zvez v tujini.«

J. V.

TECITE, BEŽITE, KOMUNISTI GREDO IN KRIŽE NOSIJO Poljče ali Polje?

Da bi bila podoba bede slovenske politike popolna, so v soboto in nedeljo na zasedanju Demosa v Poljčah manjkali samo še kakšni odpisani komunisti, ki iz ozadja vlečejo niti, vase zaverovane barabice iz socialdemokratske unije, spekulanti iz vrst prenoviteljev in bivši udbaši, ki zdaj na obrambnem ministru skrbje za moralnopolitično oblikovanje naše mladine. Kljub temu je lahko pronicljiv spremljevalec sredstev obveščanja ugotovil, da je bilo minuli vikend v Polju pri Ljubljani več poštenih politikov kot pa v Poljčah.

Peterletovi fantje imajo v nečem seveda prav: tardeci še vedno poskušajo voditi ples. Resnici na ljubo pa si je slovenska izvršna oblast tega sama kriva. Državni represivni aparat ni mogla dovolj učinkovito zastaviti z novimi kadri, v strokovnih rešitvah na gospodarskem področju pa se zateka po pomoč k amaterjem. Tako se je sama pripeljala v slepo ulico, ko po eni strani rdečkarjem sama omogoča, da vladi s prgiščem argumentov mečejo v obraz očitke o njeni jalovosti v pogojih premoženjskega brezvladja in finančne brezvestnosti, po drugi pa skuša s petdeset let znanimi metodami najortodoksnejših komunistov oblikovati javno mnenje sebi v prid. Pa ji vse manj uspeva.

Kaj bi pa drugega pričakovali, če se besedovanje koalicije, ki ji oblast omogoča (kako dolgo še?), sprevrča znova in znova ne samo v izgovarjanje na večerajšnji režim, ampak zdaj že v medse-

Res ni boljših?

Poglavje zase je bila v zadnjem letu in pol Demosova kadrovska politika. Kakor je bil ob prihodu na oblast v Sloveniji za Demos edini kriterij primernosti kadrov izključno strankarska pripadnost in skrajni antikomunizem, tako je še dandanašnji. V svoji nesposobnosti vse politike, ki se jim tu in tam postavijo po robu, zmerjajo za komuniste. Dokler pa delujejo po navodilih združenih strank, javnost ne sme vedeti, da so bili nekoč skoraj vsi v partiji. Tudi moralna primernost kadrov je Demosu deveta briga. Tako smo v ponedeljek doživeli celo, da so za predsednika Izvršnega odbora Demosa Slovenije imenovali žalskega župana Milana Dobnika, ki je bil svojčas na celjski gimnaziji znan po predavanjih v čast samoupravljanju kot najvišjem civilizacijskem dosežku, pred slabim letom dni pa v domači občini spoznan za odločnega politika, ki se na preglasne sosede meni nič tebi nič spravi kar s pestmi.

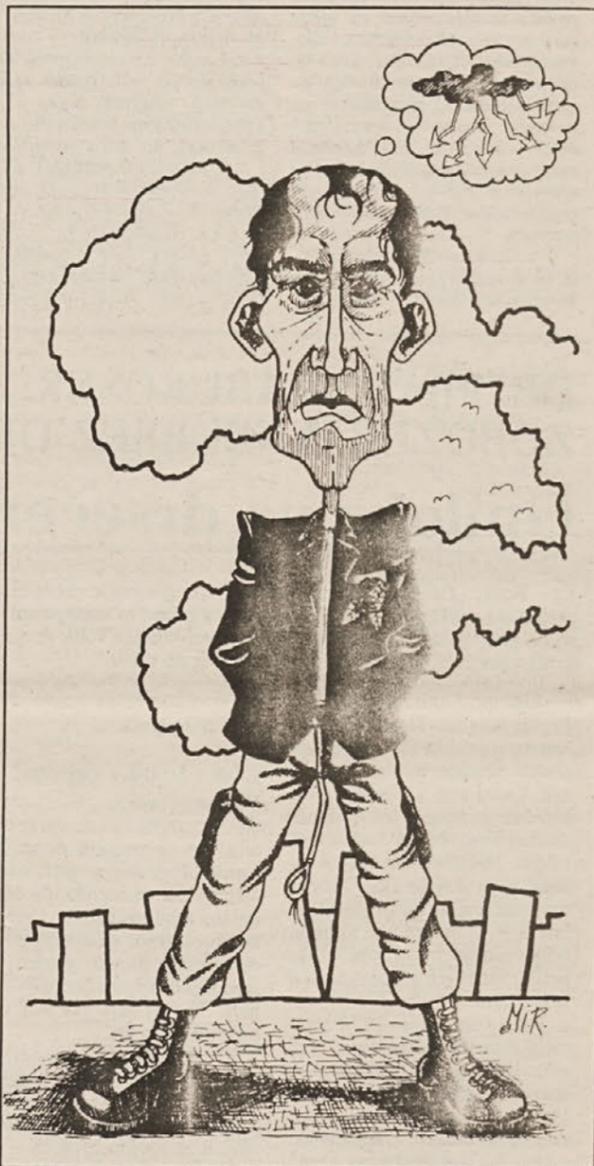
bojno obtoževanje starih bab in podeželskih pijančkov? In kaj naj si drugega obeta od medijev, če po treh, štirih letih osvobajanja javne besede od novinarjev pričakuje, da bodo zaprli maveljne »v interesu naroda«?

V slovenski politiki, bolj ali manj skrito očem javnosti, pa se tačas odvija boj (ne boj, krvavo klanje), ki nas že in nas bo jutri še bolj drago stalo. Pojdimo po vrsti. Del Demosa, ki je dobesedno plesal eno samo poletje, je že spoznal, da mu je dokončno odklenkalo in vročično išče nove politične partnerje za bodočo participacijo na oblasti. Tako se socialdemokrati neglede na večerajšnje predsodke povezujejo s socialisti, socialdemokratsko unijo in celo liberaldemokrati. Za njimi v nove flirte korakajo zeleni. Drugi del, kot naprimer krščanski demokrati in narodnjaki, še vedno trmasto skuša montirati na pomembne gospodarske in sodne funkcije čimveč lastnih ljudi. Istočasno se iz enoletnega spanja zbuja nekateri še večeraj javno opredeljeni levičarski politiki, ki so prav tako ugotovili, da morajo za pohod na oblast zasesti zase čimveč ta trenutek prostega kapitala. Pri tem ne izbirajo sredstev. Tretji slovenski politični fenomen so nekateri avtokrati na oblasti, ki jim še najbolj diši vladavina popolnega nadzora nad informacijami v slogu »informacija je moc,

odprto pismo obrambnega ministra je armbrust«. Vsem pa je v mislih ista stvar. Volitve so pred durmi. Če so se Slovenci štirideset let pustili voditi za nos komunistom, leto in pol krščanskim demokratom, ni vrag, da se ne bodo naslednjih nekaj let pustili še nam.

Od politike, ki smo ji sedaj priča, in ki se glasi »naša vlada se je odločila, da bo danes sijalo sonce« (izgovori z močnim dolenj-skim naglasom!), do politike »menim, da je ljudstvo živina, zato naj bo tiho«, je torej le še majcen korak. Že danes so za levičarske ozmerjani novinarji, ki se javno sprašujejo kaj je Demosovi vladavini razen formalne osamosvojitve od Jugoslavije v zadnjem letu sploh uspelo izpolniti obljubo. Kako bodo za levičarskega označili pričujoči tekst pa naj sami ugotovijo.

Brane Piano

EKSKLUZIVNO: NOVA DOBA JE ODKRILA GOLJUFIJO DESETLETJA MED SLOVENSKIMI BANKIRJI

Skrivna borza v tretjem nadstropju

Kaj se je dogajalo zadnjega pol leta v Ljubljanski banki, oziroma njeni hčerki Kreditni banki Maribor, v kateri imajo Ljubljančani 51 odstotkov delnic. Banki zaupanja, kot se je reklamno sama imenovala, razkrivamo pravi obraz, ki z zaupanjem nima nič in ga vsakdo lahko imenuje po svoje, čeprav ima samo en skupni imenovalec – denar. Za kaj gre?

Seveda za obveznice Republike Slovenije, ki jih poznamo kot obveznice Republike Slovenije 1. emisije, namenjene za prodajo občanom in obveznice RS 2. emisije, ki so jih lahko odkupovala podjetja. Kot vemo, jih je lani dala v promet naša nova država, da bi z denarjem, ki bi ga z njimi pridobila, pomagala razsutemu gospodarstvu in ga oživila. Ker se kakšne globoke spremembe v slovenskem gospodarstvu še niso zgodile in se iz dneva v dan povečuje število brezposelnih, tisti, ki delajo, pa morajo preživeti z malo več kot 200 markami na mesec, je vprašljiv rezultat njihove vloge. Razen pač že znanega in uveljavljenega načela, da so najbolj razveseljive za privatni žep. Ampak le izbrancev.

Obveznice RS 1. emisije (torej za občane) so v takšnih mahinacijah izkazale večjo »hvaležnost«. Banke v Sloveniji so jih prodajale po tabelaričnih zneskih po uradnem tečaju nemške marke in so šle najbolj v promet predvsem koncem leta 1990, ko je predsednik jugoslovanske vlade Ante Marković napovedal devalvacijo dinarja. Nato se je njihova prodaja začela ustavljati, čeprav so jih banke odkupovale dalje. Seveda po uradnem tečaju, ki mu je bilo potrebno dodati obresti in odvzeti bančno provizijo. Ta znesek se je gibal v vsoti nekaj manj kot 1.400 din za obveznico za 100 mark.

Najbolj plodno je odkup uspeval vedno, ko so zvenele grožnje o novi devalvaciji, kot se je zgodilo n. pr. februarja letos. V Mariboru oziroma v Kreditni banki Maribor so nadaljevali z delom kljub temu,

da se je v Ljubljani in Celju ustavilo. Nato so tudi v Kreditni banki Maribor ustavili prodajo brez kakršnekoli obrazložitve, medtem, ko so jih odkupovali na linicah od občanov po uradnem tečaju (13 din za marko, če se še spominjate). Obrazložitev je izostala tudi v matični firmi, v Ljubljanski banki.

A bančniki ne bi bili bančniki, če ne bi izkoristili svojega položaja pri denarni skledi. Zato je v 3. nadstropju v Centrali KBM (na Vita Kraigherja 4 v Mariboru) tri do štiri mesece (nekje med junijem in avgustom) povsem uradno delovala borza, prav tako kot v Ljubljani. Bila je namreč poslovalnica ljubljanske. Na njej je veljal borzni tečaj nemške marke, ki je bil višji od uradnega. Pač v skladu z inflacijo. Tečaj se je gibal od 18 dinarjev za eno marko 23 dinarjev. Medtem se uradni tečaj 13 dinarjev ni spre-

Če hočemo izračunati, kolikšne so te vsote, čeprav je do dejanskih nemožne priti, vzamemo, dnevno vsoto 10.000 mark. Šokanten je podatek, da so pri neki srednji borzi vrednosti (na primer 20 tolarjev za marko) posvečeni dnevno vtaknili v žep okoli 70.000 (sedemdeset tisoč!) tolarjev! Pri vrednosti 23 tolarjev za eno marko pa kar 100.000 (sto tisoč!) tolarjev dnevno!! Obratno si lahko občani, ki so svoje obveznice prodali banki po tečaju 13 tolarjev za marko izračunajo, koliko so izgubili v svojem družinskem proračunu.

Darko Tolar, direktor Kreditne banke Maribor d.d.

menil vse do uvedbe tolarja. In poleg uradne prodaje na linici banke bi lahko občan svoje obveznice prodal tudi na borzi po skoraj enkrat višjem tečaju.

Ampak to se ni dogajalo, saj so dejstvo, da imajo občani to možnost, oziroma, da je v tretjem nadstropju Centrale KBM delovala borza, bančniki držali v strogi tajnosti in vesti niso dajali v javnost. Zakaj pa bi jo, ko jim je takšno stanje najbolj odgovarjalo.

Iz vodstva banke so namreč ustno (ta princip dela je v tej instituciji še najbolj priljubljen, saj so napisane besede mogoče prenevarne) ukazali vsem ekspoziuram, da jim sproti javljajo, koliko obveznic RS 1 so odkupili od občanov. Po poslovalnicah so jih nato morali uslužbenki in uslužbenke banke zbirati, da so jih predali svojim šefom, ki so jih nato nesli v 3. nadstropje, kjer so jih prodali po borznem tečaju. Nekateri so jih tudi odpeljali kar na ljubljansko borzo, če so hoteli zaslužiti še kakšen dinar več.

Stranke seveda obveznic niso mogle odkupovati, ker so vse dajale na stran. Če pa bi slučajno kdorkoli kupil kakšno obveznico, so si morali v muki na listek zapisati ime,

priimek in naslov kupca. Ta ukaz, ki so ga šefi izrekli ustno, je bil presenetljiv, saj je dejstvo, da se obveznica glasi na prinositelja in pred tem to ni bilo potrebno in zahtevno! Jasno je tudi bilo, da je prodaja strankam ustavljena. Torej zakaj?

S tem je vodstvo onemogočilo svoje podrejene, ki so vedeli, kam pes taco moli, da bi sami uporabili sistem borze. Tako so morali kontrolirati drug drugega. Da pa bi bila mera polna so bančnim delavkam in delavcem vodilni rekli, da borza deluje le za obveznice RS 2. emisije. Te ukaze in informacije so dosledno posredovali ustno in nič ne obstaja črna na belem!

Na žalost je ponovno videti, da je bilo vse uradno, čeprav so vodilni v »banki zaupanja« s takšnim poslovanjem pretentali navadne smrtnike oziroma svoje stranke, ki so v nenehnem padanju standarda in stiski pripravljene spraskati zadnje denarne rezerve. Ljudem vodstvo banke ni nakazalo možnosti, da lahko sami prodajo obveznice RS 1 na borzi in so basali tečajne razlike v lasten žep, kar je trajalo več mesecev.

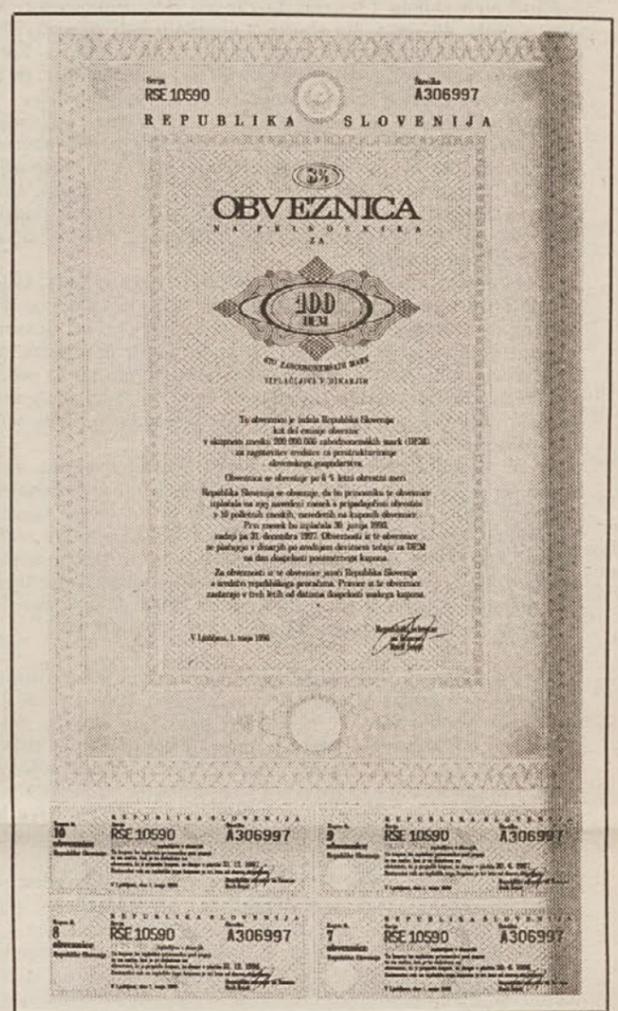
Kdo so bili ljudje v vodstvu banke, ki so v tem poslovanju prednjačili, je nemogoče ugotoviti, razen če ne bo prišlo do policijske preiskave. Ve se, da je bila vpletena večina, vendar ne vsi vodilni. Koliko so imeli svoje prste zraven direktor

Kaj preostane občanom, ki so v tem času po uradnem tečaju prodali svoje obveznice bankam? Ker upravičeno dvomimo, da kdo pri nas stopi vpletenim na rep, saj to ni v interesu države, bralcem svetujemo, da svoj protest zaženejo po vseh dostopnih medijih in zahtevajo od države, da vsaj v prihodnje zaščiti državljane pred podobnimi ropi. Predlagamo tudi sodno pot. Zakon o obligacijskih razmerjih je več kot primeren. Naj navedemo le nekaj uporabnih členov:

- po 10. členu ni dovoljeno prikrajšanje katere od pogodbenih strank;
 - 12. člen pravi, da »morajo udeleženci spoštovati načelo vestnosti in poštenja,« kar lahko imenujemo tudi načelo zvestobe in zaupanja in pomeni, da se pravice ne uporabljajo v škodo drugih brez povračila;
 - 13. člen pravi, da »je prepovedano izvrševanje pravic iz obligacijskih razmerij v nasprotju z namenom, zaradi katerega je pravica z zakonom ustanovljena ali priznana« in gre za nedopustno ravnanje, saj s tem nekdo drugemu škoduje;
 - 65. člen o prevari: »Če ena stranka povzroči zmotno pri drugi stranki ali jo drži v zmoti (...),« ni opravičila. Lahko gre za zapeljevanje ali ravnanje z izjavami ali obnašanjem, oziroma z zamolčanjem dejstev, ki jih ne bi smeli zamolčati. Ker gre za težko stopnjo krivde, je povzročitelj odškodninsko odgovoren.
- In tako dalje. Očitno je le, da bodo ogoljufani spet morali sami poskrbeti zase!

KBM Darko Tolar, ki sedi tudi v svetu dnevnika »Večer«, vodja sektorja za poslovanje z občani Štefan Jakovac, njegov namestnik Boris Vodopivec, vodja dinarske ekspoziure v Centrali Joža Tovornik in celo bivši direktor KBM Franc Hvalec, ne moremo izvedeti.

Ogromne vsote so se razdelile med peščico vodilnih. In kar najbolj dokazuje njihovo zavzetost je bojazen, da ne obstajajo oprijemljivi dokazi za vpletenost posameznikov (na obveznicah ni imena, primka in naslova!), saj se je odnos vodil-

Obveznica RS 1 za 100 DM: Koliko je sploh vredna?

svoj težko prigran denar. Nadzora so deležni vsi: od ekspoziur do šefov, ki so po dogovoru z likvidatorji na bankah dobili vse, kar so stranke prinisle. In izkoristili velike razlike med uradnim in borznim tečajem, ter neinformiranost strank, katerim takšne možnosti niso posredovali. Še več, skrivali so jo celo pred lastnim kadrom.

Kaj naj dodamo ob drugem dejstvu, da je pred kratkim v ekspoziuri na Tyrševi v Mariboru UNZ odkrila med uslužbenki devizne mahinacije, ki pa za razliko od primera z obveznicami ni šla na škodo občanov, ampak so vpleteni le izkoristili devizni nered pri nas in zaslužili. Padle so tudi žrtve.

Kdo bo padel sedaj, ni znano. Verjetno nihče, saj so vodilni venomer znali poskrbeti zase. Na roko jim gre še to, da so najverjetneje enake stvari počeli v Ljubljani: režim je bil enak in še KBM je firma hčerka ljubljanske banke s polnim nazivom LB – KBM. Koliko ima pri vsem direktor ljubljanske banke Anton Slapernik, ve samo sam. A morali bi izvedeti vsi, še sploh, če gre za takšnega dernega monopolista kot je LB. In na koncu se je enako moralo dogajati po vsej Sloveniji. Ali tudi v drugih bankah?

Skratka, nekdo se je spet masno okoristil in hkrati onemogočil vsem drugim, da bi bili bližje nebesom, ki so bila zanje le nekaj metrov višje, v 3. nadstropju Centrale Kreditne banke Maribor.

Tadeja Ribnik

JE PRAVICA DO SPLAVA SOCIALISTIČNI IZUM ALI CIVILIZACIJSKA NUJNOST

Splav na splavu

Splav ali abortus je nedvomno ženska zadeva, čeprav bi mnogi, predvsem moški, radi videli, da ne bi bil. O tem dovolj govori podatek, da bo o njem odločala slovenska skupščina, v kateri sedijo predvsem moški. Ne glede na to, kakšen bo končni rezultat, moramo poudariti, da nas to žensko vprašanje in moški odgovor spet vračata v izrazito patriarhalno obdobje, v katerem je neprestano prisotna želja po podrejanju žensk in njihovo spravljanje v reproduktivno in gospodinjstvo vlogo. Toliko bolj v skladu s sedanjo krščansko ideologijo, čeprav se same stranke do vprašanja abortusa obnašajo bolj ali manj liberalno. Nobena ni eksplicitno proti, vsaj v zvezi z ustavo ne. Zato pa skušajo toliko bolj po ovinkih vplivati na ostale institute, da bi splav spravile čim bolj izven zakona, če ne kar prepovedale.

Takšen mehanizem jim zaenkrat odpira ustavni člen o »ugovoru vesti« za vse poklice, torej tudi za zdravniškega. Da namreč zdravnikom, ki bi jim bilo opravljanje splava v nasprotju z vestjo, splava ne bi več bilo treba opravljati. V Italiji, kjer imajo enak člen, je zato vrvtoglavo naraslo število »črnih« (mazahkih) splavov, ki jih opravljajo tudi »zdravniki z vestjo« saj se z njimi da vsaj zaslužiti.

Druga past je v predlogu novega zdravstvenega zakona, ki ga je pripravila vlada in v katerem abortus sploh ni omenjen. To pomeni, da obstaja realna nevarnost, da bo splav pri nas povsem ustavno legalen, a ga zdravniki ne bodo hoteli opravljati, na drugi strani pa bo ženska, ki se bo zanj odločila, morala za poseg v bolnišnici plačati celotno ekonomsko ceno, ki sedaj znaša eno delavsko plačo. Jasno je, da bo to spet prizadelo socialno najnižje sloje.

Da ne bi žolča preveč brez potrebe razlivali naokrog, smo stopili do ginekologinje Dunje Obersnel-Kveder, zaposlene na Univerzitetnem zavodu za zdravstveno in socialno varstvo v Ljubljani, in Metke Mencin, poslanke LDS, ki se je do sedaj najbolj zavzemala za do žensk nerestriktivno in neregulirano zakonodajo, ki jih ne bi spravila na nivo drugorazrednega bitja. Obe sta sodelovali tudi pri pred kratkim izdani knjigi Abortus – pravica do izbire, prvega zbornika na to temo pri nas.

Kako gledata na stališča, ki so omenjena v knjigi Abortus, da je splav »beli umor«?

Dunja Obersnel-Kveder: »Nedvomno je z biološkega stališča to umor. Ampak treba se je odločiti o tem. Mislim, da ima pravica ženske prednost. In ne le nje, temveč njene družine in že rojenih otrok. Najbolj idealno bi bilo, da do neželjene zanositve ne bi prišlo. Kljub temu, da imamo veliko kontracepcijskih sredstev in metod, se ga žal v celoti ne da preprečiti, ker obstajajo številni dejavniki, ki nanj vplivajo: od osebnih, zdravstvenih do dejavnikov okolja, ki nikakor niso zanemarljivi (partner, družina in širše). Obnašanje ljudi je kompleksna stvar in je ni mogoče rešiti belo-črno, kot bi nekateri radi.«

Kako je s splavi pri nas?

Dunja Obersnel-Kveder: »Splavi se že od leta 1982, ko smo zabeležili največje število, to je bilo 21.800 dovoljenih splavov, zmanjšujejo in so do danes, po 10 letih, padli za eno četrtino, ter neprestano padajo. Hitreje kot porodi. Torej ni dvoma, da se pari zavedajo, da je boljše preprečevanje kot prekinjanje neželjene nosečnosti.«

Do katere točke potemtakem moramo priti, da bi lahko govorili le še o najnujnejših posegih.

Dunja Obersnel-Kveder: »Če gledamo primere v Evropi, vidimo, da ima v deželah, kjer imajo zelo liberalne predpise v zvezi s splavom, in kjer je osveščenost prebivalcev glede uporabe kontracepcije na zelo visokem nivoju, vsaka peta ženska v povprečju en splav. To je najmanj, kar zaenkrat beležimo in velja za Nizozemsko. Pri nas pa statistika pravi, da ima v povprečju vsaka ženska nekoliko več kot en splav – 1,2, če sem natančna.«

Katere dežele v Evropi so nam po tem podatku najbližje?

Dunja Obersnel-Kveder: »Madžarska, Češko-Slovaška, predvsem države nekdanjega vzhodnega bloka. Vzhodne države, ki so dovolj zgodaj liberalizirale splav, so uspeli z ustavitvijo, medtem ko jih je v ostalih vzhodnih deželah, kjer ni bil

takšen člen izkoristili zdravniki v Italiji, se lahko marsičesa bomo jimo.

Dunja Obersnel-Kveder: »To je zelo nevarno. Z raziskavami, ki jih delamo na tem področju, vidimo, da ni dovolj, da je splav samo legaliziran in liberaliziran. Zakoni in predpisi so le predpogoj. Potrebna in izredno pomembna je dostopnost do njega. Čim obstaja kakršnakoli omejitev, ki lahko na videz izgleda zelo minimalna, dokazuje, da je takoj, v tistih državah, kjer so takšne omejitve, večja maternalna umrljivost žensk zaradi splava, ki nam je, v primerjavi z drugimi evropskimi državami, kjer počasi pada, izredno padla. Ugovor vesti je ena izmed tistih ovir v dostopnosti, čeprav je čisto etično vzeto tudi človekova pravica. Ampak lahko ga zdravniki uporabijo tudi proti temu, da ne pomagajo ženski, ki je v stiski, kar je enako etično vprašanje, gledano le z drugega aspekta. Bistveno večja katastrofa je, da so sedaj živi otroci žrtve.«

Metka Mencin: »Ugovor vesti se skriva v zakonu o zdravstveni dejavnosti, saj se sklicujejo na kodeks medicinske deontologije, kjer se govori o zaščiti zarodka in škodljivosti splava. Zagovarjamo, da se vse tisto, kar se da pretvoriti v pravne norme, tudi tako zapiše, in da se v zakonu ne govori o etičnem kodeksu. Pri nas smo v zadnjem času priče nepreglednemu mešanju etike in prava. Členu, ki vsebuje ugovor vesti v primeru vojaške obveznosti, je dodan odstavek, da se lahko uveljavlja še na drugih področjih. Skušamo doseči, da se vsaj zapiše, da je ugovor vesti mogoče uveljavljati tudi z drugimi državljanskimi dolžnostmi. Pri ugovoru vesti se lahko omejuje še marsikaj drugega, ne le pravica ženske do abortusa.«

Kakšno je mnenje stroke?

Dunja Obersnel-Kveder: »Zdravstveni delavci smo prežeti z etiko in nas delanje splavov gotovo obremenjuje. Na drugi strani pa smo zelo prizadeti, če umirajo ženske. V vseh

državah so bili ginekologi vodilni pobudniki legalizacije splava, saj so vedeli, da če bo splav narejen v ustanovi, kjer bo strokovno usposobljen kader, bo bistveno manj komplikacij za žensko.«

Kaj pa ženske? Če je strokovno gledano nimum možnosti, da pride do fizičnih komplikacij, kako psihološko reagirajo sedaj, ko jim nekateri z gonjo proti splavu skušajo vbiti vsaj občutek krivde?

Dunja Obersnel-Kveder: »V 70. letih so v Ameriki poskušali krivdo izrazito dokazati. Poleg krivde še, da je to karakteristična določene vrste žensk, česar niso mogli dokazati. Ni žensk, ki bi bile k splavu bolj nagnjene kot druge. Lahko se zgodi vsaki. Občutek krivde razumem kot nekaj, kar je inducirano iz družbe.«

Poleg splavov, ki so v statistikah, nedvomno obstajajo tudi »črni splavi«. Kako je s tem?

Dunja Obersnel-Kveder: »O tem nič ne vem. Zlato pravilo je, da prepoved splava ne zmanjšuje njihovega števila, ampak jih potisne v ilegalo. Registrirano število se zmanjša, neregistriranih pa ni mogoče odkriti, in to je največja nevarnost.«

Odkod potemtakem prihajajo namere, da bi se spremenila, to je zaostri?

Dunja Obersnel-Kveder: »Pravzaprav imamo še vedno precej splavov, ker nismo uspeli, kot so v zahodnih državah, z zdravstvenim delom osvestiti prebivalce, praktično večino rodne populacije, da bi uporabljala zanesljiva kontracepcijska sredstva, čeprav smo jih začeli uvajati istočasno z Evropo. Razlogov je več, od mentalitete ljudi in pripravljenosti okolja dalje. Švedi pravijo, da so potrebovali zato 100 let spolne vzgoje.«

Metka Mencin: »S pravico do svobodnega odločanja o rojstvih otrok so že ves čas težave, kar zadeva javno govorjenje o tem. Po obravnavi osnutka ustave, skoraj pred letom dni, je prišel iz skupščine dokument, ki je nosil naslov Odprta vprašanja v zvezi z ustavo. Simptomatično je, da v njem

tega vprašanja ni bilo, čeprav so na zborih razpravljali o njem. Zanimivo je, da pri zdravstveni zakonodaji tisti, ki nasprotujejo pravici do abortusa, niso odgovorili na zahteve tistih, ki hočejo, da je pravica do abortusa eksplicitno opredeljena v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja. Z ustavo smo že pri koncu. Ko je izgledalo, da ne bo težav pri kompromisnem predlogu, ki je zelo blizu besedilu iz veljavne ustave, spet slišimo, da so velika nasprotovanja znotraj cerkve. Je pa v novi ustavi še nekaj drugega, o čemer se ne govori in na kar so mediji premalo pozorni, med političnimi strankami pa je CDS edina opozorila na ta problem: pravno varstvo otrok pred rojstvom. Kar se pojavlja v zadnjih delovnih besedilih in postavlja na glavo interpretacijo sintagme o svobodnem odločanju o rojstvu otrok, ki vsebuje tudi pravico ženske do abortusa. Razumeti jo smemo tako, da se varuje zarodek pred žensko, kar lahko odpre na široko vrata nadzorovanju in kaznovanju žensk. Ne gre zgolj za abortus, ampak nasploh za kontrolo obnašanja noseče ženske in potencialne matere. To je še večja nevarnost za restrikcije.

Tisti, ki so proti temu, da bi imeli z ustavo zagotovljeno pravico do abortusa, ne govori o naravnosti niti o deliberalizaciji, kaj šele o prepovedi. Tudi to je simptomatično, saj zakaj potem nasprotujejo ustavni določbi o tem. Klima, ki se ustvarja ob tem, pa že vpliva na dostopnost storitve, saj je nenaklonjena ženskam. Najbolj nasprotujejo tem določbam, celo določbi o svobodnem odločanju o rojstvu otrok, ki ne govori eksplicitno o pravici do abortusa, krščanski demokrati, ki so to jasno povedali. Dodali so, da tudi če bo določba ostala v besedilu, ne bodo nasprotovali sprejemu ustave. Vendar nam nekateri indici in namigovanja kažejo, da se lahko v skupščini znova odpre razprava tudi o sedanji rešitvi, ki se je zdela sprejemljiva. Mi želimo več garancij, da bi ohranili sedanjo liberalno zakonodajo

in prakso. Skeptični smo tudi pri odločbi, ki govori o omejevanju, saj je preohlapna in omogoča restriktivnejšo prakso. Pripravljeni smo pristati na minimum, ki je v stari ustavi s tem, da se v razlagi eksplicitno napiše, da pravica do svobodnega odločanja o rojstvu svojih otrok vključuje pravico ženske do abortusa. Na besedici »svojih« vztrajamo, ker so pritiski, da bi vsaj o mladolletnicah odločali starši. Klima namreč vodi v deliberalizacijo.«

Kako to, da je zdravstveni zakon, ki ga je predlagala vlada, nastal v takšni obliki?

Metka Mencin: To so namigi. Predstavniki dr. Košir je razlagal, da je to samo po sebi umevno, da je noter, da se razume... Enkrat. Na drugem sestanku pa je govoril, da sploh ne sodi v ta zakon, čeprav ureja plačila za storitve. Način ureditve teh pravic imamo res v drugem zakonu, ki pa ne ureja plačila storitve. Lahko razberemo, da nekdo noče, da bi storitev bila opredeljena v tem zakonu. Kdo je to, ne vem. Zakon je pripravila vlada oziroma ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo s sodelavci.«

Kaj pa skupščina in njene komisije?

Metka Mencin: Zanimivo je, da se s tem vprašanjem ni ukvarjala nobena skupščinska komisija, razen komisije za žensko politiko. Tudi odbor za zdravstvo ni o tem govoril, je pa opozoril na vprašanje ugovora vesti. Mi bomo vztrajali na tem, da se storitev uvrsti med storitve, ki se plačujejo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Do sedaj veljavna zdravstvena zakonodaja, oziroma samoupravni sporazum, ki je vezan na veljavni zakon, eksplicitno govori o storitvah v zvezi s pravico do svobodnega odločanja o rojstvu otrok, česar v novem predlogu ni. In enako je s participacijami pri prekinitvi nosečnosti. Nobena utemeljenega izgovora, zakaj ta zakon tega ne bi jasno urejal, ni.«

Kako je s pravicami nerojenih otrok?

Dunja Obersnel-Kveder in Metka Mencin

Metka Mencin: »Zaenkrat ne vemo za poskuse, ki bi se operacionalizirali v zakonodaji. Do sedaj tega v ustavi ni bilo, če pa bo v novi, moremo najprej pričakovati spremembo zakona o svobodnem odločanju o rojstvu otrok in še kaj drugega. Sedaj se pravno varujejo le pravice zarodka, ki bo živ rojen, na primer pri dedovanju. Določba, ki je sedaj napisana v delovnem besedilu, pa omogoča širše interpretacije. Z njo dobijo ustavno podlago zakoni, ki bi omejevali pravico žensk do lastne integritete. Ta odločba je prišla v ustavo zelo potih in je skoraj nevidna.«

V knjigi *Abortus – pravica do izbire* je podatek, da je proti splavu le 5,6 odstotka žensk, med katerimi so predvsem tiste, ki ne morejo imeti otrok, ustavo in zakone pa bo sprejel parlament, v katerem so moški v veliki večini. Ni to kontradiktorno?

Dunja Obersnel-Kveder:

»Tudi marsikatera ženska je načelno proti splavu. V tistem trenutku, ko je postavljena pred dejstvo, ko je noseča, seveda bistveno drugače razmišlja. Moški te izkušnje nimajo. Sicer jih je mnogo, predvsem med intelektualci, ki zagovarjajo civilizacijska stališča. Na žalost pa mehanizmi civilne

družbe še niso postavljeni tako kot v Evropi.«

Metka Mencin: »Indici kažejo, da bo lahko pravica do abortusa ogrožena, oziroma že je. Problem je, da po eni strani civilno družbene skupine ne razpolagajo z mehanizmi vplivanja na institucionalno politiko in po drugi strani je bila to ena tistih pravic, ki se nam je zdela zagotovljena. Sedaj se bo treba zanj na novo boriti in večina se tega ne zaveda, ker ni čutila težav v času, ko je bila zakonodaja še restriktivna. Kar pa zadeva politično participacijo žensk, obstaja velik problem, ki zna biti še hujši. Naša vlada v nasprotju s politiko zahodnoevropskih držav problema sploh ne jemlje resno. Bolj bi morala delati vsaj na umirjenju klime in zahtev za deliberalizacijo ter tistih, ki hočejo ženskam naprtiti občutke krivde.«

Kakšno pot, ki bi lahko učinkovito nasprotovala takšnim argumentom, predlaga vaša skupina?

Metka Mencin: »Pogovarjamo se tudi o demonstracijah, za katere sicer ne vemo, koliko so učinkovite. Zato usmerjamo energijo na institucije, se pravi na delo znotraj političnih strank, med strankami, v skupščinskih telesih in s pritiski na vlado. Slabo je, da se problem obravnava le znotraj

skupščine in ta delovna besedila niso prišla v javno razpravo.«

Gre za višje slovenske nacionalne interese, kar se odraža celo v medijih?

Metka Mencin: »Verjetno. Tudi mediji so prevzeli neko zaščitniško funkcijo med narodom.«

Torej so argumenti nasprotnikov o nacionalni ogroženosti in izumiranju slovenske nacije še vedno aktualni?

Metka Mencin: »Na srečo so zagovorniki restrikcij nehali uporabljati argument, ki to ni bil. Še v času pred volitvami so krivili abortuse za nizko rodnost, ampak raziskave in statistične analize pač kažejo, da abortus ni kriv za nižjo rodnost. Abortusi upadajo pri nas hitreje od rojstev. Rodnost ni odvisna o liberalne oziroma ne-liberalne zakonodaje. Je pa v vrsti novih demokracij, ki se rojevajo, zaznati trend, milo rečeno, uveljavljanja tradicionalnih vrednot, ki vključujejo tudi tradicionalno vlogo moškega in ženske. Če se to združuje s t. i. ideologijo ogroženosti naroda, ki je v Sloveniji zelo močna, smo blizu tega, da se funkcija ženske zreducira na njeno reproduktivno funkcijo. In potem bomo lahko govorili o državljanin in o ženskah.«

Peter Tomaž Dobrila

METRAŽA NA MODNIH PISTAH

Metka se hoče žogat

Ob odpravi olajšav Evrope za slovenske izvoznike in po uspešni predstavitvi celjske Metke z modno revijo in razstavo v prostorih Muzeja sodobne zgodovine ter pred promocijo na ljubljanskem sejmu pohištva, smo se pogovarjali z direktorico tega celjskega podjetja, Karmen Petaver – Zupanc.

Kaj pomenijo evropski ukrepi za Metko?

»Dejansko pomenijo podražitev za 14 odstotkov, ki nam je zahodni kupci ne bodo priznali in gre v naše breme. Obstajajo sicer ocene, da bi lahko po ponovni uvedbi ugodnosti za Slovenijo dobili ta denar nazaj.«

Vendar se vam izvoz še vedno izplača?

»Ne moremo ga opustiti. Posli so utečeni in zanje pač dobimo devize.«

Koliko Metko še vedno tepe neustrezno vodenje prejšnjega vodstva?

»Čeprav smo doživeli spomladi tudi štrajk, nam je šlo do meseca junija na bolje. Potem

nas je tako kot vse prizadela vojna, julija je morala proizvodnja celo stati, septembra je šlo na bolje, oktober pa je zgodba zase. Kljub temu še vedno lovimo 80 odstotkov plana.«

Imeli ste tudi viške delavcev.

»Število zaposlenih smo neboleče zmanjšali s 531 na 466. Zdaj nam do optimuma zaposlenosti manjka le še malo, seveda pa je tudi ta naš izračun vprašljiv, saj smo s slovensko osamosvojitvijo in vojno na Hrvaškem izgubili okoli 35 odstotkov jugoslovanskega trga. Zato se toliko bolj posvečamo izvozu.«

Težav s surovinami nimate?

»Izpad smo nadomestili z uvoženimi. Prav smešno je, da so pol cenejši od domačih.«

Posodobitev proizvodnje je že dolgo vaš cilj.

»Kupujemo deset strojev za tkanje in stroj za plemenjenje tkanin. Če nam nakup ne bo uspel do leta 93, bomo dokončno v resnih težavah.«

Pripravili ste modno revijo, kar ni bilo tipično za proizvajalce tkanin. Očitno imate s sodelavci mnogo dobrih idej in kup nekonvencionalnih ambicij.

»Potrošniki poznajo Metko kot proizvajalca metrskega blaga in kvečjemu posteljnine, sami pa mislimo, da se da te naše izdelke predstavljati tudi dosti bolj atraktivno kot dosedaj. Ta čas predstavljamo kolekcijo metražnega blaga za jesen in zimo 92 in kolekcijo posteljnine. Prej je naš komercialist dal blago v kovček in obhodil 31 firm. Zdaj smo pripravili iz našega blaga sešite kreacije, največ vrhunske modele, vse skupaj dali v izvedbo profesionalcem in ljudje so si lahko našo ponudbo ogledali na bolj atraktiven način. Pa seveda tudi poslovni partnerji. Te dni se bomo na podoben način pojavili tudi na sejmu pohištva v Ljubljani. Kolikor vem, se česa podobnega ni domislil še noben domač izdelovalec tkanin.«

Imate nekakšen imidž ženske firme, predvsem odkar ste vi prevzeli krnilo Metke.

»Morda. Vsekakor je tehnični del vodstva Metke še vedno v rokah moških. Imam pa veliko mlajših sodelavk, s katerimi osmislimo marsikatero idejo, ki je vezana predvsem na kreacije, predstavitve. Sicer pa se moški težje odločajo za malce bolj kritične firme, kakršna je naša, ki še kar nekaj časa ne bo izplavala iz težav, ki so jih zakrivila preteklost podjetja in sedanje gospodarske razmere.«

Brane Piano

PO PLAČAH NAJ SE IZVOZNIK POZNA

Up Prekmurja

Mura iz Murske Sobote je eno redkih podjetij, ki se lahko tudi v teh kriznih časih pohvali s svojimi rezultati. Podjetje zaposluje 6200 delavcev, ki se jim ni treba bati za službo. Zadnji ukrepi Evropske skupnosti pa bodo močno prizadeli tudi njih, saj praktično vso svojo proizvodnjo izvozijo na evropski trg.

Mura je gotovo ogromnega pomena za Prekmurje. Ne samo, da nudi zaposlitev 6200 delavcem, posredno preživlja 20 tisoč Prekmurcev. Posebno nas je zanimalo, kako bodo prizadele Muro sankcije Evropske skupnosti proti Jugoslaviji. Čeprav sami ne mislimo več, da živimo v Jugoslaviji, pa tako, očitno še vedno mislijo v Evropi. Kakorkoli že, sankcije veljajo tudi pri nas.

Za razlago trenutnega Murnega položaja smo zaprosili generalnega direktorja Mure, gospoda Boža Kuhariča.

Gospod Kuharič, kako poslovati in zagotoviti solidne dohodke delavcem v teh kriznih časih?

»Lahko rečem, da smo dosežali kar dobro vozili. Kljub vojni v Sloveniji smo naredili ogromno. Največji dosežek je gotovo to, da smo uspeli obdržati vse zveze s tujimi poslovnimi partnerji. Tudi v tistih najhujših časih smo izpolnili vse obveznosti do njih. Takrat smo dobavili za šest milijonov mark blaga tujim partnerjem. Obdržali smo vse in smo danes največji izvoznik tekstila v Sloveniji. Tudi dolgo pričakovana in željena osamosvojitve Slovenije je na poslovnem področju pomenila nov udarec. Zaradi tega smo izgubili del jugoslovanskega trga. Naše predstavništvo v Beogradu so nam enostavno zapečatili.

Naša poslovna strategija ne temelji na proizvodnji za domači in tuji trg. Delamo samo za svetovni trg, kar pomeni, da ni razlike med izdelki, ki jih prodamo doma in tistimi, ki gredo v izvoz. Doma prodamo zelo malo naše proizvodnje, veliko večino izvozimo. Do sedaj smo izvozili okoli 90 odstotkov proizvodnje, za december in januar, pa načrtujemo stodontni izvoz.«

Kakšne cene dosegate na tujih trgih?

»Ne samo po kvaliteti tudi po cenah, ki jih dosegamo smo v višjem cenovnem razredu. Na svetovnem trgu je normalno, da je kvalitetnejši izdelek pač dražji. Naši izdelki pa se lahko enakopravno merijo z izdelki evropskih in svetovnih firm. Doma nas s cenami dosegajo tudi drugi proizvajalci tekstila, kar pa se tiče kakovosti nas še niso uspeli dohiteti.«

V kolikšni meri vas bodo prizadeli ukrepi Evropske skup-

nosti, glede na to, da ste skoraj stoprocentni izvozniki?

»Kljub zagotovitvam naše vlade, da Slovenije ukrepi Evropske skupnosti ne bodo prizadeli, to ni res. Ti ukrepi bodo naše podjetje in celotno tekstilno industrijo zelo prizadeli.

Odločitev Evropske skupnosti sicer ne pomenijo embarga na naše proizvode, pač pa je to uvedba carin, kot veljajo za tretje države. Za vse blago, ki ga izvozimo v države Evropske skupnosti bo potrebno plačati carino. Ravno tako bodo carine bremenile tudi dodelavne posle. Plačati bo potrebno carino na dodano vrednost. Za naše izdelke bodo te carine znašale od 15 do 20 odstotkov. Tuji kupci hočejo zvaliti te carine na naša ramena in, če bomo hoteli izvažati še naprej, bomo morali na to tudi pristati. Za nas to pomeni veliko manjši zaslužek. S tujimi partnerji se sedaj pogovarjamo, kdo bo te carine prevzel, vendar se bojim, da jih bomo morali mi pokriti.

Slovenski tekstilci izvozimo letno za milijardo dolarjev. Ker vemo, da je bila tekstilna industrija pri nas dolgo časa zapostavljena, saj republika zanjo nikoli imela posluha, je to še toliko pomembnejše. Republiška vlada bi morala reagirati, če noče izgubljati deviz. Potrebne bi bile izvozne stimula-

cije, ki bi pokrile izpad dohodka. Upamo lahko, da se bodo po zasedanju Evropske skupnosti 2. decembra zadeve normalizirale, vendar jaz osebno nisem optimist. Tudi naši tuji partnerji mislijo, da se lahko te carine vlečejo še lep čas.«

Pravijo, da ste v zadnjem času v Muri povečali plače za petdeset odstotkov?

»Plače smo res dvignili, ne sicer za petdeset odstotkov, pač pa za 45 odstotkov. Povprečna plača v našem podjetju je sedaj 14.500 SLT. Moramo poskrbeti za naše delavce in jim omogočiti nek normalen standard, saj si s svojim delom to tudi zaslužijo. Mislim, da je prav, da se tudi po plačah vidi kdo je izvoznik. Tu nam ne more nihče nič očitati, ker tudi do družbe redno izpolnjujemo vse naše obveznosti.

S stodontnim izvozom, stroškovnim razmerjem, ki ga dosegamo pri naših izdelkih ter svetovno storilnostjo, se nam je odpirala svetla perspektiva. Čeprav nas bodo carine precej prizadele bomo storili vse kar bo mogoče, da bi še nadalje uspešno poslovali.«

Kaj menite o ideji, da bi bilo Prekmurje brezcarinska cona?

»Prekmurje kot brezcarinska cona? To bi prav gotovo pomenilo veliko prednost. Brezcarinska cona kjerkoli na svetu pomeni velik napredek gospodarstva v njej. Le upamo lahko, da bi tudi Prekmurje kdaj postalo takšno območje.

J. V.

Božo Kuharič, generalni direktor; »Uvedba carin nas bo močno prizadela

Murini izdelki dosegajo svetovno kvaliteto

Lucas

PRI BEGUNCIH S HRVAŠKE NA SLOVENSKI OBALI

Gola življenja

Tukaj so, med nami, povsod po Sloveniji. Še pred nedavnim je bilo v Salineri v Strunjanu 386 beguncem iz kriznih območij sosednje republike Hrvaške. Največ jih je iz Dalmacije, vukovarskega ter osiješkega območja. Vsak ima svojo zgodbo. Vse kar so imeli, so izgubili, v trenutku so se razblinili vsi načrti in sanje. Danes upajo le, da bodo še kdaj videli svoje sinove, može vnuke, ki branijo njihovo ognjišče.

Tukaj so za določen čas našli toplo streho nad nad glavo, miren sen in toplo hrano. Vsega tega nekateri tudi po več tednih v zasilnih zakloniščih niso imeli.

Pričenjajo se zimski hladnejši dnevi in posamezniki nimajo kam, saj dom ne obstaja več. Nekateri begunce, skoraj polovico, so jih preselili v hotel Punta v Piran, da bi jim tako zagotovili potrebne pogoje gretja, kar v bungalovih v Strunjanu ni bilo mogoče.

Beguncem tukaj nudijo bivanje v hotelu »B« kategorije, tri obroke dnevno, pranje posteljnega perila in podobno za par-

Nerazumljivo je, da matična država Hrvaška ne posveča nobene pozornosti tem svojim državljanom, ki jih v Sloveniji ni tako malo, saj jih je preko 23.000. Prišli so tako upokojenci, ki že nekaj mesecev niso prejeli svojih pokojnin, pa jih niti danes ne morejo dvigniti na Hrvaškem (v Bujah), kot šoloobvezni otroci (ki so edini končno našli rešitev s pomočjo lokalnih piranskih in bujskih oblasti tako, da obiskujejo z avtobusom pouk v Bujah), kot bolniki in celo novorojenčki v begunstvu. Takšno je pač življenje in naravi ni mar, kje in kako se prične.

V Salineri so najštevilnejši begunci otroci

Kot tudi drugi smo morali nekega večera oditi v zaklonišče, kjer smo ostali trideset dni. Sedem dni smo preživeli brez hrane, nazadnje nam je zmanjkalo tudi vode. Potem so nek večer prišli oboroženi gardisti. Rekli so nam, da moramo kreniti na pot. Odšli smo stem kar smo imeli na sebi in vzeli le osebne dokumente. To se pravi, da smo svoje mesto zapustili pred šestdesetimi dnevi, pravi Cvijeta Mršnik, ki jo bolj poznajo po vzdečku Ankica. Njihova pot od Borovega naselja do Strunjana je bila zelo trnova. Brez denarja v žepu sta se Cvijeta in Josip naprej ustavila v Đakovu.

»Naselili so naju pri neki družini v Đakovskem Selcu. To so bili dobri in gostoljubni ljudje, vendar zelo revni. Opazili smo, da hrano, ki so jo nam dajali odtrgujejo od ust svojim otrokom. Zaradi tega nismo mogli ostati pri njih. Potem nas je Rdeči križ napotil v Sežano, oziroma mesto Poljane. Lastnik te hiše je nek italijanski državljan, ki živi v Italiji. Tam smo ostali dva tedna. Za hrano in ostalo kar smo potrebovali je skrbel tamkajšnji Rdeči križ.

Lahko greste v Hrvaško...

Naša sogovornica in njen mož sta doživela v Poljanah ne-

prijetnost, katere verjetno ne bosta nikoli pozabila. Lastnik hiše, ki se je sam ponudil Rdečemu križu v Sežani, da bi sprejel begunce je neke noči nenadoma spremenil mnenje.

»Vse je bilo dobro, dokler gospodar hiše, mislim da se piše Ezio, ni prišel domov pod vplivom alkohola in nas je surovo izgnal govoreč: »To je moja hiša! Lahko greste v Hrvaško! Naj vam pomaga vaš Rdeči križ!« Morali smo zapustiti hišo okrog 22. ure in tam pustiti vse zaloge hrane, ki smo jih dobili od Rdečega križa. Isto noč smo doživeli še eno presenečenje, tokrat prijatno, pri človeku iz Obrova, ki se piše Drago Dodič. Drago in njegova družina so nas zelo lepo sprejeli in nas celo odpeljala v Strunjan. Želim se jim zahvaliti za vse kar so za nas storili in upam, da bomo za vedno ostali prijatelji. Ne glede na obnašanje gospoda Ezia, smo zelo hvaležni ljudem iz sežanskega Rdečega križa, ki so se trudili, da bi nam ublažili begunsko bolečino. Ko smo prišli v Strunjan, smo dobili vse kar potrebujemo. Nimam dovolj besed, da bi se zahvalila za vse, kar nam tukaj nudijo. Resda nimamo denarja, da bi kupili najosnovnejše stvari za osebne potrebe, niti da bi telefonirali domov, vendar smo zadovoljni.

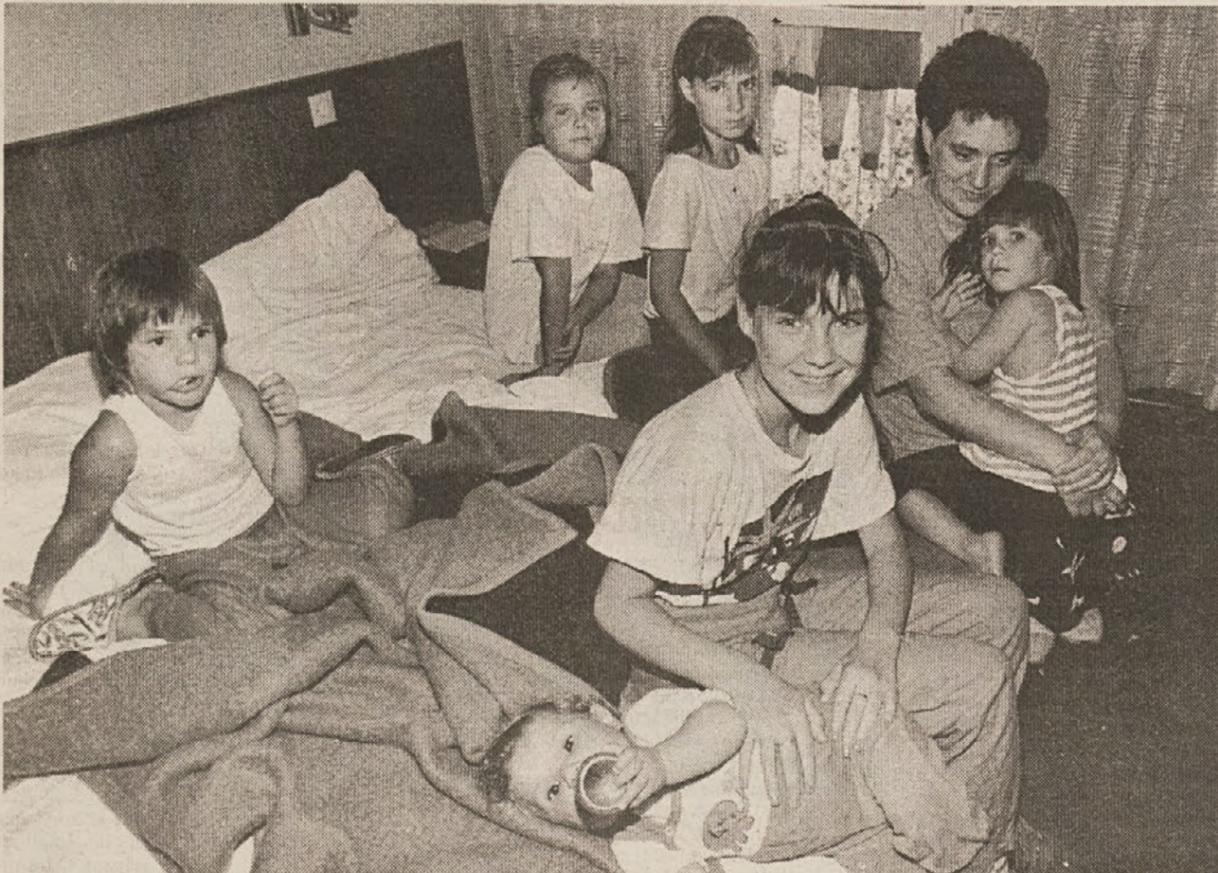
Z leve proti desni: Josip in Cvijeta Mršnik, Lidija z Danijelom in Agica Šatorović

ticipacijo 300 SLT dnevno po osebi. Seveda je treba pripomniti, da k temu pripomore pomoč različnih humanitarnih organizacij in občanov. Ti so v veliki meri na različne načine pomagali beguncem, tako z obleko in obutvijo, kot s hrano in podobnim. S sredstvi republike namreč nobena hotelska hiša ne bi mogla kriti vseh nastalih stroškov.

Najin dom je v Borovem naselju

V eni izmed sob v hotelu Salinera smo srečali 59-letno Cvijeta Mršnik-Ankico in njenega 69-letnega moža Josipa. Ta par je tukaj že trideset dni. Njihova pot do Strunjana je bila zelo težka.

»Dvajset let smo živeli v Borovem naselju pri Vukovarju.

Elija Kero in nekaj njenih otrok v begunstvu

Maks Furlan, direktor TN Salinera, je najbolj priljubljen med begunci. Vsi naši sogovorniki ga hvalijo in so mu zelo hvaležni za skrb in razumevanje.

O vojni na Hrvaškem Furlan meni:

»Še nobena državljanska vojna se ni končala z izvojevano zmago, ampak z dogovorom za mizo! Zato je vsem tem ljudem nerazumljivo »vandalsko« klanje in uničevanje vsega kar spominja na iztrebljanje naroda. V Srbiji ni vojne. Srbija ni v vojni, pa je izvedla strogo mobilizacijo, njeni mladeniči umirajo v vojni na hrvaških tleh, kjer je vojna, tam pa ni razpisane mobilizacije. Srbija ne priznava avtonomije Vojvodine, Kosova, Sandžaka – medtem pa zahteva priznanje avtonomij na hrvaških tleh, njihovi oficirji v bivši JLA zahtevajo deblokado vojašnic, da bi lažje uničevali civilne cilje in ljudi, sami pa ne deblokirajo Vukovarja, Dubrovnika, (spomnimo se samo humanitarnega konvoja) itd. Vse to bo še dolgo nerazumljivo tudi bodočim rodovom. Tudi udeležencem haaške konference in evropski skupnosti zaradi strahu pred lastno resnico marsikaj namerno ni razumljivo, ker hoče spregledati resnice. Za koga umirajo mlada življenja? Vojna se odvija na hrvaških tleh, zvezna vojska Srbske komande okupira hrvaški teritorij in uporablja z mednarodnimi konvencijami (katerih podpisnik je tudi bivša Jugoslavija, katero žele prosrbski samozvani voditelji očuvati v svoji avtarhiji) prepovedana – skrajno nehumana orožja kot so plinski strupi, kasetne bombe, napalm – fosforne bombe in podobno. Del samovanega Jugo predsedstva hoče Jugoslavijo. Toda kakšno, ko pa je Srbija prva blokirala in razdejala jugoslovansko tržišče z blokado slovenskega blaga (takrat nihče, tudi Markovičeva vlada ni reagirala), pa monetarna in carinska blokada, okupacija v Sloveniji s pomočjo različnih formacij, kraja lastnine podjetij, ki so si lep čas zaradi lažne politike solidarnosti odtrgovali svoj zaslužek zato, da so lahko vlagale na območjih, ki jih je nekdo administrativno določal.

Ksenija Lipotič s sinom Frankom

Pri denarju je odpovedala naša vlada, kajti pokojnin nismo dobili že od julija. Nismo edini upokojenci, ki se nahajamo v takšni situaciji... Vemo da je vojna, da naši sinovi izgubljajo življenja v obrambi Hrvaške, toda mi bojujemo svojo »vojno«... Brez dinarja v žepu, daleč od svojih najbližjih... Sin in zet sta v gardi na bojišču, hčerka in snaha z otroki (vsaka ima dva otroka) so tudi v begunstvu. Že dva meseca ne vemo kaj se dogaja z njimi. To kar čutimo je zelo težko povedati. Prosim vas, da pozdravite vse gardiste na bojišču... Kuhala sem jim dokler sem mogla, dokler agresorji niso mitraljirali Sole«, pripoveduje med solzami Cvijeta. Njen hudo bolni mož Josip se pripravlja na odhod v izolsko bolnišnico.

Podobna je tudi zgodba Agice Šatorović iz Vukovarja, ki je en mesec preživela v Umagu in Portorožu. Že 45 dni pa se nahaja v hotelu Salinera. Tukaj je s svojo hčerko Lidijo in majhnim vnukom Danijelom, katerih oče in mati sta v gardi, nekje na bojišču.

»Teško je. O sinu in snahi nimam vesti že dva meseca. Ne vem kako je z njima. Teško je živeti v takšni negotovosti. Resda tukaj storiijo vse, da bi nam ublažili bolečino, toda ta ne more izginiti. Naše misli so na bojišču...

Med begunci v Salineri smo spoznali tudi najmlajšega, star je dober mesec dni. Rodil se je 11. 10. 1991 v koprski rodnišnici. Piše se Franko Lipotič in je težak štiri kilograme.

Ko je Franko spal smo se pogovarjali z njegovo materjo in očetom, ki je prišel z bojišča, da bi obiskal svojo družino.

»Sem sem prišla iz Rabca pred tridesetimi dnevi. Ko sem odšla iz svojega Zadra, nisem vedela, kje se bo rodil najin otrok. To se je zgodilo v Koprju. Tukaj so mi ljudje precej pomagali. Imamo vse, nič nam ne manjka. Še vedno nam prinašajo darila«, pove 20-letna mati Senija Lipotič.

Presrečni oče Peter je prišel s fronte, da bi za kratek čas obiskal ženo in novorojenega sina Franka.

Ko sem bil obveščen, da se mi je rodil sin, nisem mogel takoj priti. S svojimi soborci sem bil obkoljen... Uspelo se mi je izveleči iz obroča, kajti želja, da bi videl sina je bila močnejša. Prišel sem v Koper in tam sem se zadržal samo 15 minut. Tedaj sem se vrnil na bojišče. Sedaj sem dobil priložnost, da ostanem z njima dva ali tri dni«, je rekel Peter.

Zoran Vlajič
Foto Z. Primožič, T. Nikolič

MEDITACIJA: AKADEMIK JOŽE POGAČNIK IZ ZAKLONIŠČA

Temna stran uma

Ko sem bil v začetku šestdesetih let mlad asistent, se je moj tedanji predstojnik, sicer poln zla in zlobe, v nekem pogovoru in ob neki temi nenadoma dvignil ter s ciničnim glasom in privzdignjenim prstom izjavil: »Odkod vam pride na misel, da je človek dober; človek je po svoji globlji naravi hudoben.« Izjava me je takrat iznenadila, do nje pa sem bil skeptičen, celo načelno odklanjal sem jo. Vse do letošnjega poletja.

Kaj se je torej letos poleti zgodilo, da se je moje prepričanje v človekovo dobroto, ki je sposobna premagati zlo v sebi in v družbi, omajalo in se nevarno približalo svojemu nasprotju?

Bil sem v Ljubljani, ko je federalna armada napadla Slovenijo; od blizu sem radovedno pet dni spremljal razvoj operacij ene in druge strani ter na tej podlagi prihajal do nekaj globalnih spoznanj. Po omenjenih

prve. To so ogledi za koncept, da sila lahko kroji zgodovino družbe in usodo ljudi, torej zgledi za ideološko pojmovanje dogajanja v človečanstvu. Takšno pojmovanje se ni nikoli vprašalo po smislu svojega početja, še manj pa je svojo dejavnost kdaj postavilo pod vprašaj s stališča omejenosti človeškega življenja ali stališča končnoisti ideologij.

Disciplina in subordinacija v vsaki armadi zmanjšata člo-

vek, ki stoji zunaj hrvaško-srbskega spora, izredno nizka, primitivna in lažna. Človek, ki bi jo želel razumsko razčleniti, bi kaj hitro ugotovil, da gre za nekaj miselnih stereotipov (fašistoidnost, ustaštvo, razbijanje jugoslovanske države), njihovo dokazovanje pa je zasnovano praviloma na zamenjavi teze ali izvršilca dejanja (srbsko-federalno-četniška praksa je pripisana hrvaški strani). V tej propagandi je pripadnik srbskega naroda čist, pravičen, principalen, državotvoren in ideološko dosleden, pri drugih ni nobene pozitivne lastnosti. Svet je v tej predstavi izrazito črno-bel. Beli so seveda napadalci; svet, ne samo Hrvaška, pa so popolnoma črni (vloga Vatikana, Avstrije ali Nemčije v omenjeni propagandni sliki je klasičen zgled za to). To je izrazito boljševidni prijem, na podlagi katerega bi moralo biti vsakemu, brez dodatnega gradiva jasno, za kaj gre.

Temna podoba sveta, v kateri luč prinašata samo srbska politika in njen uresničitelj (armada), so podlaga za vse, kar se dogaja v hrvaški vsakdanjosti. To dogajanje je najmanj klasičen spopad dveh oboroženih sil. Gre za čisto navadno ubijanje in uničevanje vsega, kar je hrvaško. Avioni mečejo bombe in topovi pošiljajo granate po celem področju mesta brez cilja; rezultat so ranjeni ali ubiti ljudje, ki so hiteli na delo, domov ali v trgovino, da si kupijo kruh. V tako »vojno« spadajo rušenje vrtcev, šol, fakultet, bolnišnic, umetnostnih spomenikov, stanovanjskih zgradb in, z velikim užitek, zaklonišč. Vzporedno s tem razbijajo industrijske objekte, s posebnim veseljem toplarne, električne centrale in vodovodne naprave. Ni težko zamisliti, kako je ljudem v Dubrovniku ali v Vukovarju, ki živijo brez vode, luči in gretja že po več tednov. Napadalec želi zlomiti notranjo trdnost hrvaških prebivalcev, jih s tem prisiliti, da se odločijo za izgnanstvo, kar bi, planirano dolgoročno, utegnulo imeti posledice za etnični sestav določenega območja.

Območje, na katera danes srbska politika polaga svoje roke, so zgodovinska hrvaška ozemlja, na katera so se, najprej iz zgodovinskih razlogov, naseljevali tudi Srbi. Bolj kot ta normalen pojav pa je za današnjega opazovalca bistveno nekaj drugega, in sicer: na takšna področja so, zlasti od 1945. leta naprej, namerno importirani Srbi, s čimer se je, takorekoč neopazno, spreminila podoba nekdanj etnično izrazito in jasno profiliranih naselij. Deviza o srbski državi na vseh onih mestih, kjer živijo Srbi, je torej rezultat dolgoročnih priprav, na podlagi katerih je v tem našem času prišlo do ocene, da jih je mogoče uresničiti. To pa pomeni, da gre konec dvajsetega stoletja dejansko za teritorialne pretenzije in imperialno-osvajalno vojno, katera je po genezi svetovna kurioziteteta, po izvedbi pa naklep pokvarjenega in bestialnega uma.

Seveda ima srbska imperialna politika svoje temelje in svoje razloge. Srbija je še vedno obremenjena s kompleksom, da je edina državotvorna in sposobna vladanja. Obstoj prve in druge Jugoslavije ji je dal navidezno potrdilo za takšno premiso. Beograd kot zvezno središče je goltal denar in ga

(dalje na strani 20)

STRANKA REFORMISTOV SRBIJE, EDINA PRAVA SRBSKA OPOZICIJA

Človek v jarku

Dandanašnji so si politični programi strank v republiki Srbiji v enem bolj ali manj enotni. To je zemljevid Srbije, ki presega sedanje meje te republike-države. Najbolj radikalna Sešljeva stranka se bori za mejo na črti Karlobag-Karlovac-Virovitica, druge stranke pa si pod okriljem Jugoslovanstva prav tako želijo imeti vse Srbe v eni državi in ni važno kako se bo le ta imenovala. Pri tem ne izključujejo uporabe orožja za zaščito Srbov pred tako imenovanim hrvaškim fašizmom in ustaštvom.

V Združeni srbski opoziciji so »Srpsko« gibanje obnove, Demokratska ZKOL stranka, Narodno-kmečka stranka, Stranka reformistov Srbije in druge manj znane stranke, ki so se združile s ciljem, da zrušijo sedanjo srbsko oblast. Vendar so si tudi te stranke, razen srbskih reformistov, narisale nekakšne meje, ki bi bile pogodno vsem Srbom.

Srbski reformisti se razlikujejo od vseh teh strank. Že od samega začetka so v Srbiji označeni kot stranka z nevarnimi cilji, saj je bil eden od glavnih grehov ta, da je med ustanovitelji nihče drug kot Hrvat Ante Marković, ki seveda uživa negativni renome v tej republiki. Predsednik stranke dr. Ivan Đurić, ki je kandidiral za predsednika Srbije pa je »žigosan« kot izdajalec srbskega naroda in srbskih interesov, zato je pod pritiskom tamkajšnjih oblasti in seveda medijev (»Politika«, »Ekspres Politika«...), emigriral v tujino.

Stranka ne podpira ideje o vseh Srbih v eni državi, ampak Jugoslavijo vidi kot racionalno državo ali ekonomsko skupnost oziroma konfederacijo. Prednost daje gospodarstvu in ne narodu. Zato članstvo te stranke živi v strahu pred provokacijami in represijo policijske države Srbije, ker je izražanje lastnega mnenja, ki nasprotuje uradni politiki, podobno samomoru.

Seveda je zanimivo slišati drugačno mnenja, zato se je obrestoval trud pri vzpostavljanju telefonske zveze z Beogradom in s sedežem te stranke. Dogovarjanje za intervju je trajalo nekaj dni in večurno obračanje številčnice je obrodilo pogovor z gospodom Mijatom Damjanovićem predsednikom glavnega odbora Zveze reformskih sil Srbije.

Če se malo vrnemo v zgodovino nastanka vaše stranke. Nastali ste skupaj z Zvezo reformskih sil Jugoslavije, s t. j. Markovićevo stranko, kot odbor za Srbijo. Prišlo je do osamosvajanja stranke. Ali še obstaja kakšna koordinacija na zvezni ravni in ali sodelujete v njej?

»Zveza reformskih sil Jugoslavije ni nikoli delovala kot enotna jugoslovanska partija. Pojavile so se republiške stranke, ki bi skušale ohraniti in nadaljevati ekonomsko in politično reformo. Te republiške pa bi se kasneje povezale v skupno partijo, vendar to ni uspelo, ker so ponekod zamujali z ustanavljanjem, kot npr. na Hrvaškem. V tem času pa je prišlo tudi do dezintegracije in razbijanja jugoslovanske skupnosti, kar je seveda vplivalo na uresničevanje te ideje.«

V predvolilnem boju v Srbiji je vaša stranka nastopila z jugoslovansko orientacijo, kljub nacionalni evforiji pa je uspela preživeti. Ali vas je rešilo vključevanje v Združeno srbsko opozicijo?

Samo v enem trenutku smo nastopili kot Zdrž. srbska opozicija, saj pri tej skupnosti ne gre za nekakšen enoten politični blok. Gre namreč za ad hoc združenje, ki skupno nastopa pač odvisno od kakšnega konkretnega primera oziroma dogodka. Mi smo partija jugoslovanske orientacije, ki presega ozke nacionalne in nacionalistične interese ter republiške meje. Razlikujemo se tudi od ostalih strank, ki se identificirajo kot projugoslovanske stranke, kot npr. ZK-Gibanje za Jugoslavijo, ki skuša oživiti nekdanjo ZKJ. Te stranke so po karakterju mogoče res jugo-

slovanske, vendar po duhu niso tisto kar mi hočemo.«

Če gremo konkretno na vojno na Hrvaškem. Kakšno je

vaše stališče do te vojne? Kdo je po vašem mnenju kriv?

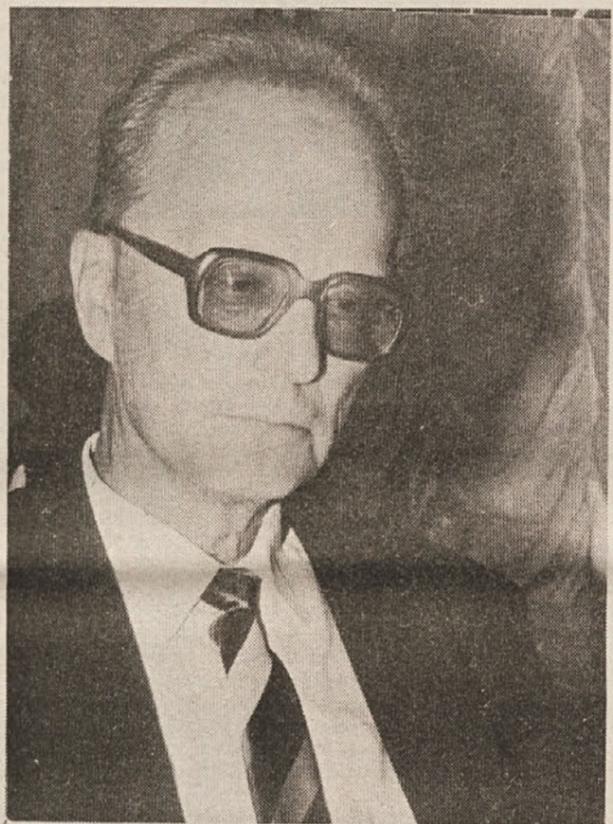
»Kot v številnih življenjskih situacijah, tako tudi v tej situaciji, kjer divja državljanska vojna na Hrvaškem, obstajajo krivci. V tem primeru je več krivcev. Eno od krivic nosi hrvaško vodstvo, vodilna stranka HDZ, ki se od samega začetka ni znala ali ni hotela postaviti do vprašanja Srbov na Hrvaškem, kar se je pokazalo tudi pri sprejemanju nove ustave. Krivica pa je tudi pri militantnih Srbih na Hrvaškem.«

Torej je nacionalizem udaril po nacionalizmu?

»Točno tako. Seveda so tu še militantni Srbi v sami Srbiji, ki so še podpihovali nacionalne strasti in sovraštvo. Odgovornost tudi pada na ostale republike, ki so se nonšalantno distancirale od tega problema, češ to je srbsko-hrvaški problem in niso izrazile svojega stališča, zato so sedaj posredno vmešane v vojno. Res je, da so v zadnjem času vse bolj aktivne, vendar je to prepozno, ker bi ta problem morali rešiti v njegovih koreninah.«

Kje vidite rešitev?

»Mislim, da se je razrešitev krize že začela s procesom, ki se imenuje internacionalizacija problema. Kadar sprti strani ne najdejo skupnega jezika, da bi

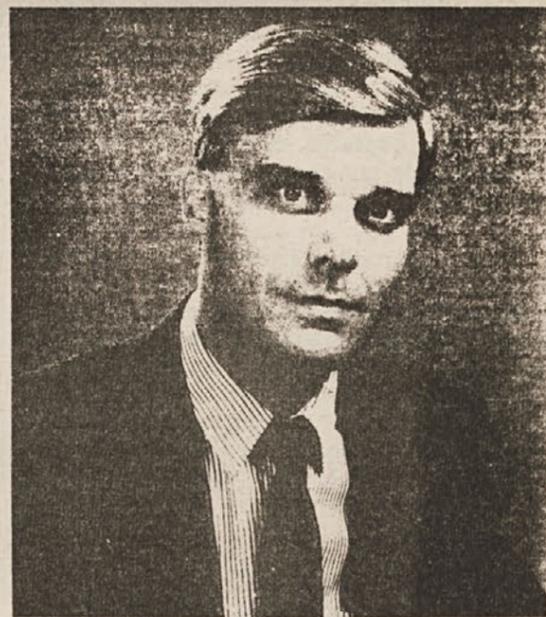
dnevih v Sloveniji sem »padel« v začetek vojne na Hrvaškem. Le-ta je bila najprej, čeprav komaj pet kilometrov oddaljena, še daleč, a je v nekaj več kot mesecu dni prispela v šamo središče Osijeka, kjer jo od blizu opazujem že tri mesece. Doživljanje vojske mi ni povsem novo; zavestno sem spremljal vso zapletenost druge svetovne vojne na Gorenjskem, med sluzenjem kadrovskega roka preživel pravo simulacijo atomske vojne in se udeleževal resničnih bitk v neki regiji, ki so jo ogrožale skupine tistih, ki so bili poraženi v zadnji vojski. Vse to se mi je zarezalo v spomin, oblikovalo mojo duševnost in celo obremenjevalo zavest. Po treh mesecih vojne na Hrvaškem so se mi doživljanja, od nekaterih me loči najmanj trideset let, umaknila v ozadje; mavzoča so le še kot osnova za primerjavo s sedanjostjo. Ta primerjava pa govori, da je to, kar doživlja sodobna Hrvaška, veliko bolj grozljivo »hudo«, živinsko in iracionalno.

Prebiram pogovore, ki jih vodijo med sabo visoki častniki federalne armade. V njih je tolikšna pomembna (balkansko-bizantinska) zavest, da se človek zgrozi in vpraša, kako je kaj takega mogoče v Evropi na koncu dvajsetega stoletja. To so ljudje brez kakršnekoli intelektualne ravni, kulturnih razsežnosti in socialnega čuta. Gre za robote neke ideologije in lastnike uničevalne mašinarije, katero so postavili v funkcijo

veške razsežnosti, le-teh pa v federalni armadi več ni. Tisti, ki so imeli kakršnokoli sled takih vsebin v sebi, so že prešli na slovensko ali hrvaško stran, tisto, kar je ostalo, pa so pošasti, stroji in bolniki. Zaupati takim ljudem človeško in materialno moč, ki jo ta armada še vedno ima, pomeni spustiti z verige nevarno zver, ki je toliko bolj preteča, ker vsak dan bolj spoznava, da se ji pohod v obliki, v kakršni ga je zamislila, ne more posrečiti. Komaj razumljiv bes in še manj razumljiva bestialnost, ki označujeta prakso federalne vojske na Hrvaškem, sta nasledek dveh dejstev, in sicer notranje fiziognomije te armade ter zavesti tistega, ki izgublja, a se pred koncem z vso močjo želi maščevati za izjalovljeno bitko. Oboje je rezultiralo v oblikah in načinih vojskovanja, ki presegajo meje fantastičnega, v nekaterih pogledih pa so pravi HORROR, kakršnega v zgodovini vojskovanja najbrž še ni bilo.

Psihološka motivacija za grozljivost vojne v sodobni Hrvški je propaganda. Hrvški pogled v vodilne beogradske ali novosadske dnevnike daje vtis gnojnične jame, ki je napolnjena z lažmi ali dezinterpretacijami. Za ljudi, ki ne pridejo do drugih informacij, je to psihološki pritisk, ki enostavno zavre kritično misel, posameznika pa spremeni v enodimenzionalno bitje, s katerim je mogoče manipulirati. Ta propaganda je, če jo bereš kot člo-

ЗА ПРЕДСЕДНИКА СРБИЈЕ
ИВАН ЂУРИЋ

ГЛАС РАЗУМА

РЕФОРМИСТИ СРБИЈЕ • УЈДИ

Ivan Đurić, predsednik Stranke reformistov Srbije, ki mu srbska skrajna desnica grozi s smrtjo, na svojem volilnem plakatu: zdaj je pred grožnjami pobegnil v Pariz

Kako priključite Beograd?

Kako po telefonu dobiti Beograd? Težko, vendar, če vztrajate, vam bo uspelo. Če naročite pogovor preko številke 900, morate čakati več ur, pa še posebej plačate naročilo. Zato je najbolj uporabiti trik, ki so ga izvovali tisti, ki imajo sorodnike in prijatelje »tam spodaj«. Zavrtite klično številko Doboja (074) ali Bihaca (077), počakajte nekaj sekund, nato obrnite znameniti 011 in seveda na koncu še telefonsko številko naročnika. Iz prvega poskusa ne bo šlo, zato vztrajajte in po številnih poskusih boste zagotovo dobili zaželeno zvezo. Naj vas ne zmede prijeten glas iz avtomata »Biralni ste pogrešan broj. Za informacije zovite 988!«, saj se večkrat ponovi dokler ne dobite zveze.

rešili problem in ostale republike ne morejo vplivati na potek dogodkov, potem je mednarodna arbitraža edina, ki s svojimi predlogi k rešitvi problema in z morebitnimi sankcijami spravi obe strani k prekinitvi ognja in za pogajalsko mizo, predvsem pa jih spravi k pameti. Namreč, če bi bilo malo več razuma, potem številnih žrtve, materialne škode in zasejanega sovraštva ne bi bilo. Imam občutek, da je Evropa malo pre-

(dalje na strani 20)

RES JE ...

— da je v samostojni Sloveniji več Romov kot Italijanov. Žal je tudi res, da imajo Italijani, čeprav jih je manj, veliko več pravic kot Romi. V novi demokratični Sloveniji, kar bomo opazili zlasti z novo ustavo, ostanejo Romi še vedno na robu. Jebeš takšno demokracijo!

— da se Slovenija obnaša precej samostojno. Slovenija je redka evropska država, ki se ni pridružila sankcijam proti Srbiji. To zlasti ceni bivša JLA, ki preko Crvene zastave dobi veliko slovenskih izdelkov, posebej pa ceni, da dobiva tudi hrano. Pri tem niti ni pomembno, kako Srbi naše izdelke plačajo, če jih sploh.

— da je Lojze Peterle javno zanikal, da bi se on ali njegova stranka vtikala v uredniško politiko ambicioznega časopisa Slovenec. Zdaj ga je Andrej Rot, bivši glavni in odgovorni urednik časopisa, javno postavil na laž. Peterle se ne sekira, saj bo šel k spovedi in problem bo naj rešen.

— da so grdi fevdalci pobirali desetino. Naša demokratična država bo pobirala dvakrat toliko, saj bodo poprečni prometni davki 20 odstotkov. Naj živi država, ki za noskrbeti zase!

— da je Evropa čudna. Albanci na Kosovu, Muslimani v Sandžaku, Madžari v Srbiji in še kdo, bo prišel do pravic, do avtonomije, če bo segel po orožju. Tako kot so storili Srbi na Hrvaškem.

— da so Srbi mojstri propagande. Budimir Košutić, podpredsednik srbske vlade, je dal razširiti novico, da so Hrvti na njegovo glavo razpisali nagrado — za živega ali mrtvega dajo 1 milijon dolarjev. Miloševićev purš je seveda optimist, saj Košutić napravi Hrvatom veliko več koristi, če je živ in delaven v Srbiji.

— da je zgovoren dolenjski fantič v ponedeljek že pred sedmo uro radijskemu voditelju slikovito opisoval, kako oče s šibjem opletla šajtrgo in kako z njo v jeseni vozijo domov s polj pridelke. Ljubljanski škric pa je želel pobčica precej popraviti, saj je vesoljno Slovenijo podučil, da gre za samokolnico ne pa za dvokolico.

— da so evropski opazovalci, med ljudmi bolj znani kot sladoleđarji, v obleganem Dubrovniku komajda našli toliko premora med tisoč in enim obstreljevanjem, da so se lahko umaknili. Pa jo je vsem skupaj pokazal, kako se taki reči streže, nekdanji veteran iz druge svetovne vojne in vodja britanske misije pri takratnem vrhovnem štabu Fitzroy Mc Lean. Res srčni Anglež je kljub visoki starosti pripotoval v Dubrovnik kar z družino.

— kako je dobrota res sirota. Na ljubljanski Stanovanjski komunalni banki so kot blagajnika navkljub ukradenemu čeku še vedno gledali kosovskega Srba Vasilija Dončiča. Vasilij se je tako minuli teden izkazal še kot likvidator in jadrno odnesel 3.250.150 tolarjev. Zeno so samo vljudno pobarali, kam da je šel mož. Dragiša Marojević, čigar član stranke naj bi bil blagajnik, o tem eksodusu še ni sklical tiskovne konference in se zgražal, če je ta za jugovino nepojmljiva valuta morda prispela nazaj na ljubljanski živilski trg.

— da je na razlago slovenske nove ustave oni dan v Sevnico prišlo 13 ljudi. Kajpak je tudi koledar kazal 13. november. Uvodničarja Lojze Potrč in Tone Peršak sta na kraju ugotovila, da med njima pravzaprav ni razlik. Pila bi bratovščino, pa je bila na mizi le kislva voda.

— bolje jo je v Sevnici odnesel predsednik Kucan. Na kosilo v hotel je odšel zadovoljen s posveta s posavskimi direktorji in dejal, da so manjkale samo fanfare. Ko je popoldne prispel na Studenec, je tam strumno zaigrala gasilska godba. V dar ni dobil le rož, temveč tudi lično izrezljan slovenski grb, zvečer pa še sodček vina, ki ga je krajanom celo zaupal v čuvanje.

VELIKOSRBSKA ZAROTA PROTI VSEMU SVETU

Ali boš Srb ali pa te ne bo

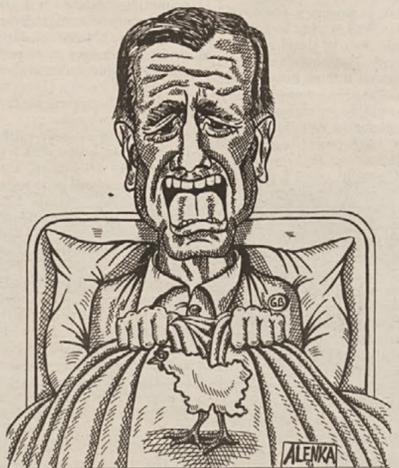
Neverjetna spoznanja, ki vsak dan znova pretresajo naš svet, ne poznajo meja. Vsaj za Srbe ne. Potem ko so s svojo totalitarnostjo držo in neboljnim obrazom predsednika Miloševića uspeli terorizirati življenje v nekdanji Jugoslaviji, se noremu načrtu združitev vseh Srbov v eno državo niso niti najmanj odpovedali. Pustimo ob strani gospoda Kučančeka, ki je s svojimi večkratnimi izleti na takratni čeka upodaljal nekaj, kar gre celo več kot dvakrat na led. Niti to ni važno, če ima slovenski predsednik, sicer rojen v Bosni, sploh slovensko državljanstvo. Je pa dovolj simpatičen, da si ga zasluži.

Predstavlja si samo, da je največji veliki Srb dr. Vojislav Šešelj Slovenec z obronkov Pohorja, od koder se je tudi Stanko Brovet spuščal v Hitlerjugend. In dalje, da je napadalni minister Veljko Kadjević Hrvat. Skoraj prav tako Andrija Rašeta, ki je poročen s Hrvatico in že dolga leta živi v Zagrebu.

Ker je vsem znano, se iz turških časov, da so janičarji najbolj krvoločni, saj se v njih pretaka ponesrečeni cocktail originalnih genov, ki s pravilnim oplajenjem s posiljenim življenjskim, kulturnim in intelektualnim stilom udarjajo na plano kot atomska bomba, se ne smemo njihovim potezom preveč čuditi. Zaradi notranjih pritiskov, katerim ne vedo izvora, čisto animalično reagirajo na vse, kar je drugačno od njih. Primarna razklonost, ki jo nosijo v sebi, se namreč mora kanalizirati v eni smeri. Primerjavo lahko potrdijo ljubitelji pijače, ki pri prevelikem mešanju alkoholnih sredstava, svoje muke spravijo iz sebe v enem curku na vsem poznani način. Za to niso potrebni doktorati.

Mogoče pa bi bili za nekaj drugega, za rešitev vojne na Hrvaškem. Ampak očitno niso bili pomembni. Evropski dilatanti se hodijo delat pametne na Balkan in pričakujejo, da bodo iz svoje neumnosti kovali kapital. Ali kar doktorat.

Tako so postavili v ekipo senilnega tresočega starca in bivšega vojskovodjo, ki resda nosi angleški plemiški naziv (kot da ga niso dobili še bolj neumni od njega), zavajenega italijanskega šarlatana, ki se tako poti, da se lahko bojimo, da ga ne bo infarkt in nizozemsko trsko z zobmi, da mu ravno ne dežuje v usta. Radi bi postali vsaj politični dostojanstveniki, če ne še sveti trije kralji. Uboge pare.

Idealna trojka za karikature, ki se jih ne bi branil noben časopis, pa trdega dela, ki ga niso vajeni, saj vse svoje življenje niso bili vajeni delati, ampak le postopati naokoli in drugim soliti pamet, ni mogla opraviti. Bolje: ni hotela. Čeprav ni bilo nobenemu od ostalih normalnih ljudi jasno, zakaj.

Njihovo namero smo na žalost prepozno spregledali, vsaj za Hrvaško. A za preostali svet še, upajmo, ni prepozno. Govorili smo si le: nemogoče, ti so nori. Toda fantje so prebrisan, da je kaj. Edina možna razlaga njihovih bedastih smehljajev in neskritega prijateljstva, ki so ga razdajali ob srečanju z voždom Miloševićem, je padla na dan: delajo z njim.

Točno to se je izkazalo. Žena preklasteja Hansa van der Broeka je Srbinja. Kako bo potem tulipanček razprl svoje možganske cvetke, ko mora iz dneva v dan, oprostite, iz noči v noč poslušati vzdihljaje na ič. Človek se Posrbi, pa če je Eskim. Tudi ne bo tvegal ognja v že tako razmajani družinski stehi, saj ga skoraj vsak dan ni doma, zaradi neke Slovenije ali Hrvaške. Važno je, da mu žena izdavi

»piliču moj« in že je pripravljen žrtvovati Dubrovnik. Samo, da je mir v hiši, kot pravijo Latinci. Njegovi. Drugo ne briga, saj je mir tudi v ženini v Srbiji.

Lord Carrington, oziroma Peter Alexander Rupert, ki ga je tako sram svoje rodbine, da si je dal dodaten r v priimek, da bi poudarjal njegovo visokost, si ne more kaj, da ne bi ob prijateljskem obisku v Beogradu skočil še do Kragujevca, kjer ga v tovarni orožja Crvena zastava pričakujejo pionirski z zastavicami. Ujka gujka jim namreč za darila nosi iz svojega konzorcija patentne pravice za orožje, s katerim bodo prestali hudo zimo. Peter Alexander bo že uredil, da jim ne bo hladno v prste, saj si bodo v dolgih nočeh mimogrede lahko zakurili s kako hrvaško hiško. Ob tem pa jim zapoje še Marš na Drino, kot včasih Erik. Nato pa skupaj z njimi zatuli ljudsko Ko to kaže, ko to laže, Srbija je mala. Ob mučkalici se zaoblubi, da ne bo nič lažjega za njih, saj njihovim sovražnikom fašistom že ne bo prodajal svojih ubijalskih receptov. Tovarna smrti na dveh nogah po predsedovanju NATO paktu (leta 1984) niti sedem pravih let za tem ne more iz svoje placentice. Verjetno si predstavlja, da je še vedno v službi pri avkcijski hiši Christie's. Kdo da vež?

Tretji svetnik bo postal »flajš mašina« Gianni de Michelis, ki že s svojim stasom, ki je nasproten asketski postavi prej omenjenih, kaže druge vrline. In črna polt. Pa lepi, nazaj počesani, črni, mastni kodrčki. Svoje italijansko poreklo nedvomno odkriva tudi z nenehim potenjem. Zaradi strahu. A videz vara. Celotni ni južnjak. Niti Benečan. Ubožec je rojen v Trstu, njegov oče je Tržačan, mati pa (!?) Srbinja. Si predstavljate, kako bi ga po riti, če bi karkoli rekel ali bogneđaj napravil priti njenemu narodu. Ti, ti! Boljše, da se potem ne bi nikoli več prikazal doma. Že s tem ima dovolj problemov, da mora po diskote-

kah razkazovati svoje spolno poreklo. Da ne bi kdo pomislil v nasprotno. Konec bi bilo z domačo kuhinjo. Niti boter ga ne bi hotel pogledati.

A tukaj na žalost še ni konec. Evropa je premajhna za Veliko Srbijo. Ko bodo njihove že Nizozemska, Velika Britanija in Italija, bo ob tradicionalni prijateljici Franciji stari kontinent padel. Toda Srbov je več. Zaankrat se jim ni javil še nihče iz plemena Bantu, zato pa na njih vsak dan misli George Bush. Ali vsaj enkrat tedensko. Ob nedeljskem družinskem kosilu, ko ves srečen zagleda svojo hči. In njenega moža, ki je Srb. Beseda da besedo in Vukovar, zibelka Srbstva pade. Nič lažjega. Če ne bi, bi že ustavljal vse dovoze orožja v Jugoslavijo. Tako se že ne moremo hecati. Sedaj nima problema. Skoraj bi poslal vojsko. Nihče ne bo preprečil njegovemu zetu, da živi v eni državi.

Le kaj pa bi dejal kanadski premier Mulroney, čigar žena Mila (ni Stula) si želi enako. Ko mu šepeta »mili moj«. In on, gospod, razume, gospo ministrico. Yes, Mila. Nušič? Bullshit. »Takšen meddružinski spor bi lahko pripeljal celo do vojne med Ameriko in Kanado. Krivi bi bili Hrvti in Srbi. To bi bil skandal za tako ugledni družini. Raje mir. Doma. Evropa je hudičovo daleč.

Predstavlja si, kakšen vpliv bodo imeli mogoči družinski spori teh petih politikov na svetovno politiko. Če se bo Van der Broek skregal s svojo ženo, že jo bodo šli reševati Srbi. Z vojsko. De Michelis bo hodil zatočen in poln modric. Od mame. Georgu bodo posilili Barbaro, ker

njegova hči grdo ravna s svojim možem in se ne strinja z njim. Mulroney pa tako samo preostane, da pobegne v Knin, da se bo podučil, kako se dela SAO Kanada. In nato SAO Amerika. Seveda najprej še SAO Nizozemska in SAO Italija. Da bo odsanjan tisočletni sen.

Iris Slad

RES JE ...

— da je bilo v času, ko to berete, spet ubitih nekaj ljudi in porušenih nekaj hiš. Kako čas beži.

— da je Lojze Peterle vsak dan starejši, ko pravi, da je pokol samo stvar enim onih in drugih. Je le bližje bogu. In to ta pravemu.

— da so Japonci pred kratkim objavili pravila obnašanja japonskih dijakov. Med drugim je posebej zanimivo to, da če se dijak želi med odmorom pogovarjati s šošolko, mora profesorja prej pisмено prositi za dovoljenje. Še dobro, da japonski profesorji nočejo stavkati. Si lahko predstavljate, kaj bi se dogajalo takrat.

— da so naši represivni organi nesposobni. Potem, ko se ponekod spominjo, da bi ustanovili odbor za borbo proti policijskemu nasilju, ki bi nas varoval pred tistimi, ki jih plačujemo, da bi nas varovali pred tistimi, ki ... Skratka, odpor pač. Več o tem vprašajte Igorja Bavčarja.

— da je vremenska napoved za Slovenijo vedno napačna. Takšne insinuuacije so prestrogo zastavljene. Meteorologe moramo vsaj poskušati razumeti, da včasih na karti ne najdejo nove državiče in se jim pravilna napoved izmakne za kakšen centimeter. Vsega pa je kriva slovenska TV, ki po ekranih riše takšne zemljevide, na katerih izgleda slovenska država neproporcionalna ostalim in dela probleme ljudem s slabšim vidom. Uporabite zoom.

— da nas ne more ničesar premakniti. Niti ukrepi, ki jih je sprejela Evropska skupnost proti celostni Jugoslaviji, niso tako grozni. Hvala bogu, da smo skromen narod, saj ne dopuščamo, da bi se vrnili na kije in mesarice, kaj šele na kobilice; ki nam jih ne bi zavidali niti Martin Krpan.

— da smo Slovenci nad balkansko miselnostjo, saj, ko se bomo rešili južnih krav molznic, nam bodo ostale le še domače.

— da je pisjarjem uspešno prevzgojiti nekaj ljudožerskih plemen v vzhodnem delu Nove Gvineje. Oselej ne bodo več jedli človeškega mesa. Dobro bi bilo te misijonarje povabiti v Jugo, čeprav bi tu verjetno imeli težje delo kot pa na Novi Gvineji.

HUMORESKA

Izvoz znanja

Direktor Marjan se je vrnil s sestanka in je pri priči sklical sestanek odgovornih delavcev podjetja. Povedal je, da so mu jih pošteno napeli, ker z izvozom ne pridejo na zeleno vejo, ker vse premalo izvažajo in se ne trudijo, da bi izvažali več. Ali se sploh zavedajo katastrofalne zunanjetrgovinske bilance? so vprašali.

Priznal jim je, da tudi njega preganja slab občutek, ki mu ne da spati, da bo skušal namrediti vse, da bodo izvoz vsaj podvojili, če ne bo šlo drugače, bodo začeli izvažati znanje. Gotovo vsakdo v podjetju nekaj zna in če bodo vse vrgli na kup, ne bodo vedeli, kam z izvozom. »Vidite, na to sem že velikokrat pomislil, pravzaprav vsakokrat, ko sem srečal kakega pametnega človeka. Ne mislim kot tisti, ki pravijo, da imamo še zase premalo znanja. Prej bi rekel, preveč. Ima kdo kakšno idejo?«

»Za izvoz?« je vprašal komercialist. »Ja, kar tako na vrat na nos pa ne bo šlo.«

»Znanje že imamo,« je rekel tehničar, »ampak kako ga naj izvozimo?«

»Kako je to mišljeno, da bi izvažali znanje?« se je oglašila računovodkinja. »Kaj če bi nam gospod Marjan malo razložil?«

»Izvažati znanje ni misljeno dobesedno,« jih je potolažil direktor. »Kako si pa predstavljate, da bi to naredili? Vsak od vas ima toliko znanja, da ve, da ne moremo izvažati znanja kot takega, ampak tistega, ki je v naših izdelkih. Razumete?«

»Znanje da bi izvažali?« se je oglašil vodja obrata, ki je bil malo zadremal. »Znanje kot tako, pravite, da bi izvažali? Dajte no, kje ga pa imamo?«

»Niste me razumeli,« je rekel direktor Marjan. »Nisem rekel znanje kot tako, izdelke, v katerih bo več našega znanja.«

»Ja, kaj mislite, da zunaj nimajo več in boljšega znanja?« se je razhudil vodja obrata. »Da nimajo boljših izdelkov od naših? Torej mislite, da bi izvažali pamet? Ja, če mislite pamet, to bi pa morda šlo.«

»Kako pa to mislite? Da na kaj ne namigujete?« je skočil direktor.

»Kakšna razlika pa je med znanjem in pametjo?« je hotel vedeti komercialist. »Kakšna le?« se je vmešal sindikalni zaupnik. »Če ste vi pametni, še ni rečeno, da imate znanje. Če ima oni znanje, še ni rečeno, da je pameten. Razumete?«

»A tako? Zdaj nas bo pa sindikat imel za norca?« se jih je oglašilo nekaj.

Ker res niso bili tako pametni, da bi kar takoj vedeli, koliko znanja bodo izvozili, so se dogovorili, da bodo razmislili. Nekdo je rekel, da imajo nekaj pretirano pametnih posameznikov, ki bi jih lahko izvozili kar v celoti. Če bi jih seveda le hotel kdo kupiti.

FOTOREPORTAŽA

Trening

Podpredsednik skupštine Vitodrag Puki podpredsedniku Vanetu Gošniku: »Ti, Vane, spet nismo sklepni. A so gospodje poslanci spet v bifeju?«
Podpredsednik Vane Gošnik: »Ne, zdaj so pred skupščino. Privajajo se policiji, če bo kdaj šlo komu za nohte ...

Lucas

NI RES ...

— da je Vukovar padel. Vsi, od Evropejcev in ostalih svetovnih politikov do naših patronov, so čakali na ta dogodek, ki je bil napoti premirju. Sedaj več ne bo problema, saj je jasno, da so Srbi dosegli svoje, armija si je vrnila svoj na smrti temelječ ponos, Hrvti pa so se končno zbrli srčnih borcev, ki so jim na mednarodni sceni delali le težave. Sedaj bodo lahko prenehali streljati in za nameček dobili še nekaj Besneha.

— da nas bo to zimo zeblo. Če ne drugje, se bomo lahko grelji v vrstah na občinah, kjer nam bodo odvečni upravni uslužbeni in uslužbenke prijazno delili bone. Določili so jih že. Vlada je s to potezo dokazala, da dejansko pričakuje, da bodo vsi Evropejci Slovenijo neskončno vzljubili. Ampak z embargom.

— da ima DEMOS vse oblastne niti v svojih rokah. Projekti jim padajo v vodo kot zrele hruške. Dokaj ponesrečeno osamosvajanje, boni, padanje standarda in grožnja delavskih nemirov. Za nameček se jim je spodsnilo še ob lastninski zakonodaji, da so se tako razkurili, da bodo razpisali kar referendum. Potrebujejo samo 30.000 podpisov in že bo tu. Slovenci bomo morali ponovno na volišča. Ni lepšega. Bo vsaj zakoninjen nov slovenski praznik.

— da bo slovenska vlada padla. Vseeno nismo v Srbiji in Peterle se nikakor ne piše Marković. To bi bilo nemogoče.

— da to ni res. Nekako tako je trdil Janez Janša o prekoračevanju pooblastil svoje varnostne službe.

— da nam ne gre vse kot po maslu. Slovenski tovarnjakarji, ki so se vrnili iz Srbije, namreč trdijo, da je njihova glava vredna za dva kartona masla. Samo brez pomanjkanja prosim. Masla in glav.

— da je Jože Pučnik v Sloveniji dokaj osovražen. Slabo vest starega sistema bi padli aparatčiki najraje spravili nazaj v Nemčijo. Tako kot novi razpotoroki oblastniki Andreja Rota z vsemi petimi otroki v Argentino. Motia. S slabo vestjo je resnično križ in hudič. Pa takšen lep sprejem so jima priredili.

— da je Rupel ptič. Le po takšnih cestah se slovenskemu zunanjemu ministru ne da v Evropo. Mogoče je občutljiv na ovinke. Ali na luknje.

— da v slovenskih bankah sedijo sami angelčki. Vsakdo bi tako izgledal, če bi sedel na tujem denarju. Še kura.

— da sta si prijatelja Igor Bavčar in Janez Janša v laseh. To so zgolj dezinformacije njihovih varnostnih služb.

Ugankarski kotliček

by Jože Petelin

Vsak od obeh komentarjev skriva Ramba na sliki. Kdo je to? Premete črke kateregakoli od obeh komentarjev in rešitev, sestavljeno iz imena in priimka, vpišite na črtice:

MURSKOSOBOŠKI STRANKARSKI VELJAK IN OBRRTNIK BI NAJ DO SMRTI POVOZIL ČLOVEKA IN POBEGNIL

Kisilak na begu

Sliši se kot zgodba iz shriljivke Hujšaj ameriškega pisca Stephena Kinga. Prihodnji četrtek bi naj sodniki Temelnjega sodišča v Murški Soboti razčlenili tragični dogodek, ki že od poletja sem razburja Prekmurce. Gre za smrt Ignaca Baranje iz Domajince pri Cankovi, ki je v skrivnostnih okoliščinah umrl na asfaltu blizu gostišča Lovski dom. Izdihnil bi naj po prometni nesreči, povozil pa bi ga naj uspešni podjetnik in strankarski veljak Herman Kisilak iz Rogoševce.

Enkrat ali dvakrat povozen?

Stari Ignac Baranja, oče dveh otrok, se je pozno popoldne 6. junija s kolesom odpravil od doma po pijačo. Na kolesu je imel dve pletenki in jo mahnil proti oddaljenemu kmetu po vino. Pot ga je vodila mimo Lovskega doma, znane gostišča v gozdu med Cankovo in Domanjševci ob cesti proti Rogoševcem.

Ignac ne bi bil Ignac, če ne bi za hip pokukal v gostilno na morebiti darežljivo roko kakšnega znanca. Teh pa je bilo v gostilni takrat več, zato se je obisk zavlekel v mrak, ko je končno s svojima steklenicama le k kolesom odbrzel do izdatnejšega vira. Dobil je pijačo in jo urno odbrzel nazaj do Lovskega doma, kjer se je medtem nabralo še več darežljivih prijateljev. Nekaj po 22. uri, se je končno odpravil proti domu.

Iz gostišča jih je takrat odšlo več, vendar se je družina zaradi ognjevitve razprave o političnih dogodkih zadržala na par-

krišću pred gostilno. Danes pripovedujejo, da jih je zmotilo ropotanje in tresk, ki ga je bilo slišati od nekega s ceste proti Domajincem. Potem je bilo vse tiho, takoj zatem pa je bilo slišati brnenje avtomobila, znova ropot in zvok avtomobila, ki se oddaljuje. Možakarji so nadaljevali pot in videli, da je iz nasprotne strani pridrvel avtomobil in izginil proti Cankovi.

Na križišču s cesto Cankova-Rogoševci so se moške razdvojili. Tisti, ki so zavili na Rogoševsko stran, so po nekaj deset metrih hoje nenadoma slišali klice na pomoč. Ko so na cesti zagledali nekaj temnega, so ugotovili, da se v smrtnem krču zviija Ignac Baranja.

Nikogar nisem povozil, trdi Kisilak

»Policija me je obdolžila pobega s kraja nesreče, kar seveda ni res. Nobenega vzroka za pobeg nisem imel, saj nisem nikogar povozil,« nam je po telefonu zatrjeval Herman Kisilak, sprejeti pa nas ni želel. »Bil sem prvi, ki je prispel na

kraj nesreče in bil tudi tisti, ki je o nesreči obvestil milico. Jaz sem poklical reševalno vozilo. Naslednji dan pa je policija časopisom posredovala vest, da sem bil jaz povzročitelj nesreče in da sem pobegnil s kraja nesreče ter se pozneje vrnil...

Zaradi te laži sem interveniral pri milici in ta je svoje prvo poročilo spremenila. Ponavljam, da je milica enostavno mene osumila, ker sem bil prvi na kraju nesreče. Zadeva je pred sodiščem, prepričan sem, da se bo tam izkazala moja nedolžnost, zato ne želim več dvigovati prahu, saj mi lahko to več škoduje kot koristi,« je v omenjenem telefonskem pogovoru zaključil Herman Kisilak.

In kaj je pisalo v prvem policijskem poročilu? »Ob nesreči ni bilo očevidcev,« pojasnjuje inšpektor milice g. Horvat na murskosoboški UNZ. »Naši delavci so gospoda Hermana Kisilaka osumili in izsledili na podlagi materialnih dokazov na avtomobilu. Te dokaze smo poslali v analizo republiškim strokovnjakom. Po zbiranju in zavarovanju dokazov so naši delavci ponoči ugotovili, da je povzročitelj s kraja nesreče pobegnil. Ko smo ugotovili, da so na Kisilakovem vozilu znamenja, ki so upravičeno kazala na sum, da je bilo njegovo vozilo vpleteno v nesrečo in pa to, da

je bil gospod Kisilak ob prihodu miličnikov na kraju nesreče, smo prvotno poročilo spremenili in dopolnili. Iz ugotovitev naših delavcev je razvidno, da gospod Kisilak ni nikomur povedal ali priznal, da bi naj on povozil Ignaca Baranjo. Sledi in njegovo vozilo smo odkrili šele pozneje in zato zoper njega poslali ovadbo! Naši delavci in preiskovalni sodnik so po naših ugotovitvah ves postopek vodili na strokovni ravni in korrektno.«

Kisilak bo za Ignaca plačal

Ne, samo da ga je povozil in pobegnil, na prvem križišču je avto obrnil in siromaka še enkrat povozil ter jo pobrisal proti Cankovi in po drugi cesti domov v Rogoševce. Doma je tisti velik avto z nemško registracijo zamenjal in se pripeljal nazaj z drugim, nepoškodovanim avtom,« trdijo domačini, med njimi Jože Martinc, pokojnikov sosed v Domajincih.

»Kisilak je pobegnil najprej zato, ker je moj mož Cigan, Cigan pa še vedno ni vreden prebite pare. Drugič pa zato, ker se je ustrašil, ko je videl, da iz gostilne prihajajo ljudje,« s solzami v očeh pripoveduje Ernestina, Ignacova vdova.

»Česa se je bal! Kisilak je vedel, da bi jo skupil, če bi ga moške takrat dobili! Tudi zdaj

Ernestina Baranja: »Ubil mi je moža in ga pustil kot psa na cesti. Kisilak bo za to še plačal, pa naj sto strank stoji za njim...«

misli, da se bo izmuznil! Naj bo stokrat kapitalist in velik strankarski veljak, sram naj bo njegova in stranko, ki ima takšne funkcionarje,« pravijo v Domajincih.

Kot rečeno, dogodek v gozdu pri Lovskem domu je dvignil mnogo prahu v Prekmurju. Tudi zato, ker gre za premožnega obrtnika, predvsem pa zato, ker gre za visokega stran-

karskega veljaka, podpredsednika prekmurskih socialdemokratov. Ampak prihodnji četrtek bo že vse jasneje. Sodni senat bo razsodil, kako in kaj in tudi koliko je bilo vredno življenje starega Cigana Ignaca Baranje, kot tudi to, ali gre za dvojno moralo omenjena veljaka.

J. V. Foto Lucas

Jože Martinc: »Tu še vedno velja, da je najboljši Cigan, mrtev Cigan! Ne samo, da ga je povozil in pobegnil, dvakrat ga je povozil...«

KATEDRA KATEDRA

S PRILOGO IZPOD PULTA

Časopis, ki je močnejši od papirja.

ljubljanska banka

Splošna banka Celje d. d., Celje

OBRESTNE MERE tolarskih sredstev občanov v mesecu novembru

Ljubljanska banka Splošna banka Celje obvešča varčevalce, da znašajo skupne letne obrestne mere (r + R) v mesecu novembru:

	skupna letna obrestna mera
vpogledna sredstva	
– za hranilne vloge	246,35%
– za tekoče račune	230,34%
– za žiro račune	230,34%
depoziti nad 1 mesec	969,08%
depoziti nad 3 mesece	
– zneski do vključno 10.000,00 SLT	1.001,16%
– zneski nad 10.000,00 SLT do vključno 50.000,00 SLT	1.011,85%
– zneski nad 50.000,00 SLT	1.022,54%
depoziti nad 6 mesecev	
– zneski do vključno 10.000,00 SLT	1.022,54%
– zneski nad 10.000,00 SLT do vključno 50.000,00 SLT	1.033,23%
– zneski nad 50.000,00 SLT	1.043,92%
depoziti nad 12 mesecev	1.043,92%
depoziti nad 24 mesecev	1.065,30%
depoziti nad 36 mesecev	1.086,68%
dovoljeni negativni saldo na tekočem računu	
– od 1. 11. do 11. 11. 1991	1.182,90%
– ods 12. 11. 1991 dalje	969,08%

NOVO MESTO: Z BULDOŽERJI NAD OGNJIŠČA

Rom, kje je tvoje sonce?

Minulo sredo je občinska oblast iz Novega mesta uresničila pred pol leta sprejeto odločitev in z buldožerji dala porušiti divje romsko taborišče pri Šmihelu. Prizadeti Romi so ostali brez strehe nad glavo, izročeni na milost in nemilost zimi. Z rušenjem omenjenega romskega taborišča, ki se je udomilo celo na privatni zemlji, se je stara rana sporov samo še poglobila.

Romi so v Slovenijo prišli že v 14. stoletju. V Novem mestu so od leta 1812, ko se je v Šmihelu pri Novem Mestu rodil prvi otrok v družini Brajdič. Različni načini reševanja romske problematike so le potrdili tezo, da romske problematike brez Romov samih ni mogoče reševati. Delež Romov v občini Novo mesto znaša 1,31% vseh prebivalcev. Z dohodka iz zaposlitve se preživlja 48 družin,

otrok, ter kraje kmetijskih pridelkov, kar še naprej povečuje konfliktno situacijo med Romi in ostalimi krajanji.

Tako več ne gre naprej

Sekretar sekretariata za občo upravo Miloš Suštar, ki je zadolžen za reševanje romske problematike v Novem mestu pravi: »V naši občini je približno 800 Romov, ki žive v 17 naseljih na obrobju Novega mesta. Najbolj znana so naselja Žabjak, Dobruška gmajna in Šmihel. Romi so vpleteni v četrtino vseh kaznivih dejanj v naši občini. Tako res ne gre več naprej. Poglejte, naselje Šmihel. Na občinski zemlji, smo z občinskimi sredstvi postavili devet objektov za Rome. Oni pa so si na privatni zemlji postavili še satelitsko naselje. Ta zemlja je v lasti okoliških kmetov. Takšne razmere trajajo že 10 let. Cigani si dovolijo sekati tudi gozd. Škoda je zelo velika, saj je gozd uničen za približno 30 let.

Ta zadeva romske problematike se je velikokrat obravnavala tudi na skupščini. Zadeva se je začela odvijati nekje v mesecu marcu, ko smo ugotovili, da celotno zadevo lahko rešijo le organi ljudske milice in inšpektorat. Postopek je bil končan

Miloš Suštar: Pa saj gremo vendar v Evropo!

v oktobru tega leta, čeprav mislim, da bi bil lahko končan že prej. Celotna zadeva je bila legalno vodena. Tudi sama rušitev je bila izpeljana korektno, brez uničevanja njihovega premoženja. Kar je bilo gnilega, smo jim nadomestili mi iz občinskih sredstev in jih prepeljali v naselja, kjer so živeli prej. Tudi naša sociala jim je pomagala. Za to zadevo je bil zadolžen Polde Jevšek iz centra za socialno delo. Na dan same rušitve v naselju Šmihel ni bilo nobenega Roma. Za rušitev so vedeli že 6 mesecev prej. Vsi tisti Romi pa, ki so živeli na občinski zemlji v naselju Šmihel, so lahko tam tudi ostali.«

Zemlja je moja

Drago Kastrevc, kmet iz Šmihela, je lastnik zemlje, na kateri so bili naseljeni Romi: »To je dolga in kruta zgod-

ba. Pred leti je družina Romov živela na zemlji, kjer so kasneje začeli graditi šolo, zato so se morali preseliti. Te ljudi so potem naselili na drugi konec, kjer je tudi bila občinska zemlja, ki pa je mejila z mojo zemljo, katero sem obdeloval in od nje živel. Takrat so se začeli problemi. Občina mi je obljubila, da mi bo to zemljo odkupila, vendar tega ni nikoli storila. Šlo je za socialistično tatvino! Ponudili so mi 22.000 DEM, vendar tega denarja nisem nikoli videl.«

Gospa Kastrevc, starejša ženska, zgaranega in izmučenega obraza, s solzami v očeh pripoveduje:

»Cigani so nas napadali, sina sem izgubila. Danes je zaprt na Povšetovi v Ljubljani, zato ker je branil nas in svoj dom. Zruvala sta se. Umril bi lahko tudi moj sin. Cigani so nam kradli s polja, uničevali pridelke in nam grozili. Ta zadeva bi še danes ne bila rešena, če ne bi bili zdaj ogroženi tisti na visokih položajih. Vsi prejšnji referenti za romska vprašanja niso naredili nič, ker niso bili oni neposredno ogroženi, za nas kmete pa jim je bilo vseeno.«

Miloš Suštar laže?

Naselje Šmihel pri Novem mestu se je umirilo. Cigansko naselje na privatni zemlji je porušeno. Postavljeni so šotori, zima pa se približuje. Renata Brajdič, žena Roma, ki ga je ubil sin kmeta Draga Kastrevca, pravi:

Ostali brez moza in očeta

»Februarja bo pet let, kar so mi ubili moza. Imam dva otroka, ki sta ostala brez očeta.

Takrat sta bila stara 9 mesecev in dve leti. Imela sva barakico in v miru živela. Nikoli nisva nobenemu storila nič žalega, kar pravijo drugi je laž! Moj mož in sin kmeta Kastrevca sta bila prijatelja. Za to, kar se je zgodilo, sta kriva stara Kastrevca, ki lažeta. Pet dni nisem vedela, kje je moj mož. Vse to so hoteli zakriti. Šele čez pet dni mi je prišla policija povedat, da je mrtev. Nihče v občini nas ni nikoli obravnaval kot ljudi, z nami delajo kar hočejo. Občinar Jerovšek je dober do nas, Miloš Suštar dela z nami kar hoče!«

»Mojo hišo so porušili. Miloš

Suštar laže! Obljubljal nam je vse mogoče, vendar iz tega ni bilo nič. On samo jemlje od nas in daje v lasten žep. Nič nam niso dali, še tistega ne, kar je bilo obljubljeno. Prišli so in vse porušili. To bi lahko naredili spomladi, ne pa tik pred zimo. Vse, kar so nam dali, je odpadni tervol. Verjemite, to je najslabša občina, kar jih je!« Trdi Bogdan Brajdič.

Kaj je res in kaj ne, ne vemo. Romi bodo še naprej ostali na isti zemlji, samo da ne bodo v barakah, ampak v šotorih. Kmetje se bodo še naprej jezili in pritoževali krajevni skupnosti, občina pa bo še naprej ukrepala v svojo korist.

Foto Lucas Božena Balas

Kmet Kastrevc: Zemlja je moja

30 Romov prejema pokojnine. Družine nezaposlenih Romov se preživljajo z nabiranjem zdravilnih zelišč, zbiranjem odpadnega materiala, razširjeno je še prosjačenje žensk in

BODOČA AVTOCESTA BO SPELJANA ČEZ NAJBOLJ NASELJEN DEL SAVINJSKE DOLINE

Avtocesta pada z neba

Tako majhen košček zemlje imamo, tako majhna je ta naša Slovenija, da moramo dvakrat premisliti kadar se odločimo uničiti del rodovitne zemlje. Tudi ceste potrebujemo, morda ravno tako kot hrane, pa vendar je asfalt lahko speljan po kamnu, kruh pa iz njega ne zraste.

Savinjska dolina so proti zahodu kot lijak zoži v ozko sotesko proti Trojanam.

Takrat, ko so gradili takomenovano avtocesto iz Maribora proti Ljubljani, se je gradnja ustavila v Arji vasi. Od tod naprej pa so bili narejeni le načrti v raznih variantah. Tega je

že več kot deset let, zato se morda komu zdi neverjetno, da se šele sedaj, ko se kaže možnost realizacije pojavljajo problemi okoli trase ceste. Kar je za svet normalno, za nas ni. Drugje bi na prostoru predvidene trase ustavili vse gradnje in ne izdajali več gradbenih dovoljenj, pri nas pa je bilo možno dobiti gradbeno dovoljenje še letos.

Na vaši hiši je zvezdica

S temi besedami je družina Franca Brišnika šele pred nekaj tedni zvedela, da bo čez njihovo hišo in gospodarsko poslopje že čez leto dni ali nekaj več zgrajena avtocesta. Še lani so dobili gradbeno dovoljenje, da zgradijo molžišče za svojo šestdesetglavo čredo. Nadomestna hiša, ki bi nudila dom razširjeni družini je bila šele pred kratkim zgrajena do prve faze in sodi sedaj v varovani pas ob cesti, torej jo bodo porušili tako kot staro hišo.

»Šele pred dobrima dvema letoma smo zasadili buldožerje v zemljo, da smo jo kultivirali, naredili drenaže, skrčili gozdove in jo prilagodili našim potrebam. Pred petimi leti smo zgradili ogromne silose, ki nam pozimi pomagajo prehraniti živino, poleti se živina prosto pase

po okoliških travnikih. Dnevno oddamo 500 litrov mleka.

Na tej zemlji naš rod živi že nekaj stoletij. Tudi vsi trije otroci so se odločili ostati v kmetijstvu, hči je živinozdravnica, oba sinova pa se bosta posvetila kmetijstvu.

Če bi pred desetimi leti ali vsaj pred petimi vedeli kaj se bo zgodilo na naši zemlji, bi si postavili drugačne cilje, tako pa smo komaj prejšnji mesec

Predstavniki slovenske vlade Lojze Peterle, Miha Jazbinšek in Marjan Kranjc so pred dobrimi tremi tedni na pogovoru v občini Zalec potrdili, da je Republika Slovenija namenila 340 milijonov tolarjev za gradnjo odseka avtocesta od Arje vasi do Vranskega. Kar preveč iluzorično so napovedali, da bodo čez 240 dni pričeli z gradnjo tega odseka.

Za cesto bo trajno izgubljenih 200 hektarjev zemljišč, ko se bo pričela gradnja pa še vsaj enkrat toliko.

zvedeli, da bo našo kmetijo razpolovila avtocesta.

Zgraditi novo hišo je najmanjši problem, zaceliti rane, ki bodo nastale na zemlji, to pa je že težje,« pravi Franc Brišnik.

Sin Andrej Brišnik, ki je nameraval nekoč prevzeti kmetovanje, dodaja: »Poglejte, še danes gradijo telefonsko omrežje

čez zemljo kjer bo nekoč avtocesta. Zakaj ne ustavijo ali prilagodijo gradnjo omrežja bodoči avtocesti. Tako bodo pa lahko čez leto dni ponovno gradili novo omrežje, ker bo sedanje pretrgano.«

Avtocesta je padla z neba

Predsednik Krajevne skupnosti Vransko Franc Sušnik je bil sam presenečen nad postavitev trase. Dokumentacijo o že izbrani lokaciji je dobil šele 24. 10. 1991. Z načrti je

Franc Brišnik

obiskal neposredno prizadete krajanje, kjer je ugotovil, da ti ljudje do sedaj niso vedeli, da bo avtocesta postavljena na njihovi zemlji. Načrti pa nosijo letnico 1985, ta varianta pa je bila sprejeta leta 1986 v občini Zalec.

»Pri planiranju avtocest se je delalo v ozkih okvirih, občani pri tem niso sodelovali. Tudi delovni razgovor, koncem oktobra, ki smo ga imeli s predstavniki občine Zalec, je bil organiziran v presenetljivo ozkih okvirih. Sam sem bil začuden nad postopkom za pridobivanje pogojev za gradnjo, ki je bil končan v dveh urah. Čeprav so v občini Zalec imeli pripravljene in verjetno skupščinsko sprejete načrte, nas o tem niso seznanili prej.

V igri so bile tri variante: severna, južna in sredinska. Izbrali so sredinsko, ki našo dolino razpolovi na dva dela in teče po najrodovitejši zemlji. Predvideni odcepi avtoceste so planirani na najboljšem koščku

rodovitnosti. Verjetno je to za izvajalce najceneje. Trasa teče čez najbolj naseljena področja. Če bi sprejeli severno varianto, bi se avtocesta umaknila na obrobje doline. Verjetno bi bilo potem potrebno postaviti kakšen viadukt. Tako pa so se odločili, da je cenejše porušiti sedemnajst objektov, prerezati vodovodno omrežje in drugo infrastrukturo, uničiti rodno zemljo, kot pa speljati cesto po nerodovitnih obrobjih. Pri dožini ceste ta razlika ni omembe vredna.

O vsem tem smo krajanje seznanili na javni obravnavi, ki je bila 14. 11. 1991. Tukaj smo šele videli, da je za nas ta varianta padla kot z neba. Vsi so pričakovali, da bo izbrana severna varianta, ki ne posega v strnjene poselitve,« pravi Franc Sušnik.

Jana Štrlekar
Foto Severin

Franc Sušnik

BORUTOV SKOK V ZAKONSKO POSTELJO Poroka nad porokami

V soboto sta se natanko ob dvanajstih v kulturnem domu v Rogoški Slatini vzela dva vrhunska športnika Borut Bilač in Britte Vörös, doma iz Jenne v Nemčiji. Poroka, ki je trajala še v nedeljo, je bila dogodek, ki bo odmeval daleč naokoli še kar nekaj časa.

Organizator velikega spektakla je bilo ljubljansko podjetje Logos. Vse je bilo na nivoju, med drugim tudi svatje. Mrgolelo je pozicijskih in opozicijskih voditeljev, znanih športnikov, politikov, novinarjev, slovenskih estradnih umetnikov...

Britte v srebrni mini obleki in temni jakni znanega M-cluba je kar zarela. Študentka angleščine je na hitro opravila »schnell kurs« iz slovenščine in postala gospa Bilač.

Pred kulturnim domom je čakala kočija, ki je mladoporočena odpeljala v kristalno dvorano, kjer je bilo slavnostno kosilo. Vrstile so se zdravice, vabila, darila in čestitke. Bila je prava pravcata medijska poroka. Pravega vzdušja, ki ga je čutili na porokah, pa kljub temu ni bilo.

Direktor zdravilišč Rogoška Slatina je mladoporočencema podaril sedemdnevni paket bivanja v Rogoški in rekel: »Deževen dan pomeni srečen zakon. Želim vama veliko športnih uspehov in družinske sreče.« To je bila najbolj pristržna čestitka na poroki.

Čestital jima je tudi g. Garič, direktor pokrovitelja poroke Olimpije. Podpisali so tudi pogodbo za Srdžana Džordeviča, ki bo Bilačev trener, plačevala pa ga bo TMP – podjetje za inženiring in trgovino.

Zvečer se je zabava nadaljevala v hotelu Soča, kjer je igral ansambel Veter. Vendar tudi ta veter ni prinesel pravega vzdušja. Gotovo pa je prinesel koristi vsem pokroviteljem, sponzorjem in organizatorjem.

**Božena Balaš
Foto Lucas**

NAJVAŽNEJŠA POSTRANSKA STVAR NA SVETU

Jugoslavija še funkcionira

Še en uspeh jugoslovanskega športa, bi lahko rekli. O tem uspehu bi se še na veliko pisalo, če ne bi živeli v razmerah, v kakršnih pač živimo. Gre namreč za nogometno reprezentanco Jugoslavije, ki se je uvrstila na zaključni turnir evropskega prvenstva, ki bo na Švedskem prihodnje leto. V zadnji tekmi so premagali avstrijsko reprezentanco v gosteh z 2:0.

Veliko govora je bilo pred to tekmo. Številni časniki so na prvo mesto dali politične razmere v Jugoslaviji in vojno na Hrvaškem ter izrazili dvome o nastopu te tako imenovane jugoslovanske reprezentance, ki je pravzaprav po mnenju mnogih srbska, okrepljena z nekaterimi zaslepljenimi predstavniki iz drugih republik oziroma drugih narodov. Ampak ta reprezentanca je bila prava jugoslovanska, saj so razen Hrvatov nastopili predstavniki vseh narodov, kot po nekem nacionalnem ključu. Dva Slovence (Novak in Milanič), trije Muslimani (Omerović, Hadžibegić in Baždarević), dva Makedonci (Pančev in Najdoski) ter nekaj Črnogorcev in Srbov (Savičević, Lukić, Jokanović, Vujačić, Mihajlović in Mijatović). Torej vse prej kot srbska reprezentanca.

Dosti smo slišali o ambientu v ekipi, ampak vse te govorce je »sesul« sedaj že bivši reprezentant Srečko Katanec, ki je dejal, da mu je žal zaradi nenastopanja v reprezentanci, saj so bili dobra klapa, ki je politiko spravila na stranski tir. Gre namreč za profesionalce, ki dobro opravljajo svoj posel v reprezentanci, katera uživa ugled v svetu. Vsak nastop v tej ekipi pomeni osebni uspeh posameznega igralca, saj samo tako igralec pride v dober klub za dobre denarje.

Na takšen način lahko razumemo nastop dveh slovenskih

madžarski Zaelegeszeg. Zato se ni treba čuditi, če bomo prihodnje leto v modrem dresu videli našega Džonija.

Kar se tiče jugoslovanske reprezentance, to sigurno ni bila njena zadnja tekma, kot so napovedovali in se spraševali tudi cenjeni kolegi novinarji iz slovenskih časnikov. Ta bo sigurno nastopila na Švedskem, ker najvažnejša postranska stvar na svetu mora obstajati kljub vojni na Hrvaškem.

Tudi o kakovosti te ekipe moramo nekaj povedati. Čeprav so hrvaški igralci odpovedali nastop, kar je sicer razumljivo, eni iz patriotizma, drugi pa iz

strahu, saj je Prosineckemu grozil neki gardist, ki hrani en metek za njega, če bo igral za Jugoslavijo, je ta ekipa ohranila visok nivo igre in ob vodstvu odličnega selektorja Ivica Osimaa uspeh na evropskem prvenstvu ne bo presenečenje.

JU-GO-SLA-VI-JA, JU-GO-SLA-VI-JA

Torej se bo še slišalo navijanje Ju-go-sla-vi-ja, Ju-go-sla-vi-ja kot na Prater stadionu na Dunaju prejšnjo sredo, kjer se je zbralo nekaj tisoč Jugosov, katerim v srcih še vedno bije Jugoslavija.

Milan Lazarević

MERX

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, p. o. CELJE

AVTOTEHNIKA

V AVTOTEHNIKI CELJE UGODEN
NAKUP OSEBNIH AVTOMOBILOV
GOLF, AX 14 TGD IN ŠKODA FAVORIT.

– GOLF DIESEL 5 PRESTAV SAMO 897.000 TOLARJEV. CENA JE S PROMETNIM DAVKOM. DODATNA UGODNOST, V VREDNOSTI 70.000 TOLARJEV, PREDSTAVLJA DODATNO OPREMO AVTO RADIO, SNEŽNE VERIGE, SEDEŽNE PREVLEKE, VLEČNO KLJUČKO, TEPIHE, OBVEZNO OPREMO IN TEHNIČNI PREGLED.
– OSEBNI AVTOMOBIL AX 14 TGD DIESEL 495.000 SLT CENA BREZ PROMETNEGA DAVKA.
– OSEBNA VOZILA ŠKODA FAVORIT 299.000 SLT CENA BREZ PROMETNEGA DAVKA. DOBAVA TAKOJ, KOLIČINE SO OMEJENE.
VAŠ NAKUP V AVTOTEHNIKI, V VAŠE IN NAŠE ZADOVOLJSTVO.
INFORMACIJE TEL.: (063) 37-131 ALI 38-365.

kM
– EVROPSKA POSLOVNOST
– PRIHRANEK DENARJA IN ČASA
– PRAKTIČNOST
**blagovno-denarna
kartica**

OMOGOČA:

- NAKUP BLAGA
- TUDI PREHRAMBENEGA,
- PLAČILO STORITEV
- DVIG GOTOVINE
- 15 DNEVNI ZAMIK
- PLAČILA
- UGODNE OBRETI
- KORIŠČENJE LIMITA

POKLIČITE TELEFON:
(065) 21-801

INTERVJU: GRAFIČNI OBLIKOVALEC JOŽE DOMJAN

Življenje s plakatom

V Slovenskem grafičnem oblikovanju in v industrijskem designu nasploh so ljudje, ki znajo dobro poskrbeti zase, svojo afirmacijo in visoko tržno ceno, so pa tudi takšni, ki se ne marajo siliti v ospredje in jim šele visoka mednarodna priznanja vlijejo samozavest, jih prepričajo o njihovi kvaliteti. Takšno vrednost so grafičnemu oblikovalcu Jožetu Domjani iz Kasaz pri Celju dale stroge mednarodne žirije, največji evropski prodor pa je bilo povabilo koncerna Echo International iz Pariza, naj zanje napravi plakat z osnovnim motivom ciganke, prepoznavnega lika znamenite cigaretno tovarne Gitanes.

Iz teka se dvajset ustvarjalnih let danes 39-letnega oblikovalca Jožeta Domjana, ki je po končani srednji oblikovalski šoli v Ljubljani, prve stopničke danes mnogih priznanih slovenskih umetnikov, nadaljeval študij na Visoki šoli za uporabno umetnost na Dunaju v oddelku za grafično oblikovanje, ilustracijo in fotografijo, po diplomi leta 1980 pa je leto kasneje tam opravil še podiplomski študij grafičnega oblikovanja. Po zaposlitvi v celjskem Aeru se je osamosvojil in ima zadnjih pet let status svobodnega umetnika na področju grafičnega oblikovanja in scenerije.

Dobitnik nagrade Prešernovega sklada občine Celje, nosilec Herderjeve stipendije mesta Hamburga, v rodnem mestu je dobil tudi nagrado Mladi za napredek Celja, je že konec sedemdesetih in v prvi polovici osemdesetih let s svojimi plakati sodeloval na velikih jugoslovanskih razstavah, denimo, razstavi Ju-

goslovanskega filmskega plakata v Sydneyu leta 1979, razstavah jugoslovanskega gledališkega plakata Sterijino pozorje v Novem Sadu leta 1983 in 1985, v zadnjih šestih letih pa je blagovno znamko SLG, to je Slovenskega ljudskega gledališča, s katerim ga je povežalo njegovo nagnjenje do gledališkega plakata, ponese po velikih evropskih mestih, na Poljsko, Finsko, v Francijo, Švico, na dva mednarodna bienala v Varšavi, na dva v Lahtiju, dva njegova gledališka plakata so izbrali za publikacijo Graphic Poster 92 v Zürichu, letos so njegova dela obesili v VI. mednarodnem salonu plakatov v Grand Palais v Parizu, bil je med izbranimi razstave Hommage à Ponty, Echo International v pariški Palais de Chaillot...

»Če samo sedi doma, te nihče ne vidi in ne sliši. Če nisi v Ljubljani, te v Ljubljani nihče ne vidi in ne sliši. Imel sem to srečo, da so moje pla-

kate izbrali za velike bienalne prireditve plakatov v Varšavi in v Lahtiju, kjer v katalogih navajajo ime, priimek avtorja in njegov naslov. Tako je prišla tudi ponudba iz Francije, kjer me je na mednarodnem festivalu gledališkega plakata v Chaumontu videl direktor Echo International Patrick Amsellem ter mi poslal pisno ponudbo in pogodbo, naj zanje napravim plakat za firmo Gitanes. Šlo je za mednarodni projekt in v knjigi z reprodukcijami plakatov sem se znašel v družbi velikih imen – Gunter Rambow, Alain Le Querrec, Gerard Paris-Clavel, S. Fukuda, P. Davis, R. Cieslewicz, H. Tomaszewski.«

Pri uvrščanju na mednarodne likovne prireditve ima sreča pravzaprav najmanjšo vlogo, beseda kvaliteta vam gre težko iz ust.

»Res je, to so žirirane razstave, dela morajo skozi sito mednarodnih žirij in že sama udeležba na njih je avtorju priznanje. Nedvomno gre za izbor najboljših, kajti nobe-nega smisla ne bi bilo žirirati tako, da bi izbrali slabe.«

Iz tujine, tačas denimo iz Moskve, dobivate številna povabila za sodelovanje na različnih natečajih.

»Takšna povabila dobivajo avtorji, ki so jih ponudniki

zasledili v katalogih in sama po sebi ne pomenijo dosti. Precej več od njih mi pomeni projekt Gitanes, kjer so z osebnim povabilom poiskali v Sloveniji in Jugoslaviji prav mene in moje delo natisnili v razkošnem katalogu. To mi je vtilo novo samozavest,« pravi Jože Domjan, ki sam zase ne bo nikoli povedal, da je magister grafičnega oblikovanja.

Dve desetletji ste v tem poslu. Se je v tem času odnos do oblikovanja, do lepe zunanje oblike v slovenskem prostoru vendarle spremenil?

»Gotovo se je v teh letih marsikaj spremenilo, poslovanje se vse bolj zavedajo, v kolikšni meri je od designa odvisno dobro trženje. Vendar sam nisem globoko v teh krogih, v mnogi večji meri me privlači kulturni, predvsem gledališki plakat. S kreativnimi ljudmi v Slovenskem ljudskem gledališču smo se sijajno ujeli, saj kot ustvarjalni ljudje najbolje vedo, kaj je ustvarjalna svoboda in kako pomembna je, če želiš kvaliteten izid. To pa seveda ne pomeni, da z ostalimi naročniki ne sodelujem dobro, vendar so tam določene zakonitosti in zahteve, ki jih moram upoštevati.«

Kdaj je oblikovalci lažje, v službi ali v svobodnem poklicu?

»Tako službo kot svoboda imata svoje dobre in slabe plati. V službi imaš redno plačo, če potrebuješ svinčnik, ti ga kupijo, če greš na pot, ti napišejo potni nalog, če potrebuješ avto, ti ga dajo. Vse to potrebuješ tudi na svobodi, a si moraš zagotoviti sam. Brez službe pa je predvsem delovni čas, trda zahteva, da moraš biti od šestih do dveh na delovnem mestu, ne glede na to, da tvoj delavnik nikoli ne odneha, z mislimi in idejami si vselej v njem. Lagodnejše je v službi, ustvarjalnejše v svobodi.«

Delo vas dostikrat prehitva in pri tem pozabljate nase, zamujate roke in razstave so mimo brez vas?

»Najpametneje bi bilo, če

bi se povabilom takoj odzval in poslal zahtevane materiale. A običajno odlašam, sem sredi dela in pričakujem, da bo nastalo še nekaj boljšega, s čimer se bom predstavil in potlej je prepozno.«

»Kakšnih posebnih načrtov nimam, rad bi si malo oddahnil, dolgoročno pa bi želel najti čas, da končno tudi sam zase napravim celostno podobo.«

M. S.

Načrti?

Grafična priprava & grafični marketing & oblikovanje

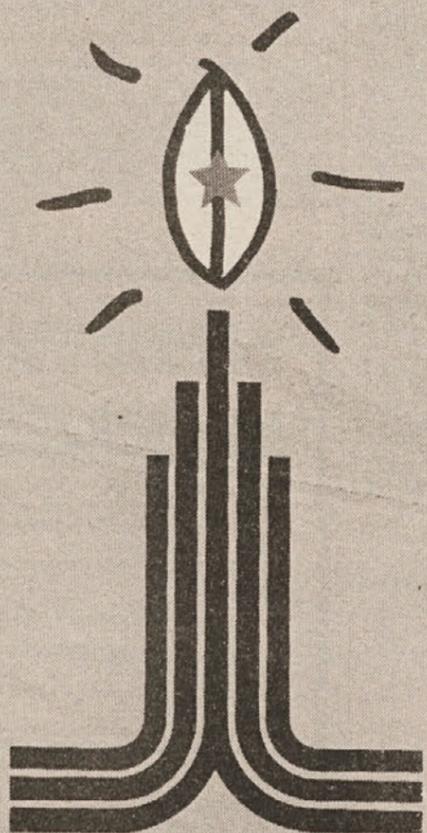
Simona Vovk
Cesta na Ostrožno 113, 63000 Celje. Telefon & fax: 063/34-222

Bliža se NOVO LETO. To je čas, ko lahko vašim poslovnim partnerjem in prijateljem izkažete pozornost.

Mi vam v ta namen lahko ponudimo naslednje artikle, seveda z vašo reklamo:

- * žepne koledarje
- * namizne koledarje v obliki bloka
- * stoječe namizne koledarje
- * stenske koledarje
- * novoletne voščilnice
- * vžigalnike
- * kemične svinčnike

Če je vaša domišljija še bogatejša, smo vam z našimi uslugami na voljo!

ЗВЕЗДЫ

НА УТРЕННЕМ НЕБЕ

ALEKSANDER GALIN

ZVEZDE NA JUTRANJEM NEBU

Slovensko Ljudsko Gledališče Celje

Trgovsko podjetje p. o.
"Savinjski magazin Žalec"

Slandrov trg 35 - 63310 Žalec

40 let

SAVINJSKI MAGAZIN ZOPET NAGRAJUJE!

VELIKO NOVOLETNO NAGRADNO ŽREBANJE OD 4. 11. - 24. 12. 1991

VEČ KOT 100 BOGATIH NAGRAD!

Nakup nad 500,00 SLT v eni izmed prodajaln Savinjskega magazina vas lahko prijetno preseneti.

BESEDE UMETNIKA

The Next Generation Group
(Constanza Puglisi, Antero Ferreira)

FAX MESSAGE TO ZGRAF 6

Just stop the fighting,

it's time
to start
designing
peace!

GLEDALIŠČE

Novo ruho za Alpe-Jadran

Novogoričani, ki so bili letos znova prireditelji 6. Srečanja gledališč Alpe-Jadran (SCAJ) letos niso imeli prav srečne roke. Zahodni konec Slovenije oziroma tisti, ki jim je gledališki medij blizu, je po enoletnem premoru (lanski SCAJ so priredili v Beljaku) pričakovali veliko. Dobili so precej manj.

Od dvanajstih izbranih predstav so jih videli le devet, od tega nobene z nemško govorečega prostora skupnosti Alpe-Jadran. Že pred začetkom festivala je prirediteljem poslal odpoved direktor Münchner Kammerspiele gledališča Dr. Ianns Kurz, kot razlog pa je navedel »Grozljive slike, ki jih lahko iz dneva v dan vidimo na nemški televiziji in v časnikih, prihajajo pa iz Jugoslavije«. Pomeni torej, da Slovenija zavoljo tega, ker jo še vedno obravnavajo kot sestavni del jugoprostora, trpi škodo tudi na kulturnem in ne le gospodarskem področju, kot se je nazadnje izkazalo z evropskimi gospodarskimi blokadami.

Med samim trajanjem festivala sta prišli še dve odpovedi. Ni bilo HNK iz Splita, ki bi se moralo predstaviti z Begovičevim Pustolovcem pred vrati. Tudi tokrat je bil razlog odpovedi vojna, vendar v živo. Medtem ko so Bavarci gotovo imeli informacijo, da je v Novo Gorico vsemu navkljub varno priti, pa je Splitčanom vojna dobesedno (fizično) preprečila pot na Primorsko. Slednjic

v Novo Gorico ni bilo še gledališča TAM Teatro musica iz Padova – da nimajo denarja za pot, so sporočili vrli Italijani.

Kljub temu so novogoriški prireditelji festival pripeljali do konca, čeprav okrnjenega. Tako so na koncu lahko celo podelili nagrade strokovne žirije in žirije občinstva. Prva je prisodila nagrado za najboljšo predstavo Ibsnovemu Peeru Gyntu v izvedbi Drame ljubljanskega SNG. Nagrado za igro je prejela Ana Karič za vlogo Ane Borongay v uprizoritvi Krleževih Zastav zagrebškega Gledališča mladih. Tudi »mariborski« Vojček, ki so ga na nedavnem Borštnikovem srečanju proglasili za najboljšo predstavo, ni ostal praznih rok. Točneje, praznih rok ni ostal Paolo Magelli, ki je prejel nagrado za najboljšo režijo.

Predstave letošnjega SCAJ so bile razsute po petih prizoriščih, kar ti, ki si zanj v prihodnje želijo boljših časov, kritizirajo. Pravijo namreč, da je bil na ta način festivalsko jedro preveč razcepljeno, premalo združevano, ne dovolj pregledno. Večino predstav so odigrali

10. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

Številke za, dejstva proti knjigi

Bienalni slovenski knjižni sejem v Cankarjevem domu, ki je včeraj zaprl vrata, je bil letos jubilejni – deseti po vrsti. Prvič so se slovenski založniki in tiskarji organizirano predstavili leta 1973 v prostorih ljubljanskega Gospodarskega razstavišča. Bilo je 17 razstavljalcev, ki so svoje dosežke razstavili na sto panojih. Če naj številke ilustrirajo razmah založništva pri nas, je treba zapisati, da se je na letošnjem knjižnem sejmu predstavilo kar 48 založnikov in tiskarjev.

Založniške hiše na Slovenskem so se zlasti razmnožile v zadnjih dveh, treh letih, ko je država prenehala s svojim velikobraterskim nadzorom nad tem, kaj kje izide, s tem pa se je (tudi zavoljo razmaha privatizacije) odprl prostor za mnoge majhne, praviloma zasebne založbe. Vendar so številke oziroma statistike le varljiv kazalec nekega dogajanja. Tako bi število sodelujočih slovenskih založb letos v Cankarjevem domu zagotovo preseglilo številko 50 če ne celo 60, ko se nekateri majhni založniki ne bi odrekli sodelovanja na njem, ker so menili, da je prireditelj razstavnih prostorov predrago zaračunal.

Za tako majhen narod, kot je slovenski, pravzaprav impozantne številke o številu založnikov pa zamegli resnično stanje na slovenskem knjižnem trgu. Knjige namreč grede slabo

(vse slabše) v promet, pri čemer nekateri trdijo, da so te predrage, drugi pa (v glavnem založniki) iščejo razlog v vse nižjem standardu prebivalstva. Človek, ki mu gre denarno za nohte, se bo seveda najprej odrekal kulturnim dobrinam (tudi knjigi), če pa že brez njih (brez knjige) ne more, si jo bo izposodil v knjižnici. Kazno je, da tudi knjižnični odkup vse bolj peša. Tudi naraščajoče število založnikov (ki se, razen tradicionalnih »mastodontov«, malodane dnevno pojavljajo na trgu in z njega tudi izginjajo) še ne pomeni, da hkrati narašča število izdanih naslovov. Nasprotno, ti so v upadanju. Za nameček naj bi prihodnje leto knjigo še obdavnili. Založniki, kot smo slišali v sejmskih dnevih, pristajajo nemara le na selektivno obdavnjenje knjige, pa še to le pod pogojem, da vsaj

del tako zbranega denarja država vrne kulturi oziroma založništvu.

Kaže, da dobršen del Slovencev brez knjige takorekoč ne more živeti. Pred razstavnimi panoji in vitrinami se je ves teden trajanja knjižnega sejma trlo obiskovalcev, ne samo organiziranih, denimo iz raznih šol. Dobili smo vtis, da so ljudje prihajali predvsem spontano in iz resnično ljubiteljskih nagibov. Žal pa so bile številne spremljevalne prireditve, bilo jih je okrog šestdeset, praviloma le slabo obiskovane, čeprav je šlo v glavnem za kakovostne

predstavitve novih knjižnih del, pri čemer so s svojimi nastopi obilno sodelovali tudi književniki.

Organizator sejma resno razmišlja, da bi že prihodnji, enajsti knjižni sejem bil mednarodni, namreč za področje skupnosti Alpe-Jadran oziroma srednje Evrope. Sicer pa je tudi že letošnji sejem imel kar poudarjeno mednarodno razsežnost, zlasti zaradi udeležbe avstrijskih, predvsem štajerskih založnikov, ki so organizirali posebno razstavo svojih izdaj.

Iztok Cedur

KNJIGE: DAMJAN J. OVSEC – SLOVENSKA MITOLOGIJA IN VEROVANJA

Z druge strani

Založba Domus nas je v svoji zbirki Sopotja, ki jo je odprl Anton Trstenjak s knjigo Človek in njegova pisava, razveselila z delom enega najbolj pronicljivih slovenskih etnologov in iskalec Damjana J. Ovseca, s katero smo v teh divjaških časih dobili prav tisto, kar nam je dolga leta manjkalo – na enem mestu zbrano ljudsko izročilo slovanskih narodov od Baltika do Urala in Balkana.

Ambiciozno in precizno začetno idejo je skozi skrbno urejena poglavja uspel napisati poljudno in navdahniti s kančkom svojega, ki študijski pristop in obilico leksikografskih podatkov potegne na nivo izredno zanimivega branja, obveznega za vse nas. Tudi za tiste, ki prežeti z ideologijo slovenstva pozablajo, da kljub temu, da smo se odločili za svojo pot, imamo več skupnega z južnimi brati kot z Avstrijci. Naj navedem odlomek: (str. 223, 2. odst.): »Običaj, da so svojci izkopali kosti, jih obredno očistili, potem pa znova zakopali, zasledimo v Makedoniji, Srbiji, Črni gori in v Sloveniji (tudi med Slovenci na avstrijskem Koroškem).«

Kakorkoli že, je knjiga bogato zajela tako slovanske bogove in božanstva (o njih ste verjetno kaj več izvedeli le v Finžgarjevem Pod svobodnim soncem) kot tudi praznike, hrame, idole, vrače, čarovnike in čarovnice, razna čaščenja (prednikov, pokojnikov, ognja, vode, zemlje, drevja), verovanja ter seveda duhove, vile, škrate in demone. S tem je na nek način odgrnil tančico mistike z v zadnjem času še posebej bohotne slovenske samozagledanosti, in postavil na realna tla preštevilne empirično komercialne izdaje.

Kaj bo bo Damjan J. Ovsec dosegel s svojim delom, ki poskuša povezati natrgano vez med človekom in njegovimi koreninami, ne vemo. Želimo si le, da bo »eden najcenovitejših poskusov rekonstrukcije ljudskega mitološkega izročila pri posamičnih slovanskih ljudstvih, torej tudi pri Slovencih,« ki kompleksno povezuje posamezne ohranjene fragmente, jih primerja ter obnavlja njihovo prvotno vsebino in smisel, ugledal luč na čimvečih knjižnih polih. To bi si 79 let po Finžgarjevem romanu več kot zaslužil.

Peter Tomaž Dobrila

IMATE STANOVANJE? NIMATE? V OBEH PRIMERIH JE NOVA BROŠURA ZA VAS!

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

- Stanovanjski zakon
- Kako odkupiti družbeno stanovanje
- Kako urejati najemna razmerja s stanodajalcem
- Kdo upravlja s stanovanji
- Kakšne pravice imajo vaši potomci pri razpolaganju s stanovanjem

To in še več boste zvedeli v novi brošuri

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVEM,

ki bo zajemala še veljavni zakon, komentar in primere kako urejati posamezne pravice. Cena 230 SLT
Naročila pošljite na izdajatelja: CZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni: 321-255, 110-033, 311-956.

NAROČILNICA

Pri CZP Enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročam(o) ... izvod(ov) brošure STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVEM.

Naročeno pošljite na naslov:

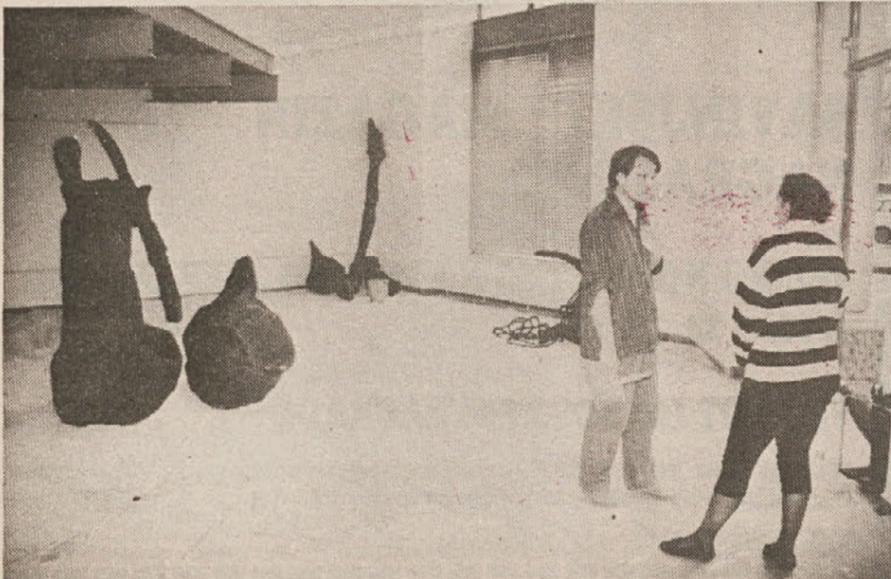
Ulica, poštna št., kraj:

Ime in priimek podpisnika:

- 1.) račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu knjig
- 2.) naročeno pošljite po povzetju
- 3.) Telefonsko naročene knjige pošiljamo po povzetju.

Žig

Podpis naročnika

Izpraznjene lupine

Konec minulega tedna so v celjskem Likovnem salonu odprli eno najiminennejših likovnih razstav v tej razstavnici sezoni. Predstavili so skulpture Mirsada Begića v svojevrstni ambientalni postavitvi, s katero razstava funkcionira kot celota, v katero je mogoče vstopiti. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Razstavnim salonom Rotovž Maribor.

TVSKOP

Čar demokracije

V nedeljskem TV merniku sta nastopila Antun Vrdoljak in Janez Jerovšek. »generala« hrvške in slovenske TV vojske, ki jima je menda usojeno naravno zavezništvo v pravičnem boju zoper zloglasno združenje JRT. O JRT, tej televizijski ječi narodov, katere še najmanjši greh je bil, da je v skupnih programih vesoljni južnoslovanski prostor posiljevala z napisi in podnapisi v cirilici, seveda ni mogoče povedati kaj posebno lepega, drugo vprašanje pa je, kaj si lahko obetamo od hrvaško-slovenske televizijske »navzave«.

Drugače povedano, kaj si lahko obetamo od tega zadnjega srečanja na vrhu, še zlasti, če upoštevamo, da sta oba »generala« na moč odločna človeka, ki sta si doslej že uspela nabrati nemalo zaslug za narod. Tako je prvi izpeljal temeljito čistko na hrvaški televiziji in postavil pred vrata vse preveč samovoljne, ideološko nezanesljive in versko neopredeljene ali napačno opredeljene sodelavce, se pravi, odpustil je vse »nesposobne«, kakor jih je sam posrečeno označil; drugi pa resda še ni tako daleč, vendar se resno in zavzeto pripravlja na podoben podvig, ki nemara ne bo tako radikalen (Slovenija in Hrvaška navsezadnje nista siamski dvojčici), a bo kljub temu zagotovo učinkoval nad vse blagodejno.

Kajpak si lahko obetamo bogato in plodno izmenjavo izkušenj, pri čemer pa hrvaška stran niti ni v tolikšni prednosti, kot je – zlasti spričo vojne cenzure – nemara videti, kajti tudi slovenska TV je na trnovi poti iz diktature v demokracijo že dosegla lep napredek in je nekatere svoje programske sestavine izpilila tako rekoč do popolnosti.

To velja zlasti za neposredne prenose, ki so – kot dobro vemo – zlohotna rakarna vsake demokratične televizije, saj se lahko zaradi otežene kontrole vanje vsak čas vtihotapi kaj nepredvidenega, spontanega ali kako drugače nedemokratičnega. Natančneje rečeno, neposredni prenos je izrazito totalitarna oblika televizije, zato je treba oddaje te vrste strogo omejiti in kontrolirati. Še več, najbolje jih je kar izgnati z malih ekranov, kar je zlasti v naših razmerah, ko je treba zaščititi mlado demokracijo, toliko bolj modra poteza.

Slovenska TV, ki ji je vsakršna radikalnost tuja, je ravnala navidez bolj popustljivo, a vseeno na moč učinkovito (v čemer je pač mogoče prepoznati zvižanost »generalovega« uma): program »v živo« je omejila zgolj na t.i. pogovorne oddaje, predvsem na Omizja. Pri tovrstnih oddajah je namreč vse odvisno od izbire teme in gostov, od spretnosti voditelja pogovora in primerno nezainteresirane realizacije prenosa. Če je vse to ustrezno zakoličeno, ni nobenega tveganja, saj je čisto vseeno, ali gre za prenos ali zgolj za posnetek, za program »v živo« ali za konzervirano ponudbo.

Lep primer je bilo, denimo, Omizje, z zgovornim naslovom »Denacionalizacija da ali ne?«, ki smo ga lahko spremljali prejšnji ponedeljek. Ne le, da je tema že dodobra prežvečena in da je dilema, ki jo je nakazoval naslov, že zdavnaj presežena, tudi gostje so bili izbrani tako (kajpada po strogo strankarskem načelu), da je bilo kakršno koli presenečenje izključeno.

Drobni spori med njimi so potekali bolj na ravni dovtipov, folklornih domislic, »parabol« (kjer je prednjačil minister Pirnat), gostilniškega dokazovanja in zdravorazumarske logike, pri čemer je vsak poskus bolj strokovnjaške argumentacije (prizadevanja Bogomirja Kovača) izzvenel kot nesporazum.

Na koncu so se seveda vsi strinjali, da je odgovor na famozno naslovno vprašanje lahko edinole pritrdilen, o čemer gledalci (pravzaprav poslušalci) nismo sicer niti za hip podvomili, drobna nesoglasja med njimi pa je preplavilo skupno optimistično pričakovanje, da bo ustrezen zakon kmalu sprejet.

Za televizijske gledalce je bilo potemtakem spremljanje tega Omizja jalov posel, saj o temi, za katero je dozdevno šlo, niso izvedeli nič novega, za televizijo pa iz istega razloga zadetek v polno. V razmerah, kjer je TV ekran predvsem prostor za nečimerne strankarske prepire, lahko potemtakem »stožer« mirno spi in se mu ni treba zatekati k cenzuri.

Bojan Kavčič

MUZIKA JE BIZNIS

Gospodje in Tovariši, brezdelna mladina, tisti, ki imate glavo zato, da razmišljate z njo!!!

Zgornji nagovor sem zlepil iz citatov treh starejših mož, ki so vsak zase ogromno storili za razvoj in razmah (kolikor ga pač je) slovenske rockovske, alter in underground scene. Uganili ste za koga gre, toda pojdimo po vrsti. Prva tretjina pripada Igorju Vidmarju, druga Marku Breclju in tretja Marjanu Ogrincu. Namen tega simpatičnega kolaža je predvsem v tem, da že v začetku mojega lementiranja dam očiten vzgled, da lahko v določenih okoliščinah tudi ti trije možje funkcionirajo skupaj. Predvsem zato, ker bi bilo to nezansko potrebno.

Omenjeni gospodje, ki tako dosledno prezirajo drug drugega so namreč le primer, očiten primer, zakaj se capuderijanstvo razrašča kot buče na dreku. Dejstvo je namreč, da kljub vsemu bijejo isto bitko. Razvoj mladinske (sub) kulture. Vam to morda zveni znano? Meni že. V času, ko predsednik vlade poziva državljanke, naj prepevajo v pevskih zborih, v času ko kulturni minister na račun celotne države spreminja prestolnice v kulturni neobaročni gravž, si preprosto ne moremo privoščiti, da bi bili vsi, ki imajo opraviti s subkulturnimi gibanji, še vnaprej na smrt sprti med sabo!!!

Da mi ne boste očitali neargumentiranosti in šarlatanstva – Maribor je že padel. ŠTUK je v rokah mladih krščanskih demokratov in v njem se ne dogaja nič omembe vrednega!!! V MKC-ju so zbirali Kostiža in ne glede na to, ali je Slo le za nesporazum ali pa za kaj večjega, je že to dovolj in nebo vpijoče, da razglasimo alarm za nevarnost zračnega napada.

Gospodje in Tovariši, če boste še vnaprej tako žlahtno skregami med sabo, (in s tem tudi nas) bodo gospodje, ki so kljub najrazličnejšim medsebojnim razhajanjem zatrobili v isti rog poradirali enega z drugim. Ali drugače: če se ne boste vsaj malo povezali med sabo, vas bodo deratizirali!

In prosim vas, dragi bralci, nikar si ne mislite, da je to namenjeno le zgoraj omenjenim gospodom. Če hočejo Breclja skupaj z njegovim podmladkom vreči iz DID-a in Ogrinca iz Enaipetdesetke, to še ne pomeni da Hedl nima težav. Še več, naj se javijo tisti organizatorji, ki v zadnjih dveh mesecih niso naleteli na nepričakovane ovire in skrivnostne zaplete. Se vam zdi, da nekaj smrdi? Se vam ne zdi, da bomo rock poslušali le še takrat, kadar bodo koncerti posvečeni plemenitim ciljem. »Miru«, »Sloveniji«? In končno: mar se vam vse to ne zdi le malce preveč znano?! Bomo dan mladosti le prestavili za en mesec, na 25 junij? O, bog, mislim sem, da smo že zdavnaj opravili s tem.

LESTVE

Velika Britanija (NME)-singli
1. U2–The Fly
2. VIC REEVES & THE WONDER STUFF–Dizzy
3. 2 Unlimited–Get Ready For This
4. KIRI TE KANAWA–World In Union
5. MONTY PYTHON–Always Lok On The Bright Side Of Life
Velika Britanija (NME)-albumi
1. ERASURE–Chorus
2. SIMPLY RED–Stars

3. KENNYTHOMAS–Voices
4. BRYAN ADAMS–Waking Up the Neighbours
5. TINA TURNER–Simply The Best
Velika Britanija (NME)-neodvisni singli
1. LUSH–Black Spring EP
2. CHAPTERHOUSE–Memeserise
3. TEENAGE FANCLUB–The Concept
4. MOBY–Go!
5. THOUSAND YARD–Seasonstream

Velika Britanija (NME)-neodvisni albumi
1. St ETIENNE–Foxbase Alfa
2. PIXIES–Trompe Le Monde
3. PRIMAL SCREAM–Screamadelica
4. THE LEVELLERS–Leveling The Land
5. HOLE–Pretty On The Inside

ZDA (Billboard)-singli
1. MARIAH CAREY–Emotions
2. NATURAL SELECTION–Do Anything
3. KARYN WHITE–Romantic
4. EXTREME–Hole Hearted
5. BRYAN ADAMS–Can't Stop This Thing We Started

ZDA (Billboard)-albumi
1. GARTH BROOKS–Ropin The Wind
2. GUNSNROSES–Use Your Illusion II
3. MOTLEY CRUE–Decade Of Decadence
4. PUBLIC ENEMY–Apocalypse '91... The Enemy
5. PRINCE–Diamonds Pearls

RAP obeti (NME)
1. ICE CUBE–Death Certificate
2. PUBLIC ENEMY–Apocalypse '91
3. LEADERS OF THE NEW SCHOOL–Shinning Star
4. GRAND PUPA–Fat Rat
5. ULTRA–MAGNETIC

MCs–Make It Happen
REGGAE (NME)
1. VIVIAN JACKSON–Conquering Lion
2. PROPHETS–Righteous Way
3. VIVIAN JACKSON–Undivided World
4. WAYNE WADE–Black Is Our Colour
5. DILLINGER–Freshest

KONCERTI

Mineva deseta jesen, odkar je prvi Novi Rock napovedal duh osemdesetih. Kot gost je takrat nastopila londonska »avantgardna post-industrijska rock skupina« THE WORK. Skupina se je kmalu po nastopu v Križankah razšla, člani skupine pa so ostali aktivni kot avtorji, soavtorji, studijski eksperti ter se v začetku devedesetih zopet združili. Tokrat so drugačni in za razliko od rudimentarnega zvoka v začetku osemdesetih se danes pojavljajo z rafiniranim in zrelim glasbenim izrazom. Na njihovi vseevropski turneji se bodo THE WORK ustavili tudi pri nas, v Klubu K4 v Ljubljani. Koncert, ki se ima zgoditi 25. 11. od 22.00 uri bo prvi iz serije ponedeljkovih terminov, ki jih K4 pripravlja v sodelovanju z revijo GROM. Skupine REGOČ verjetno ni potrebno posebej predstavljati. V zelo kratkem času so namreč postali eden izmed najboljših jugo underground bendov, če-

prav bi jih mirne duše lahko vpisali med deset najboljših jugo bendov vseh časov. S svojim izrazitim šusom in občutkom za rockovski naboj pa jih lahko postavimo ob bok bendom kot so: Jesus Lizzard, Scratch Acid in morda tudi No Meand No. REGOČ bodo nastopili 23. 11. v KLJUB-u v Celju. Koncert, ki ga ne smete zamuditi.

Dan prej, torej v petek, 22. 11. pa bodo nastopili v ljubljanskem Klubu K4.

VIDENO

SKIN YARD, HOWITZ, 13. 11., KUD France Prešeren Ljubljana

V slovenski deželi je, sicer z zamikom, le prevladala patološka fascinacija z znano neodvisno založbo iz Seattla. Po Avstriji je torej padla še ena podalpska deželica. Hvala bogu, bi lahko rekli, če ne bi pri vsej zadevščini bilo prisotnega tudi nekaj trendovstva. Kakorkoli že, založba, katere imena ne smem omeniti zaradi prijaznosti do benda SKIN YARD, je osvojila Evropo in če se hočemo iti Evropejce, bomo morali v prihodnje malce bolj hitro reagirati na vzhajajoče tendence v rock glasbi. O vzroku, zaradi katerega v tem članku ne bom izustil imena omenjene založbe pa malce pozneje.

BUBA, po domače David in Irena sta tudi tokrat našla dovolj znano ime, da sta napolnila dvorano in sebi žepe, čemur dam vso moralno podporo). Predskupina HOWITZ je odigrala več kot dober koncert, ki ga je kvarilo le pevčevo imbecilno umeščanje svojega benda med rokerje. Če pobči nosijo usnjene vetrovke in igrajo hard rock, je več kot očitno, da so bližje rokerjem kot ansamblom iz Videomeha.

SKIN YARD so o sebi dejali, da imajo že poln kurac sprševanja o znani založbi iz Seattla, saj je njihova edina povezava z njo Jack Endino, kitarist in šef benda, producent domala vseh bendov, ki se pojavljajo na zdaj že notorični založbi in mu le-ta dolguje na tisoče dolarjev. O vzrokih, da snemajo za Cruz pa pravijo, da jim je ta založba (podružnica SST) lahko plačala toliko, kot so hoteli.

SKIN YARD so odigrali koncert kot se spodobi in uspešno pošteno razmigati ljubljansko občinstvo. Čeprav njihova glasba ni glasba mojega srca, moram priznati, da se mi zdijo res nabijaški. Poleg tega vedo, kaj počnejo. In takšnim bendom nimaš prav nič očitati.

ZA VEDNO Z NAMI

Pred 5. leti
BERLIN–Take My Breath Away
Pred 10. leti
THE POLICE–Every Little Thing She Does Is Magic
Pred 15. leti
CHICAGO–If You Leave Me Now
Pred 20. leti
SLADE–Coz I Luv You
Pred 25. leti
THE BEACH BOYS–Good Vibrations

NOVICE

NINE INCH NAILS so sneli single z albuma »Pretty Hate Machine«. Remiks sta naredila Adrian Sherwood in Keith Le Blanc, imenuje pa se »Sin«.

»Sex Machine-The Very Best of James Brown« pa je naslov kompilaciji uspešnic Botta soula, ki je pred nedavnim izšla pri založbi Polydor. Na njej je nahaja dvajset posnetkov njegovih najbolj uspešnih singlov.

QUEEN so proslavili dvajsetletnico obstoja z dvema video kasetama, ki se imenujeta »Box Of Flix« in »Greatest Flix II«.

INXS nameravajo izdati živi album, na katerem bi naj našli svoje mesto posnetki, narejeni med njihovo »X« turnejo.

HAPPY MONDAYS so izdali nov single z naslovom »Judge Fudge«. Lotili pa so se tudi stare uspešnice benda BEE GEES »Staying Alive«. Shaun Ryder trdi, da je zelo zatežena: »To je najbolj težka stvar, ki sem o slušal po Lennonovi »Cold Turkey«.

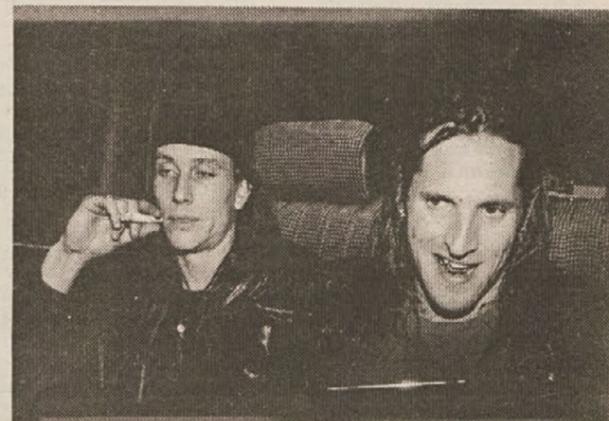
TV

»IN« Svetlana Markovič s pogumnimi resnicami o Mladinski knjigi in Capudru.

TREND

Preprodajati sladkor. »OUT«

Iztok Aberšek v Studiu Ljubljana. Če je njemu všeč Spike Lee, je to njegova stvar in o tem naj naklada svojih mami.

SKIN YARD: »V Seattlu imamo najboljši haš na svetu. Če ga vržeš v zid, ostane kar gori.«

PETROL
z vami na poti

Slovensko ljudsko Gledališče Celje

Torek, 26. november ob 11.00: Peter Shaffer, ČRNA KOMEDIJA, režija Vinko Moderndorfer, abonma srednja šola za trgovinsko dejavnost Celje

DP REKLAMA: opravljanje storitev s področja ekonomske propagande in trgovine. CELJE, UL. XIV. DIVIZIJE 6

REKLAMA

Temna stran uma

(nadaljevanje s strani 11)

razporejal po svoji volji. Finančne sesanke so bile tesno nastavljene na druge republike, ki so plačevale novo tlako. Ko sta Slovenija in Hrvaška zahtevali čiste račune in resnično enakopravnost, je bila zloraba zvezne države, skupaj z idejo izvoljenega naroda, postavljena pod vprašaj. Srbija sama enostavno ne more brez sredstev, ki jih je imela doslej na razpolago, živeti z vsemi potrebami, ki jih ima. Po sili razmer se mora prestrukturirati in dovesti v okvirje, ki so zanjo realni, ti okviri pa so slabo gospodarsko razvita država z nizkim osebnim standardom. Srbska bitka za Jugoslavijo je torej predvsem in celo izključno bitka za ohranitev gmohtnih in drugih privilegijev, na katere so se navadili odločilni ljudje v tej republiki.

Ko se pod vse to postavi črta, je mogoče poudariti rezultat: v vojni na Hrvaškem deluje skrajno temna in uničevalna stran uma, ki si jo je v sodobnem času komaj mogoče zamisliti. Prav tako je ta vojna že od samega začetka napad na hrvaško ozemeljsko celovitost in voljo za samostojnostjo, uresničevalci tega napada pa so ubijalci, roparji in zločinci. Na Balkanu se v zgodovino spet vpisuje nova črna stran v knjigo zgodovine.

Jože Pogačnik

Človek v jarku

(nadaljevanje s strani 11)

pozno došla bistvo problema in ta intervencija zamuja.

Se pravi, da popirate haško konferenco?

»Haaška konferenca vsebuje vse prvne mednarodne arbitraže. Že od samega začetka je pokazala tehnologijo svojega delovanja. To so pogajanja, prizadevanja k prekinitvi ognja in ostalo kar prispeva k rešitvi problema. Zato ni treba izražati presenečenja pri končnih rešitvah, saj so le-te najavljene že na samem začetku v primeru, če katera od sodelujočih strank ne bo upoštevala dogovora. Zato imamo sedaj stanje, kakršno pač je, kjer so začele veljati sankcije proti tistim, ki dogovora niso upoštevali. Te sankcije bodo prizadele vse, ene bolj druge manj, saj ekonomsko življenje poteka v obeh smereh in to je vsekakor sramota ne samo za tistega zoper katerega so sprejete, ampak za njegove sosede.«

Ali se srbski narod zaveda kaj pomeni embargo? Sodeč po nekaterih informacijah je imela informativna blokada v Srbiji popoln učinek in ljudje se ne zavedajo, kaj jih čaka. Kaj vi menite o tem?

»Pri ljudeh, ki so bolj informirani o tem problemu, se izraža strah glede sankcij, kar pomeni, da se popolnoma zavedajo težkega položaja. Seveda obstaja veliko število neinformiranih, ki mislijo, da je to napad na njihovo suverenost in mislijo, da bodo lahko sami zdržali vse pritisk, pravzaprav pa ne razumejo bistva problema in ne iščejo pravih krivcev. Vse tretirajo kot napad na Srbstvo in mislijo, da pri tem gre za sovraštvo do Srbov. Dosti se govori o religiji, o neporavnanih računih iz preteklosti, o usodi Jugoslavije, ki je mnogim trn v očesu, itd. Vse te iracionalnosti se z lahkoto »pripeljejo« na malega človeka, ki je ob neinformiranosti pripravljeno se slabše živeti, samo da bi pravica zmagala. V resnici pa je to iluzija, za katero se plaču-

je zelo visoka cena.« Sedaj po Srbiji kroži mnenje, da je napočil zgodovinski trenutek o združitvi vseh Srbov, sicer bodo ti za večne čase živeli razdeljeni. In če pri oblikovanju takšnega mnenja sodelujejo uradna politika, mediji, »intelektualci« in uradna cerkev ter navadnemu ljudstvu nenehno servirajo to kot edino resnico, potem je jasno, da so ti pripravljeno iti v jarko in vzeti orožje za obrambo Srbstva. Sam verjamem v prebujanje zavesti, ki počasi a vendarle utrjuje svojo pot v srbski družbi. To je iskanje nove poti za povezanost srbskega naroda, ki je sprejemljiva za vse. Upam v zmago razuma.

Kakšno je stališče stranke do problema BiH in kakšno BiH vidite? Kot suvereno republiko-državo treh narodov, kot republiko vseh njenih državljanov ali v okrnjeni Jugoslaviji?

»Primer BiH je poseben glede na etnično podobo in geografski položaj. Osebo mnenim, da je rešitev v nekakšni konfederaciji znotraj republike, kot republiko vseh njenih državljanov, ki bi obdržala vse prvne suverene republike in bi enakopravno sodelovala v ekonomski in politični asociaciji na prostoru sedanje ali nekdanje Jugoslavije. Seveda bo pot v to asociacijo zelo dolga in naporna. Moramo prenehati z vsemi nekontroliranimi akcijami in prenehati s sovražnoštvom. Tu je BiH seveda ob Hrvaški v izjemno težkem položaju. Če bi se vojaške aktivnosti preselile v to republiko, bi prišlo do še hušje državljanske vojne in o kakšnih dogovorih ne bi mogli govoriti. Zato menim, da v BiH morajo najti pravi model skupnega življenja. BiH je ključna točka razrešitve jugoslovanske krize.«

Srbija ima tudi notranje probleme. To sta Kosovo in Sandžak. Kakšen načrt oz. predlog imajo srbski reformisti?

»Pogosto govorimo o problemih Albancev in Muslimanov, saj se zavedamo, da pred tem ne moremo zapirati oči. Vsaka etnična skupina v Srbiji mora uživati vse pravice kot ostale manjšine na jugoslovanskem prostoru. Zato je potrebno najti skupen jezik kot garancijo stabilnosti na tem prostoru, ker iz teh prostorov na moremo nikakor in treba je storiti vse za skupno sožitje, še posebej za ti dve množični populaciji, ki živita na Kosovu in v Sandžaku. Reševanje tega problema je uradna srbska politika preloži-la, vendar se bo morala slej ko prej usesti za pogajalsko mizo in se dogovarjati s predstavniki Albancev in ljudmi, ki živijo v Sandžaku.«

Torej je rešitev izključno v dialogu?

»Da, izključno v dialogu.«

Kakšno je trenutno politično življenje v Srbiji? Je živahno ali pa je utonilo v strahu pred vojno?

»Slika je precej temna, kot najverjetneje v ostalih jugoslovanskih republikah. Če človek opazuje vse segmente družbe, če pogledamo srbsko skupščino, vlado, opozicijo, ki tava v temi in izgublja energijo, potem je slika zares temna. Te stvari prizadenejo večino normalnega ljudstva, govorim o dobesedno normalnem ljudstvu, saj veste, da imamo opravka z abnormalnimi ljudmi v teh in drugih krajih. Ta abnormalnost se kaže v izjavah, obnašanju in delovanju. Tukaj največ trpi mlada generacija, ki živi v težkih socialnih razmerah, ob tem pa ima popačeno sliko o vseh dogodkih. Ko se bo vse to divjanje končalo, se bodo pokazali vsi efekti te nesmiselne vojne.«

Ste optimist?

»Vsekakor.«

Milan Lazarević

PISMA

(nadaljevanje s 5. strani)

bilo v zvezi s tem povedanega. In zakaj se o »Californiji« samo govori, naredi pa nič? Ve se, da je to najboljši lokal na Koroškem, moderan in privlačen tako za tuje kot domačine. Ve se, da dobi občinska vlagajna lepe denarce od tega lokala, da je bilo v tej čedalje hušji brezposelnosti tam zaposlenih deset ljudi. In vendar je kljub besedičenju o tem, da Koroška potrebuje tak lokal, da se podpira drobno gospodarstvo, v zvezi z »Californijo« vse ostalo na mrtvi točki. In tako bo vse dotlej, dokler bo politika krojila zakone in gospodarstvo. Pa Bog s teboj, Slovenija!

ALENKA CAMLEK,
Ravne na Koroškem

Z lakoto proti občini

Navedeni prispevek Franca Furlanda, objavljen 23. 10. 1991 v NOVI DOBI skuša osvetliti škandal Californija na Ravnah.

Na prvi pogled izgleda, zlasti za nepoznavalca, da je prikaz objektivni in da avtor »enakopravno« upošteva argumente sprtih strani, oziroma v škandal vpletelih osebkov.

Pri malo podrobnejšem branju pa le motijo neargumentirane navedbe, ki bi jim lahko rekli tudi trditve po dolgem in počez.

Pojdimo po vrsti:

Veljalo bi ustrezno pojasniti, zakaj je imel poslovnež Pecci že od samega začetka težave z ravnstvom občine, ki mu ni hotela izdati obrtnega dovoljenja. Vsem je namreč znano, da je bil lokal zgrajen popolnoma na črno že pod prejšnjo oblastjo in da črni graditelj pri gradnji ni upošteval nobene prepovedi.

Prejšnja občinska oblast je ravnala popolnoma korektno, ker mu ni izdala obrtnega dovoljenja, ker zato pač ni imela osnove. To je storil šele sekretar za gospodarstvo v novi občinski vladi Ivan Žagar, ki ga je to dejanje tudi odpihnilo s položaja. Ob tem bi veljalo podrobneje osvetliti vlogo inšpekcijskih služb, zaplete v zvezi s priporočili spomeniškega varstva Maribor in nasploh nekaj več o tem, kako so črne gradnje že dalj časa posebnost ravnstvene občine. Članku so dodane kar štiri fotografije in od avtorja prispevka, če bi hotel biti objektivni, bi pričakovali, da bo objavil tudi zunanjo podobo skazne spomeniške zavarovane hiše, pa tega ni storil. Takšen arhitektonski zmazek sodi kvečjemu kam na Kosovo, ne pa v mestno središče na sončni strani Alp.

Dodajmo še, da je poslovnež Pecci zahteval dovoljenje za kava-bar, iz tega pa je meni nič tebi nič postal nočni disk. Nasploh pa je zgodba o hrupu, ki naj ne bi bil hrup, nekaj posebnega, še posebej pa so začinjene peripetije v zvezi z merjenji tega hrupa in s tem zvezami – izsiljevanji. Zgodbo, podprto z argumenti vseh vpletelih strani, bi veljalo posebej obelodaniti. Prav tako zgodbo o precejšnjem številu kazenskih ovad in v katerem predalu so končale.

V članku je še nekaj trditev, ki kličejo po dokazovanju in podrobnejši obravnavi.

Prvič, ali je res temeljno sodišče v Slovenj Gradcu 30. 9. 1991 razveljavilo odločbo o zaprtju diska in naložilo ravnstveni občini, naj vrne Pecciju obrtno dovoljenje, ali ima sodišče to pristojnost.

Drugič, ali lahko republiški urbanistični inšpektor dovoli Pecciju nadaljevanje biznisa.

Tretjič, koliko davka poslovnež Pecci plačuje ravnstveni občini, ko pa posluje brez obrtnega dovoljenja. Naj se navedejo številke, njegove v primerjavi z drugimi obrtniki, seveda če to ni poslovna ali kakšna druga tajnost. In kako poslovnež Pecci zbuja podjetništvo na Ravnah.

Četrtič, in ne nazadnje, zakaj je moral gospod, ki sliši na ime

Pecci, oditi iz (nekoč Titovega) Velenja.

Morda pa res ne bi bilo slabo, ko bi začeli pisati roman in če bo v nasprotju z dialektiko, tem slabše za roman.

FRANJO KRIVEC,
Ravne na Koroškem

SDU o svobodi vesti

Zdi se, da ob vprašanih splava in verouka nekateri ponovno načenjajo načelo ločitve verskih skupnosti od države. Ob tem velja opozoriti, da demokracijo določata temeljni izhodišči: na eni strani osebno prepričanje, narodna pripadnost, spol, premoženje itn. ne smejo ovirati enakopravnega sodelovanja državljanov in državljanov v javnih in državnih zadevah; na drugi strani mora država državljanom in državljanom omogočiti, da svobodno ravnajo v skladu s svojim prepričanjem, vestjo itn. in da svoja stališča neovirano izražajo. Vprašanje verouka in splava je na podlagi teh načel preprosto rešiti: država mora zagotoviti svobodo osebne odločitve, česar pa ne bo dosegla, če bo oteževala odločitve za splav ali dajala prednost odločitvi za verouk. Pravice, ki so posebej pomembne, a bi lahko bile ogrožene, mora ustava izrecno zavarovati: k temu pravico sodi svoboda vesti (vključno s svobodo veroizpovedi), a prav gotovo tudi pravica do svobodnega odločanja o rojstvu.

Po našem mnenju slovenska država osnovnih pravic zaenkrat še ni zagotovila. Zakon o radiu in televiziji vsekakor omejuje svobodo izražanja in javnega občevanja, saj javna občila, ki jih vzdržujejo tudi davkoplachevalke in davkoplachevalci, podreja vsakokratnemu večinskemu strankarskemu nadzoru, omogoča pa tudi samovoljo vodilnih. Nevarno znamenje, da ta vprašanja niso izčiščena, je tudi, da v nekaterih lestvicah najbolj priljubljenih politikov (!) nastopa tudi voditelj ene izmed verskih skupnosti v Sloveniji. Če take podrobnosti lahko veljajo za samoumevne, je pač nujno, da temeljna državna listina državljanke in državljanke zavaruje pred morebitnim svetovnonazorskim nasiljem.

RASTKO MOČNIK,
SDU, Ljubljana

Ob imenovanjih ravnateljev!

Zadnjih nekaj let starega režima, in ob prvih demokratičnih volitvah, smo bili prepričani, da so časi v katerih je politika nastavljala ravnatelje in ravnateljice v skladu z njihovo politično primernostjo, mimo.

Prvo neprijetno presenečenje smo tako doživeli, ko sta Demosova vlada in krščansko demokratski minister za šolstvo v zakon o organiziranju in financiranju šolstva hotela vnesti določilo, ki bi omogočilo izjemno samovoljo politike pri odločanju o zasedbi vodilnih mest v šolah. Ministrstvo, ki ga spremlja glas o vneti skrbi za vojaški proračun in o ne posebej jasnem razlikovanju med kamnolomom in šolo, je ob velikih pritiskih tistih, ki bojda vedno le nagajajo, in strokovne javnosti, ob koncu le popustilo in imenovanje prepustilo svetu šole.

Pri tem si je oblast zagotovila pravico nekakšne vrste veta na odločitev svetov šol. Ravnateljica ali ravnatelj neke šole lahko postane le nekdo, ki ob izpolnjevanju z zakonom določenih pogojev in soglasju sveta šole dobi tudi soglasje ustanovitelja.

Že ko je bila takšna zakonska določba sprejeta smo se zavedali,

da bi lahko vodila do nekaterih zapletov in poizkusov tudi političnih razračunavanj. Vendar smo sočasno verjeli in še verjamemo, da je sistem imenovanja relativno uravnotežen in sprejemljiv.

Še posebej brez nezaupanja smo v določila novega zakona verjeli, ko smo razmišljali o Škofji Loki in njenih šolah. Predvsem zaupanje v iskrenost nenehne poudarjanja demokratičnosti in moralnosti, ter radikalne prekinitev s starimi časi in metodami, ki smo jih bili deležni s strani čelnega moža »loškega Demosa« in njegove vlade, nam je vlivalo globoko upanje. Verjeli smo, da je šlo pri nespretnih poizkusih v pravnem vakuumu šole »osrečiti« s »pravimi kadri« zgolj za nek zapozneli refleks ne-Demosovih časov. Krščanski demokrati kot osrednja stranka škofojškega demosa že ne bi posnemala komunistov iz pred desetletja ali več in v šole nastavljala svoje ljudi! Prav tako druge Demosove stranke ne! Tako so nam zagotavljali in nam še zagotavljajo.

Ko je skupščina ob izdatni pomoči poslank in poslancev LDS pred nekaj meseci uspešna preprečila nespretni poizkus refleksnega »osrečevanja« smo bili prepričani, da bomo odslej priče le še temu, kako bodo sveti šol skušali izbrati najboljše med kandidatkami in kandidati, izvršni svet pa bo budno pazil, da pri izbiri ne bi prišlo do napak v postopkih in tudi, da bodo kandidati in kandidke zadostili predpisanim pogojem. Večreli smo in še verjamemo, da v občini Škofja Loka ne bo nihče, kratkovidno in maloumno, v imenovanju uvajal kriterije politične primernosti.

Prav ta globoka prepričanost v, kot rad poudari gospod predsednik izvršnega sveta Vincencij Demšar, nadstrankarskost izvršnega sveta in v njegovo kompetentnost nas vodi k temu, da ga prosimo in pozivamo k javni raz-

grnitvi razlogov za njegovo odklonilno stališče do imenovanja učitelja matematike in fizike Franca Benedika za ravnatelja osnovne šole Cvetko Golar v Frankovem naselju.

V javnosti in v tisku (Gorenjski Glas in Slovenske novice) so se namreč pojavile govorice in ocene, po katerih gospod Franc Benedik za »loško vladno«, ki se je proti njemu odločila s šestimi glasovi proti enim vzdržanim in petimi za, ni bil sprejemljiv zato, ker je bil zadnji sekretar ZK v Škofji Loki. Menda naj bi mož imel dovolj prakse, uspešno naj bi že ravnateljaval v Železnikih »bremenil ga le hipoteka vzornega komuniste« (Slov. novice 4. 11. 1981).

Ker preprosto ne moremo verjeti, da bi šlo za tako nizkotno in podlo razmišljanje loškega izvršnega sveta, ki ga vodi visoko moralen in nepolitikantski, vsekakor pa ne maščevalen predsednik Krščansko demokratske stranke, predlagamo, da člani in članice (?) IS, ki so glasovali proti volji delegacij učiteljev in staršev osnovne šole Cvetko Golar javno pojasnijo svoje razloge za zavrnitev. Zavedamo se, da svojih odločitev po zakonu niso dolžni pojasnjevati in jih največkrat tudi ne bodo. Globoko pa smo prepričani, da bodo tako tokrat kot tudi ob vsakem podobnem primeru čutili moralno in politično obveznost državljanke in državljanom pojasniti svoje odgovore in globoko premišljene odločitve. Članice in člani Liberalno demokratske stranke Škofja Loka verjamemo, da bo pojasnilo ob konkretnem primeru jasno pokazalo globoko načelno politično loške vlade. Velemenjenji izvršni svet, prepričani smo, da bo vaš odgovor napravil konec govoricam in zapisom o nespametnem revanšizmu in popustljivosti mešanju politike v šolstvo.

Z dolžnim spoštovanjem!
LDS, Škofja Loka

FOTOKOPIRNI STROJI
MINOLTA - CANON
* DELNO UPORABLJANI
EKSKLUZIVNE CENE * GARANTIRANO NAI-
NIŽJE
ZAGOTOVLJENA GARANCIJA IN SERVIS
PRIDITE - VIDITE - ODPELJITE...
ELO
E. L. TEN - Koroška c. 61 MARIBOR
Tel/fax - (062) 25-924

koroški radio slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

MEDNARODNA TRGOVINA Z BELIM BLAGOM

Prodaja otrok po katalogu

V Berlinu so pred kratkim odkrili mednarodno tolpo, ki je kupovala otroke, predvsem v Romuniji, ali jih je kradla v kampih beguncev z Vzhoda v Nemčiji. Potem so otroke prodajali po Franciji, Belgiji in Nizozemski. Starši, ki so iskali otroke, da bi jih posvojili, so izbirali svoje »sinove« v nekem katalogu.

Preiskava, ki jo je vodila berlinska policija, je še enkrat pokazala nadloge, ki mučijo veliko narodov: trgovino z otroki. Ta problem obstaja tudi v Italiji, kjer ob številnih mladoletnikih, ki so izginili, prihajajo na dan bedni pripetljaji, katerih glavni junaki so nomadi.

Nomadski kampi po državah zahodne Evrope so povsod podobni. Običajno se nahajajo po predmestjih velikih mest. To je skupek barak in šotorov, ki slu-

V Berlinu je dan kasneje **Monika Diederichs**, ki je prevzela raziskavo, preučila policijska poročila in je takoj razumela, da je na sledi razraščeni organizaciji za trgovino z otroki, ki je razširjena po celotni Evropi. Po nekaj urah je podpisala serijo nalogov za mednarodna prijetja.

Otrok za trideset milijonov lir

Interpol je dobil nalogo, da izsledi domnevnega poglavarja mednarodne bande, 44-letnega **Josepha Colombara**, medtem ko so raziskovanja sledila v vse smeri, da bi ugotovili, kako je bila organizirana aktivnost tolpe. Zbirka vzorcev otrok za prodajo je bila v resnici album družine Basili, ki so ga uporabili kot propagandni material.

»Hočem otroka, kot je ta na sliki«, so govorili starši sredi Evrope, ki so želeli imeti otroka za vsako ceno. Potem je banda odhajala v »lov«. Malo žrtev, ki so jo najprej ugrabili, so nato prodali. To se je dogajalo

Mihail Covaci, Romun, ki je bil ujet v Berlinskem nomadskem kampu

ži kot center sprejema beguncev iz Vzhodne Evrope. Je prvo začasno zatočišče, v katerem ostaja obup porušenih iluzij, kjer sanje o boljšem življenju hitro izpuhtijo v še večjo bedo.

V takšnem kampu v Charlotenburgu, v Nemčiji, je policija pred kratkim uspela odkriti dva kradljivca, ki sta z neko torbo skušala zbežati v temno noč. Ti dve tatinski senci sta pritegnili pozornost čuvaja in čez nekaj minut so trije policijski avtomobili s sirenami vstopili v kamp. Policaji so takoj zgrabili begunca. Bili so zelo presenečeni, ko so v torbi odkrili novorojenčka, komaj vzete iz »gnezda« nomadskega kampa. Takoj so preiskali vse prikolice. Ta okrutna ugrabitev, ki bi na prvi pogled lahko izgledala kot osamljeno dejanje, je dobila vznemirljiv tok dogodkov. Odkrili so še tri otroke, ugrabljene ali kupljene, kdo ve, kje. V prikolici **Ludovicusa Basilija**, 43-letnega Nizozemca romunskega porekla, so našli star album poln fotografij: ogromno nasmejanih otrokov. Nekateri so bili še premajhni, drugi od enega do dve leti. Ali je to bila strašna zbirka vzorcev »blaga« za prodajo?

Joseph Colombar (44), Francoz, vodja iskane tolpe

jalo skoraj vedno v Jugoslaviji ali med begunci iz vzhodnih držav, ki so nastanjeni po evropskih mestih, kjer ni bilo težko najti brezobzirnih staršev z veliko otroki, ki so bili pripravljene prodati enega, da bi lahko preživel. Po nekaj dneh kroženja so otroka »izročili« naslovljencem v Franciji, Nizozemski in Belgiji, ki so zanj odšteli do trideset milijonov lir. Policija iz Berlina je uspela najti še dva otroka, ki sta bila pripravljena za prodajo v druge evropske države.

V vozičku je bilo samo ime

Policaji so tudi preiskali hišo Basilijevih sorodnikov, ki se

Zbirka fotografij dojenčkov, po katerih so se lahko bodoči starši odločali za otroka

nahaja v bližini Berlina. V njej so našli prazno zibko. Ugotovili so, da je hiša bila začasno »parkirišče« teh otrok. Druga sled je vodila v nizozemsko mesto Breda, kjer se je Basili rodil. Prejšnjega meseca so tam našli neko zapuščeno punčko. V vozičku je bilo samo ime, Sandra, in datum 12/90.

Monika Dieterichs je imela prav, ko je pritrdila, da je to bila samo ena nitka razširjene mreže, vendar bo težko zadeti vse lovke mednarodne bande. Odkritje v Berlinu je le ena izmed številnih epizod neplemenite trgovine z otroki, ki morda ni niti največja.

Ne obstajajo uradne številke o ugrabljenih otrocih, toda primeri, ki občasno prihajajo na površino, povzročajo, da se dvigne ogromno prahu, v ozadju katerega niso vedno ilegalne posvojitve. Na primer v Italiji so lani odkrili bando nomadov, ki je v Jugoslaviji ugrabljala in kupovala otroke od 12-14 let. Potem so otroke izpostavljali groznim krutostim,

da bi jih prisilili, da iščejo miloščino.

To je najbolj nasilno obličje tega fenomena, ki ga je mednarodna organizacija za zaščito otrok »International Forum for Child Welfare« prikazala samo v enem podatku: 80 milijonov otrok – »sužnjev« v svetu je prisiljeno delati, da bi preživeali. Vendar to niso zanesljivi podatki zaradi številnih otrok, ki skrivnostno zginjajo. Tako italijansko javnost vse bolj razburja izginjevanje otrok, ki jih je zelo težko najti. Omenili bomo le najbolj znane primere kot so **Santina Ronda**, **Pasquale Porfidia** in **Benedetto Rocca**, ki so dokaz, da trgovina z otroki ne pozna meja.

Še ena vznemirljiva senca je padla na Italijo v prejšnjih mesecih, ko so se številni albanski begunci bili izkrkali z ladje v Brindisiju. Deset in deset otrok je izginilo, oziroma jih je požrla neka »črna luknja«, ki pomeni veliko sramoto civiliziranih narodov.

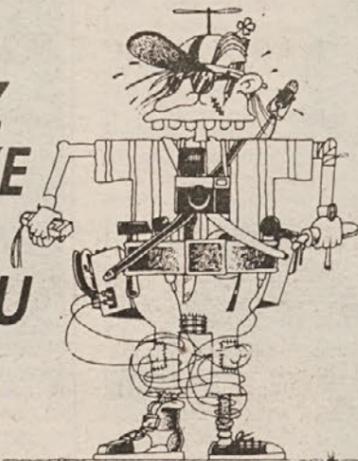
Zoran Vlajić

Brigite Nielsen pri mehaniku

Sanje o popolnem telesu so se realizirale. Toda telo se je skoraj dobesedno razpočilo. Ni želela imeti nepopolnih ustnic, ki bi kvarile izgled popolno oblikovanemu, s silikonom natlačenemu telesu, zato si jih je dala napihnuti s kolagenom. Toda vse se je povesilo in obraz mora zopet k »mehaniku«. Operacija v sili: zdravnik je moral odstraniti celoten vložek. In tako mora lepa Brigitte še naprej hoditi okoli z majhnimi ustnicami in upa, da je silikon obstojnejši od kolagena.

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95,9MHz

Ljubečna Celje

KLINKER

V NAŠI PRODAJALNI KLINKER vam PO KONKURENČNIH CENAH NUDIMO:

- VVHODNA IN GARAŽNA VRATA
- ELEKTRIČNE KABLE
- POCINKANE CEVI
- KERAMIČNE PLOŠČICE
- OPEČNE IZDELKE
- JUPOL BARVE
- PARKET
- LEPILA ZA PARKET
- IN OSTALI GRADBENI MATERIAL

STOPITE NA TRDNA TLA. STOPITE NA KLINKER PLOŠČICE LJUBEČNA!

PRODAJALNA JE ODPRTA VSAK DAN OD 7. - 17. URE, ob sobotah do 7. - 12. ure.

PETROL
z vami na poti

MALI OGLASI

AVTOMOBILI

YUGO Skala 55, registriran do 4/92, prevoženih 12.000 km, prodam, cena po dogovoru. Tel.: (0601) 83-632

AX 11 TRS, letnik 1989, bele barve, prevoženih 31.600 km, cena 11.800 DEM. Tel.: (063) 34-179

OPEL REKORD kupe 1700, letnik 1972, neregistriran, v voznom stanju, cena 700 DEM ali po delih prodam. Ivo Solman, Grobelno 66, Grobelno

JUGO 45, letnik 1990, prodam, možno tudi na kredit. Tel.: (063) 778-144

WARTBURG 1,3 karavan, 4-taktni, star 2 leti, prodam. Tel.: (063) 831-616, Zavolovšek

AVTOVID

Globoče 14, VOJNIK, tel.: (063) 772-483

NOVI IN RABLJENI REZERVNI DELI, UGODNA PONUDBA ANTIFRIZA 11 125,00 SLT

Z 101, registrirana do 6/92, ugodno prodam, možna menjava za 126 P. 750, itd. Tel.: (063) 25-000 interna 20

DELE za 750-Z, prodam. Kumar Borut, Gonjače 1 c, 65211 Kojško

R 18 TLJ, letnik 87, registriran do 6/92, prevoženih 85.000 km, ugodno prodam. Tel.: (061) 349-750.

OSTALO

APN 65, letnik 1989, s čelado, prodam, cena 20.000,00 SLT. Zolger Bojan, Cesta na kmetijsko šolo 10, Šentjur

NOVO AVTOMATSKO TELEFONSKO tajnico, znamke Panasonic, ugodno prodam. Tel.: (063) 32-713

BARVNI TV Ei Niš, starejši, ekran 64 cm, prodam, cena 2.000,00 SLT. Tel.: (063) 772-035

NOVE SMUČI Elan RC Contender (160 cm) z vezmi tyrolia 47 0 in alpina čevlje št. 37 ter št. 40, prodam (nujno). Tel.: (063) 34-570

STARINSKO URO, staro 100 let, ki še teče in umetniške slike (Jaki, Lukežič...), prodam. Tel.: (063) 36-606

ELEKTRIČNI HARMONI v kovčku, prodam. Tel.: (063) 28-184, od 18. do 20. ure.

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO, 35.000 kalorij, z gorilcem in uvožen otroški voziček, prodam, cena po dogovoru. Tel.: (063) 21-631

TV Grundig, ekran 70 cm in barvni monitor za računalnik Philips, ekran 28 cm, vse novo, prodam. Tel.: (062) 825-782

IGRALNE APARATE, fli-perje, video igre in pokerje, skoraj nove, prodam. Tel.: (063) 21-048

ENOSOBNO STANOVA-NJE, centralno ogrevano 37 m² v centru Celja, ugodno prodam, cena 33.000 DEM, v račun vzajem tudi avtomobil do 15.000 DEM. Tel.: (063) 783-170 (sobota in nedelja)

LJUBITELJI AFRIKE, ugodno prodam 2 nagačena krockodila, okrasno mizico, več kipcev (ebenovina), kačjo kožo in želvin oklep, itd. Tel.: (063) 32-330

ČISTOKRNEGA NEMŠKEGA OVČARJA z rodovnikom, starega 14 tednov ter nemško ovčarko z rodovnikom, staro 5 mesecev. Tel.: (063) 723-685

TRAKTOR PORŠE 18 K 11 s koso, parket mozaik, hrastov 35 m², frezo za Muto kosilnico in krožno žago (cerkular), prodam. Zagajšek Franc, Babna gora 30, Vinski vrh pri Slivnici

MESEC DECEMBER - MESEC POPUSTOV! POKLIČITE NAŠO SLUŽBO MARKETINGA, SVETOVALI VAM BODO IN VSAK MESEC PRIPRAVILI ZA VAS UGODNOSTI!
Tel.: (063) 25-331, 27-606
Fax: (063) 25-849

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON 32

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

SMUČELAN RM 180, palice in čevlje alpina št. 39, ugodno prodam. Tel.: (063) 36-438

2000 I CISTERNO za kurilno olje (železno), novo, prodam, cena po dogovoru. Geršak Kristina, Trnovlje 13, Celje

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ 3 KW AEG, novo in topli pod 10 m, prodam 50% ceneje. Košec, Vrunčeva 9, Celje

OTROŠKO SOBO, ugodno prodam. Tel.: (063) 772-634, popoldan

OLJNI GORILEC Waisha-upt, prodam. Tel.: (063) 741-698

HIŠO Z VRATOM in telefonom, 30 km iz Celja ter golf disel, star 3 leta, prodam. Tel.: (063) 29-921

KOMFORTNO dvoipolsobno lastniško stanovanje v Celju prodam ali zamenjam za manjše v Ljubljani ali Celju z doplačilom. Tel.: (061) 781-096

NAJAMEM DV% ALI TROINPOLSOBNO opremljeno stanovanje do 1. 7. 1992. Tel.: (063) 31-494, popoldan

COMMODORE 64 z igralno palico, turbom in kasetnikom prodam za 10.000 SLT. Tel.: (063) 36-334

SMUČARSKÉ ČEVLJE ALPINA, št. 40, smučarske palice in smučarski kombinezon ugodno prodam. Tel.: (063) 28-958 (po 15. uri)

ODDAM OPREMLJENO SOBO s souporabo kuhinje, sanitarij, v Velenju, ženski ali paru brez otrok. Tel.: (063) 853-432

SIVALNI STROJ Bagat, pisalni stroj Olivetti, sušilnik fotografij in moško kolo, prodam. Tel.: (063) 36-606, proti večeru

TELETEKST za TV Gorenje ter videorekorder Fischer (nov), ugodno prodam. Tel.: (063) 821-708

AMC POSODO Basis, računalnik Commodore 64 in BTV Orion, ekran 36 cm, prodam. Tel.: (063) 33-007

GORSKO KOLO, 1 leto staro, shimano oprema, prodam. Tel.: (063) 21-161

GARAŽO, primerno za obrt ali skladišče v Laškem, ugodno prodam. Tel.: (063) 39-292 ali 731-668

INŠTRUIRAM MATEMATIKO, fiziko, angleščino za vse stopnje in prevajam angleško literaturo. Tel.: (063) 37-315

MLAJŠA UPOKOJENKA sprejme delo v Celju ali bližnji okolici. Tel.: 28-184 popoldan

DIATONIČNI HARMONIKI Zupan CF B, Alpe 3 DR, z registri, prodam. Tel.: (063) 856-219

SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA vabi študente višjih letnikov, absolvente, diplomante humanističnih smeri in druge, ki jih zanima agencijsko novinarsko delo, k rednemu ali občasnemu sodelovanju v uredništvu agencije in na terenu. Pisne prijave opremljene z naslovom, kontaktno telefonsko številko in kratkim opisom izkušenj, pošljite na naslov: »STA«, Cankarjeva 5, 611000 Ljubljana, pp 145, do 22. novembra letos. Kandidate bomo povabili na pogovor.

PLINSKO ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK ugodno prodam, cena 3.500 SLT. Tel.: (063) 34-470

APN 6 in čelado Nolan, prodam, cena 18.000 SLT ter zložljivo posteljo za 6.000 SLT. Tel.: (063) 772-044

POSLOVNI PROSTOR, centralno ogrevan, v centru Celja, oddam. Tel.: (063) 38-481 ali popoldan 27-411 int. 518

PARCELO v Slatini, 6 km iz Celja, 2.500 m², prodam, cena 15.000 DEM. Tel.: (063) 34-179

PVC TALNO OBLOGO Juteks (21 m²), 5 pnevmatik Tigar 145/13, vlečno kljuko za Yugo Koral, računalnik Commodore C-64, ugodno prodam. Tel.: (063) 723-666, po 16. uri

ZA VSAKOGAR

...ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE!

PRIROČNIK, KI GA POTREBUJETE, ČE STE ZAPOSLENI, PA TUDI, ČE ZAPOSILITEV ŠELE IŠČETE...

Več avtorjev

MOJE PRAVICE NA DELOVNEM MESTU

Vsebina:
- Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja
- Prenehanje potreb po delu delavcev
- Pravice (obveznosti in odgovornosti) delavcev
- Posebno varstvo žensk, mater, invalidov in starejših delavcev
- Varstvo pravic delavcev
- Sodno varstvo pravic delavcev
- Varstvo pri delu
- Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- Pravice za primer brezposelnosti
- Zdravstveno varstvo
- Socialno varstvo
- Mesta sindikalno-pravne pomoči
Brošuro so napisali izvedenci za posamezna področja.
Cena 145,00 dinarjev.
Naročite jo lahko pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, lahko pa tudi po telefonu na št.: 321-255, 110-035.

NAROČILNICA NOVA DOBA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Nova doba na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

HOROSKOP

od 21. do 27. 11.

Oven 21. 3.-20. 4.

Dnevi, ki prihajajo, bodo spremenljivi, uživali jih boste polni elana. Vaš partner dobro ve, da boste uveljavili svojo močno voljo, ne postavite ga v soboto pred dokončno dejstvo. Pozor v prometu. Srečne številke 3, 14, 15, 39.

Bik 21. 4.-20. 5.

Zadnje čase ste precej pozabljivi, ne jemljite tega tragično. V ljubezni bo nekaj težav, vendar jih boste prebrodili. Ne pričakujte, da vam bo dal partner v vsem prav. Koristila bi vam telovadba. Srečne številke 5, 8, 24, 35.

Dvojčka 21. 5.-21. 6.

Zadnje dni vam gre vse narobe, tako pa bo še nekaj dni. Končajte delo, s katerim ne morete več odlašati. Vse drugo naj počaka na ugodnejše dni, ki gotovo pridejo. Malo bolj poskrbite na svoje zdravje. Srečne številke 4, 15, 22, 44.

Rak 22. 6.-22. 7.

Vaši odnosi s partnerjem niso najboljši, prevladujejo napetosti, zato poskušajte obvladati svoj temperament. Dobili boste neprijetnega gosta. V prihodnjih dneh se lahko uveljavite samo s svojim delom. Srečne številke 1, 12, 20, 22.

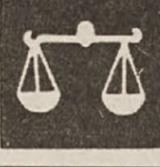
Lev 23. 7.-23. 8.

Pri svojem delu boste naleteli na ovire, ki pa vam ne bodo vzele volje. Izogibajte se skrajnostim, ki ne peljejo k zastavljenemu cilju. Novo poznanstvo bo vznemirljivo. Zelo pazite na prehrano. Srečne številke 2, 8, 17, 32.

Devica 24. 8.-23. 9.

Če ne boste spremenili svojega sovražnega odnosa do neke osebe, vam jo bo zelo zagodla. Novosti so lahko za vas velik problem. Poslušajte mnenje partnerja in se veliko gibajte na svežem zraku. Srečne številke 3, 13, 21, 25.

Tehtnica 24. 9.-23. 10.

V prihodnjih dneh ne boste kos težkemu delu, ker je nevarnost, da zbolite. Za spremembe, ki si jih želite, še ni prišel čas. Ostanite pri tem, kar imate in bodite v vsem čimbolj zmerni. Srečne številke 2, 21, 34, 49.

Škorpion 24. 10.-22. 11.

V neki kočljivi situaciji ste zmagali in ste upravičeno lahko zadovoljni, vendar nikar ne pretiravajte. Do konca tedna se boste spametovali in spoznali svoje napake. Upoštevajte zdravniški nasvet. Srečne številke 5, 16, 24, 25.

Strelec 23. 11.-21. 12.

Marsikaj vam ne gre tako, kot bi želeli, toda če hočete doseči več, se boste morali zelo potruditi. Na vidiku so nova poznanstva in potovanja, ki bo razburljivo. Pri hrani pazite na kalorije. Srečne številke 4, 13, 35, 45.

Kozorog 22. 12.-20. 1.

Obeta se lep teden in zvrhana mera dobre volje, zato se bodo problemi rešili kar sami od sebe. Tudi partnerju privoščite to, kar sebi. V poklicu pa uresničite zamisli, zdaj je za to pravi čas. Srečne številke 9, 27, 31, 47.

Vodnar 21. 1.-19. 2.

V prihodnjih dneh ne smete poskušati, doseči nekaj na silo, to velja tako za poklicno kot zasebno življenje. Čakanje ni vedno najboljšo, v vašem položaju pa bo še kako potrebno. Dolgčas vam res ne bo. Srečne številke 6, 19, 32, 41.

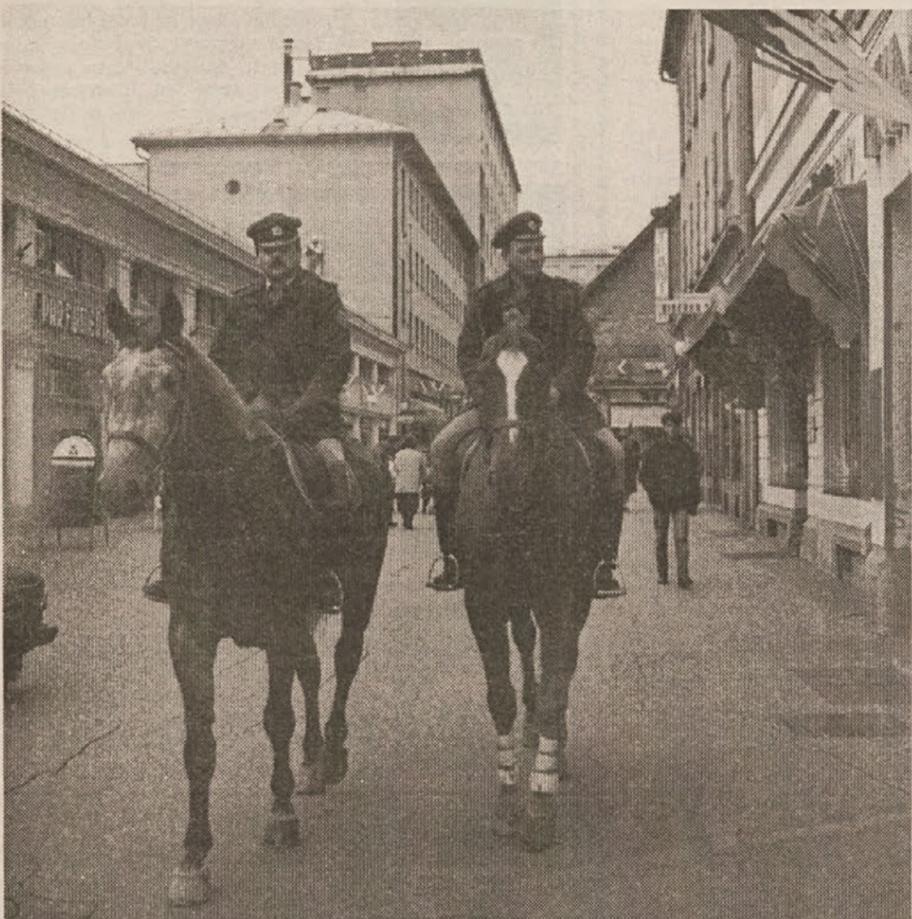

Ribi 20. 2.-20. 3.

Pričakujte nekaj nemirnih dni, sicer pa bo skoraj vse odvisno od vas, kako jih boste preživeli. Ohranite dober pregled nad dogajanjem in se ne odločite na vrat na nos za nekaj, česar ne bi mogli spremeniti. Srečne številke 8, 11, 43, 46.

Za ljubi kruhek

Lucas

zavarovalnica triglav

*NIČ NI TAKO VARNO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA*